

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

1. NEDĚLE ADVENTNÍ – 3. PROSINCE 2023

Bože, obnov nás, rozjasni svou tvář a budeme spaseni.

„JÁ JSEM NEPOSKVRNĚNÉ POČETÍ“. Eucharistie u lurdské jeskyně Massabielle, na místě zjevení Panny Marie Bernardetě Soubirous. *Peregrinatio ad Immaculatam Conceptionem*, Lourdes, Francie, 21. června 2008.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, Bůh je našim Otcem a našim Vykupitelem. Proto s důvěrou prosme:

L: PANE PŘIJĎ, A ZACHRAŇ NÁS!

- Za papeže Františka, ať jeho přítomnost na světové konferenci o klimatu v Dubaji dodá odvahu účastníkům, aby měli na zřeteli společné dobro a budoucnost dětí, více než krátkodobé zájmy některých zemí a podniků.
- Prosme za všechny, kdo žijí v klamně iluzi, že smysl života najdou i bez Boha, aby uprostřed bezradností dokázali vyznat: „Bože zástupů, vrať se a zachovej nás na živu.“
- Modleme se, aby lidé se zdravotním postižením byli v centru pozornosti celé společnosti a aby instituce podporovaly programy začleňování, umožňující jejich aktivní účast.
- Modleme se za všechny, kdo jsou zklamaní, unavení a bez naděje, aby pro ně bylo adventní a vánoční období časem nového světla.
- Za zmučený ukrajinský národ, ať zbaven ruského barbarství prožije zimu v míru.
- Za Izrael a Palestinu, ať skončí násilí, rukojmí jsou propuštěni a civilnímu obyvatelstvu se dostane humanitární pomoci.
- Za všechny věrné zemřelé, ať mají účast na slávě, kterou jsi připravil těm, kdo bdí.

K: Bože, dej, ať nezbloudíme z tvých cest, ale v každodennosti svého adventu vytrváme až do konce. Neboť ty žiješ a kraluješ po všechny věky věků. **L:** Amen.

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

2. NEDĚLE ADVENTNÍ – 10. PROSINCE 2023

Ukaž nám, Hospodine, své milosrdenství a dej nám svou spásu!

„HIC VERBUM CARO FACTUM EST“ (Tady se Slovo stalo tělem). EUCHARISTIE V NAZARETSKÉM DOMKU, Anni Paulini Peregrinatio, 4. července 2009, Loreto, Itálie.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, připravme cesty Pánu, našemu Bohu, a s důvěrou k němu volejme:

L: PŘICHÁZEJÍCÍ, VYSLYŠ PROSBY SVĚHO LIDU.

- Prosme za Církev, aby její věrohodnost rostla svatostí života a péčí o ty nejchudší.
- Prosme za všechny, kdo se svěřují ochraně sv. Mikuláše, aby se jim dostalo milosti ve stávajících duchovních i časných potřebách.
- Dej, ať v domech našich vzkvétá pravá láska, pravá ctnost, ať mír domku z Nazareta je v nich stálý, milý host.
- Modleme se, aby lidé se zdravotním postižením byli v centru pozornosti celé společnosti a aby instituce podporovaly programy začleňování, umožňující jejich aktivní účast.
- Modleme se za všechny, kdo jsou zklamaní, unavení a bez naděje, aby pro ně bylo adventní a vánoční období časem nového světa.
- Za zmučený ukrajinský národ, ať zbaven ruského barbarství prožije zimu v míru.
- Za Izrael a Palestinu, ať skončí násilí, rukojmí jsou propuštěni a civilnímu obyvatelstvu se dostane humanitární pomoci.
- Za všechny věrné zemřelé, ať mají účast na slávě, kterou jsi připravil těm, kdo bdí.

K: Nebeský Otče, tys nás povolal, abychom měli společenství s tvým Synem. Dej, ať připravujeme cestu jeho příchodu. Skrze Krista našeho Pána. **L:** Amen.

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

3. NEDĚLE ADVENTNÍ – 17. PROSINCE 2023

Duch můj plesá v Bohu mém.

"Ó MOUDROSTI, KTERÁ VYCHÁZÍŠ Z ÚST NEJVYŠŠÍHO, TY SE ROZPÍNÁŠ OD JEDNOHO KONCE SVĚTA K DRUHÉMU, TY MOCNĚ A MÍRNĚ ŘÍDÍŠ VŠECHNO: PŘIJĚ A NAUČ NÁS CESTĚ ROZVÁŽNOSTI!" S kardinálem Špidlíkem (*17.12.1919) v papežské kapli Redemptoris Mater, *Peregrinatio ad Limina Apostolorum*, Apoštolský palác, Vatikán, 13. 7. 2007.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, uposlechněme adventní výzvy, která k nám promlouvá z dnešní liturgie a s důvěrou předložme Bohu své prosby:

L: PANE, OBNOV NÁS SVÝM DUCHEM.

- Za Církev, aby obnovila svou naději, vyvěrající z víry, a tak věrohodně připravovala cestu Tomu, který přichází.
- Prosme za křesťany, aby svou adventní obnovu završili dobrou svatou zpovědí.
- Modleme se, aby lidé se zdravotním postižením byli v centru pozornosti celé společnosti a aby instituce podporovaly programy začleňování, umožňující jejich aktivní účast.
- Modleme se za všechny, kdo jsou zklamaní, unavení a bez naděje, aby pro ně bylo adventní a vánoční období časem nového světla.
- Za zmučený ukrajinský národ, ať zbaven ruského barbarství prožije zimu v míru.
- Za Izrael a Palestinu, ať skončí násilí, a v zemi, kterou sis vyvolil, nastane Tvůj pokoj.
- Zemřelí ať dojdou naplnění svého adventního očekávání.

K: Věčný Bože, tys pomazal svým Duchem starozákonní proroky a v plnosti času jsi poslal svého Pomazaného-Krista, dej, ať v jeho síle přinášíme radostnou zvěst chudým a obvazujeme ty, jimž puká srdce. Neboť Ty žiješ a kraluješ na věky věků **L:** Amen.

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

4. NEDĚLE ADVENTNÍ – 24. PROSINCE 2023

Na věky chci zpívat o Hospodinových milostech.

VERBUM CARO HIC FACTUM EST (Tady se Slovo stalo Tělem). Votivní svíce v jeskyni Zvěstování Páně v Nazaretě, Nazaret, Izrael, *Peregrinatio ad Fontes Salutis*, 27. února 2013.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, s pokorou Pánovy služebnice, Matky vtěleného Slova, prosme Toho, který věrně plní své sliby a navěky zachovává svou milost těm, kdo se ho bojí:

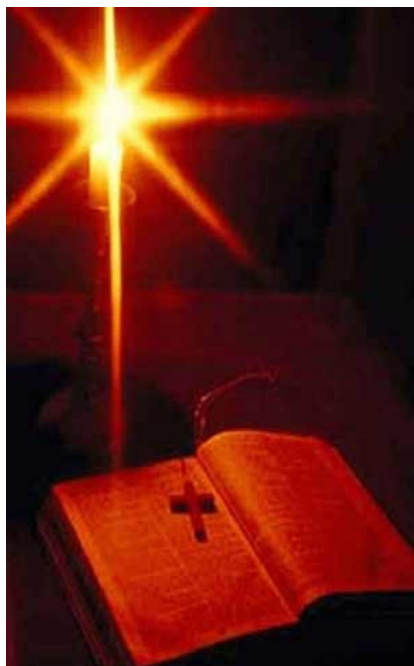
L: PANE, PŘIJĚ A ZACHRAŇ NÁS.

- Prosme, abychom v naslouchání Božímu slovu a v modlitbě hlouběji poznávali tajemství, skryté od věků, ale které bylo oznámeno všem národům, aby jej s vírou přijaly.
- Prosme za všechny pokřtěné naší farnosti, ať v každém přebývá Mariin duch, aby na výzvy Prozřetelnosti dokázali odpovídat jako nazaretská Panna: „Staň se!“
- Modleme se, aby lidé se zdravotním postižením byli v centru pozornosti celé společnosti a aby instituce podporovaly programy začleňování, umožňující jejich aktivní účast.
- Modleme se za všechny, kdo jsou zklamaní, unavení a bez naděje, aby pro ně bylo adventní a vánoční období časem nového světla.
- Za zmučený ukrajinský národ, ať zbaven ruského barbarství prožije zimu v míru.
- Za Izrael a Palestinu, ať skončí násilí, a v zemi, kterou sis vyvolil, nastane Tvůj pokoj.
- Prosme za zemřelé, aby pro svou víru došli věčné slávy u Toho, jehož jméno je svaté.

K: Bože, tys shlédl na svou nepatrnou služebnici a skrze ni jsi dal světu Spasitele. Vyslyš naše prosby a zjev na nás své milosrdenství. Skrze Krista našeho Pána. **L:** Amen.

24LITURGICKÉ TEXTY 1. NEDĚLE ADVENTNÍ – CYKLUS B

1. ČTENÍ – IZ 63,16B-17.19B; 64,2B-7

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Ty, Hospodine, jsi náš otec; "naš vykupitel" je tvoje dávné jméno. Proč jsi dopustil, Hospodine, že jsme zbloudili z tvých cest, že nám ztvrdlo srdce, abychom před tebou neměli bázeň? Usmiř se kvůli svým služebníkům, pro kmeny, které jsou ti vlastní! Kéž bys protrhl nebe a sestoupil! Před tvou tváří by se rozplynuly hory. Sestoupil jsi, a před tvou tváří se rozplynuly hory. Od věků (nikdo) neslyšel, k sluchu (nikomu) neproniklo, oko nespatrilo, že by Bůh, mimo tebe, (tak) jednal s těmi, kdo v něho doufají. Jdeš vstříc tomu, kdo s radostí jedná spravedlivě, těm, kdo na tvých cestách pamatují na tebe. Hle, ty ses rozhněval, protože jsme hřešili, byli jsme v hříších stále. Budeme zachráněni? Byli jsme všichni jak poskvrnění, jak špinavý šat byl každý náš dobrý skutek. Zvadli jsme všichni jak listí, nepravosti nás unášely jak vítr.

Nikdo nevzýval tvé jméno, nikdo se nevzchopil, aby se k tobě přivinul, neboť jsi před námi skryl svoji tvář, nepravosti jsi nás vydal napospas. A přece, Hospodine, ty jsi náš otec! My hlína jsme – ty jsi nás hnětl, dílo tvé ruky jsme všichni!

ŽALM 80

Slyš, Izraelův pastýři, – skvěj se září, ty, který trůníš nad cheruby, – probud' svou sílu – a přijď nás zachránit! Bože zástupů, vrať se, – shlédni z nebe a podívej se, pečuj o tuto révu! – Ochraňuj, co tvá pravice zasadila, – výhonek, který sis vypěstoval! Ať je tvá ruka nad mužem po tvé pravici, – nad člověkem, kterého sis vychoval. – Už od tebe neustoupíme, – zachovej nás naživu, a budeme velebit tvé jméno.

1. ČTENÍ – 1KOR 1,3-9

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korint'anům.

Bratři! Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a od Pána Ježíše Krista. Neustále za vás děkuji svému Bohu pro Boží milost, která vám byla dána v Kristu Ježíši. Neboť v něm jste v každém ohledu získali bohatství všeho druhu, jak v nauce, tak v poznání. Vždyť přece svědectví o Kristu bylo u vás jako pravé dokázáno, takže nejste pozadu v žádném Božím daru; jen ještě musíte vytrvale čekat, až přijde náš Pán Ježíš Kristus. On vám také dá, že vytrváte až do konce, takže budete bez úhony v onen den našeho Pána Ježíše Krista. Věrný je Bůh, a on vás povolal k tomu, abyste měli společenství s jeho Synem Ježíšem Kristem, naším Pánem!

EVANGELIUM – MK 13,33-37

Slova svatého evangelia podle Marka.

Ježíš řekl svým učedníkům: "Dejte si pozor, bděte, protože nevíte, kdy přijde poslední den. Je to podobně jako s člověkem, který se vydal na cesty. Odešel z domu, dal svým služebníkům plnou moc, každému jeho práci a vrátnému nařídil, aby bděl. Bděte tedy, protože nevíte, kdy přijde pán domu, zdali navečer nebo o půlnoci nebo za kuropění nebo ráno, aby vás, až znenadání přijde, nezastihl, jak spíte. Co říkám vám, říkám všem: Bděte!"

LITURGICKÉ TEXTY 2. NEDĚLE ADVENTNÍ

1. ČTENÍ – Iz 40,1-5.9-11

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Těšte, těšte můj národ – praví váš Bůh. Mluvte k srdci Jeruzaléma, volejte k němu, neboť je skončena jeho špatnost, odčiněna jeho nepravost, vzal z Hospodinovy ruky dvojnásob za všechny své hříchy. Hlas volá: "Na poušti připravte Hospodinovi cestu, v pustině urovnejte stezky našemu Bohu! Každé údolí ať se zvýší a každá hora a pahorek ať se sníží! Co je křivé, ať se napřímí, co je drsné, ať se narovná! Hospodinova velebnost se zjeví a každé tělo společně uzří, že mluvila Hospodinova ústa." Vystup na vysokou horu, ty, který hlásáš pro Sión radostnou zvěst, pozdvihni mocně svůj hlas, ty, který hlásáš pro Jeruzalém radostnou zvěst! Pozdvihni svůj hlas a neboj se; řekni judským městům: "Hle, váš Bůh!" Hle, Pán, Hospodin, přichází s mocí, jeho rámě mu dává vládu. Hle, u sebe má svou mzdu a před sebou má svůj zisk. Jako pastýř pase své stádo, svým ramenem shromažďuje beránky, ve svém klínu je nese, březí ovce šetrně vede.

ŽALM 85

Kéž mohu slyšet, co mluví Hospodin, Bůh: – jistě mluví o pokoji pro svůj lid a pro své svaté. – Jistě je blízko jeho spása těm, kteří se ho bojí, – aby sídlila jeho velebnost v naší zemi. Milosrdenství a věrnost se potkají, – políbí se spravedlnost a pokoj. – Věrnost vypučí ze země, – spravedlnost shlédne z nebe. Hospodin též popřeje dobro – a naše země vydá plody. – Spravedlnost bude ho předcházet – a spása mu půjde v patách.

1. ČTENÍ – 2PETR 3,8-14

Čtení z druhého listu svatého apoštola Petra.

Jednu věc, milovaní, nesmíte přehlédnout: že je u Pána jeden den jako tisíc roků a tisíc roků jako jeden den. Ne že by Pán otálel splnit to, co slíbil, jak ho někteří lidé obviňují z otálení, ale je k vám shovívavý, protože nechce, aby někdo zahynul, naopak chce, aby se všichni dali na pokání. Ten den Páně však přijde jako zloděj a tehdy nebesa náhle s rachotem pominou, živly se stráví žářem i země a všechno, co se na ní bude nalézat. A tak všechno vezme za své. Jak vám proto musí ležet na srdci, abyste žili svatě a zbožně, a tak očekávali a urychlovali příchod toho Božího dne, kdy se nebesa stráví v ohni a živly rozplynou v žáru. Ale my čekáme – jak on to slíbil – nová nebesa a novou zemi, kde bude mít svůj domov spravedlnost. Když tedy na to musíte čekat, milovaní, horlivě se snažte, abyste byli před ním bez poskvrny a bez úhony v pokoji.

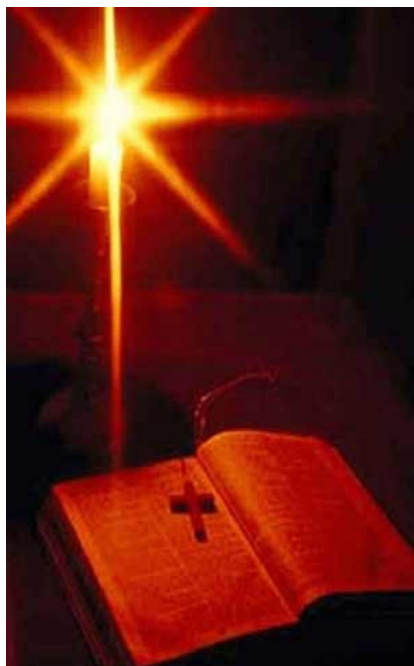
EVANGELIUM – MK 1,1-8

Slova svatého evangelia podle Marka.

Začátek evangelia o Ježíši Kristu, Synu Božím: Je psáno u proroka Izaiáše: "Hle, já posílám svého posla před tebou, on ti připraví cestu. Hlas volajícího na poušti: Připravte cestu Pánu, vyrovnejte mu stezky!" Když Jan Křtitel vystoupil na poušti, hlásal křest pokání, aby byly odpuštěny hříchy. Vycházel k němu celý judský kraj a všichni jeruzalémští obyvatelé, dávali se od něho křtít v řece Jordánu a při tom vyznávali své hříchy. Jan nosil šat z velbloudí srsti a kolem boků kožený pás. Živil se kobyilkami a medem divokých včel. Kázal: "Za mnou už přichází mocnější, než jsem já; nejsem hoden, abych se sehnul a rozvázal mu řemínek u opánek. Já jsem vás křtil vodou, ale on vás bude křtít Duchem svatým."

LITURGICKÉ TEXTY 3. NEDĚLE ADVENTNÍ

1. ČTENÍ – IZ 61,1-2A.10-11

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Duch Páně, duch Hospodinův je nade mnou, protože mě Hospodin pomazal, poslal mě zvěstovat radostnou zprávu pokorným, obvázat ty, jimž puká srdce, oznámit zajatým propuštění, svobodu uvězněným, hlásat Hospodinovo milostivé léto. Radostí budu jásat v Hospodinu, má duše zaplesá v mém Bohu, neboť mi oblékl roucho spásy, oděl mě šatem spravedlnosti jako ženicha okrášleného věncem, jako nevěstu ozdobenou šperky. Jako země rodí rostlinstvo, jako zahrada dává vzejít setbě, tak Pán, Hospodin, dá vyrašit spravedlnosti a slávě před všemi národy.

ŽALM LK 1

Velebí – má duše Hospodina – a můj duch jása v Bohu, mém spasiteli, – neboť shlédl na svou nepatrnou služebnici. – Od této chvíle mě budou blahoslavít – všechna pokolení, že mi učinil veliké věci ten, který je mocný. – Jeho jméno je svaté – a jeho milosrdenství trvá od pokolení do pokolení – k těm, kdo se ho bojí. Hladové nasýtil dobrými věcmi – a bohaté propustil s prázdnou. – Ujal se svého služebníka Izraele, – pamatoval na své milosrdenství.

1. ČTENÍ – 1 SOL 5,16-24

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Soluňanům.

Bratři! Stále se radujte. Bez přestání se modlete. Ve všech životních podmínkách děkujte Bohu. Tak to Bůh pro vás chce v Kristu Ježíši. Nezhásejte oheň Ducha, nepodceňujte dar promlouvání z vnuknutí, ale všechno zkoumejte, a co je dobré, toho se držte. Varujte se zla, ať se objevuje pod jakoukoli tvářností. Sám Bůh pokoje kéž vás dokonale posvětit. Ať si uchováte ducha neporušeného a duši i tělo neposkvrněné pro příchod našeho Pána Ježíše Krista. Věrný je ten, který vás povolává, a on to také splní.

EVANGELIUM – JAN 1,6-8.19-28

Slova svatého evangelia podle Jana.

Byl člověk poslaný od Boha, jmenoval se Jan. Přišel jako svědek, aby svědčil o světle, aby všichni uvěřili skrze něho. On sám nebyl tím světlem, měl jen svědčit o tom světle. Toto je Janovo svědectví, když k němu židé z Jeruzaléma poslali kněze a levity, aby se ho otázali: "Kdo jsi?" Vyznal to a nezapřel. Vyznal: "Já nejsem Mesiáš." Zeptali se ho: "Co tedy jsi? Eliáš?"

Řekl: "Nejsem." "Jsi ten Prorok?" Odpověděl: "Ne."

Řekli mu tedy: "Kdo jsi? Ať můžeme dát odpověď těm, kdo nás poslali. Co říkáš sám o sobě?"

Řekl: "Já jsem hlas volajícího na poušti: 'Vyrovnejte cesty Pánu', jak řekl prorok Izaiáš."

Ti poslové byli z farizeů. Zeptali se ho: "Proč tedy křtíš, když nejsi ani Mesiáš, ani Eliáš, ani ten Prorok?"

Jan jim odpověděl: "Já křtím vodou. Mezi vámi stojí ten, koho vy neznáte; ten, který má přijít po mně; jemu nejsem hoden rozvázat řemínek u opáneků."

To se stalo v Betánii na druhé straně Jordánu, kde Jan křtil.

LITURGICKÉ TEXTY 4. NEDĚLE ADVENTNÍ

1. ČTENÍ – 2SAM 7,1-5.8B-12.14A.16

Čtení z druhé knihy Samuelovy.

Když se usadil král David ve svém paláci a Hospodin mu popřál pokoj od všech okolních nepřátel, pravil král proroku Nátanovi: "Podívej se, já bydlím v domě z cedrů, zatímco Boží archa přebývá uprostřed stanových plátén." Nátan odpověděl králi: "Jdi a splň všechny záměry, které máš v srdci, vždyť Hospodin je s tebou!" Ale v oné noci ozvalo se Hospodinovo slovo k Nátanovi: "Jdi a řekni mému služebníku Davidovi: Tak praví Hospodin: Ty mi chceš vystavět dům, kde bych bydlel? Já jsem tě vzal z pastviny od ovcí, abys byl vládcem nad mým izraelským lidem, a byl jsem s tebou ve všem, cos podnikal, vyhubil jsem před tebou všechny tvé nepřátele. Zjednám ti veliké jméno, jaké mají ti největší na zemi. Určím svému izraelskému lidu místo, zasadím ho tam a bude tam bydlet. Nebude se už děsit a lidé oddaní zločinu se neodváží ho sužovat jako dříve, v dobách, kdy jsem ustanovil nad svým izraelským lidem soudce. Popřeji mu pokoj ode všech jeho nepřátel. Hospodin ti oznamuje, že vystaví dům tobě. Až se naplní tvé dny a uložíš se ke svým otcům, vzbudím po tobě potomstvo, které vzejde z tvých útrob, a upevním jeho království. Já mu budu otcem a on mi bude synem. Tvůj dům a tvé království potrvá přede mnou navěky, tvůj trůn bude pevný navždy."

ŽALM 89

Navěky chci zpívat o Hospodinových milostech, – po všechna pokolení hlásat svými ústy tvou věrnost. Řekl jsi totiž: "Navěky je založena milost." Na nebi jsi upevnil svou věrnost. "Smlouvu jsem sjednal se svým vyvoleným, – přísahal jsem Davidovi, svému služebníku: – Navěky zajistím tvůj rod a tvůj trůn zbuduji na všechna pokolení. On mě bude vzývat: Ty jsi můj otec, – můj Bůh a skála mé spásy. – Navěky mu zachovám svou milost, – má smlouva s ním platit nepřestane."

1. ČTENÍ – ŘÍM 16,25-27

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Bratři! Bůh vás může utvrdit, abyste žili podle evangelia, jak jsem vám ho hlásal, a podle kázání o Ježíši Kristu. Bylo vám zjeveno toto tajemství, které bylo skryté od věčných časů, ale nyní je zřejmé předpověďmi Písma na příkaz věčného Boha a oznámeno všem národům, aby ho vírou poslušně přijaly. A proto Bohu, který jediný je moudrý, buď skrze Ježíše Krista sláva na věčné věky. Amen.

EVANGELIUM – LK 1,26-38

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Anděl Gabriel byl poslán od Boha do galilejského města, které se jmenuje Nazaret, k panně zasnoubené s mužem jménem Josef z Davidova rodu a ta panna se jmenovala Maria. Anděl k ní vešel a řekl: "Buď zdráva, milostiplná! Pán s tebou!" Když to slyšela, ulekla se a uvažovala, co má ten pozdrav znamenat. Anděl jí řekl: "Neboj se, Maria, neboť jsi našla milost u Boha. Počneš a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš. Bude veliký a bude nazván Synem Nejvyššího. Pán Bůh mu dá trůn jeho předka Davida, bude kralovat nad Jakubovým rodem navěky a jeho království nebude mít konce." Maria řekla andělovi: "Jak se to stane? Vždyť muže nepoznávám." Anděl jí odpověděl: "Duch svatý sestoupí na tebe a moc Nejvyššího tě zastíní. Proto také dítě bude nazváno svaté, Syn Boží. I tvoje příbuzná Alžběta počala ve svém stáří syna a je už v šestém měsíci, ačkoliv byla považována za neplodnou. Vždyť u Boha není nic nemožného." Maria řekla: "Jsem služebnice Páně; ať se mi stane podle tvého slova." A anděl od ní odešel.

*"Ejhle, Hospodin přijde a všichni svatí jeho s ním;
a bude v onen den světlo velké, aleluja."*

DOBA ADVENTNÍ S TOMÁŠEM KARDINÁLEM ŠPIDLÍKEM, S.J.,

čestným občanem Pustiměře

a

P. FRANTIŠKEM BENÍČKEM

PONDĚLÍ PO 1. NEDĚLI ADVENTNÍ – 4. PROSINCE 2023

Když přišel (Ježíš) do Kafarna, přistoupil k němu (jeden) setník s prosbou: "Pane, můj služebník leží doma ochrnutý a hrozně se trápí." Ježíš mu řekl: "Přijdu a uzdravím ho." Setník však odpověděl: "Pane, nezasloužím si, abys vešel do mého domu. Ale řekni jen slovo, a můj služebník bude uzdraven. Vždyť i já jsem člověk podřízený, ale mám pod sebou vojáky; řeknu jednomu: 'jdi', a jde, a jinému: 'přijď', a přijde, a svému služebníkovi: 'udělej to', a udělá to." Když to Ježíš uslyšel, podivil se a řekl těm, kdo ho doprovázeli: "Amen, pravím vám: Takovou víru jsem v izraelském národě nenašel u nikoho. Ale říkám vám: Mnoho jich přijde od východu i od západu a zaujmou místo u stolu s Abrahámem, Izákem a Jakubem v nebeském království. (Mt 8,5-11)

Nejsem hoden. Ze souběžného místa Lukášova (Lk 7,1-10) víme, že tu šlo o pohana, ale Židům velice nakloněného, který dokonce vystavil v Kafarnaum synagogu. Setnina byla nejmenší jednotka římské pěchoty, setník tedy nebyl vysoký důstojník, takoví nebyli vždycky z Itálie. Snad byl ze sousední Sýrie, a proto se snadno naučil jazyku v Palestině. Židé sice neměli velkou pověst jako národ, ale mnoho pohanů, kteří s nimi přišli do styku, obdivovalo jejich náboženský postoj. Jiná náboženství v římské říši totiž v té době prožívala hlubokou krizi. Tento velitel okupační jednotky tedy plně respektoval židovský zákaz vstupovat do pohanského domu, jako později i Pilát, který při Ježíšově procesu vyšel k Židům ven (Jan 18,29). Byl to politický takt, známka smířlivého postoje? Církev v tom vidí symbol pokory, kterou vyznáváme před přijetím eucharistie, když setníková slova opakujeme.

Řekni jen slovo. Pozoruhodný je druhý výrok setníkův: „Řekni jen slovo.“ Odůvodňuje to přirovnáními. Jako se poroučí vojákům, tak se dá předpokládat, že má Ježíš moc nad neviditelným vojskem, které působí ve světě. Ale ať už je za tím představa jakákoli, základní myšlenka je typicky biblická. Bůh stvořil svět svým slovem a dává moc slova všem, které pověřuje k nějakému úkolu. Ve Starém zákoně to byli především proroci. Mezi nimi vyniká Jeremiáš. Jeho Bůh ujistil, že si ho vyvolil už v mateřském lůně. „Prorokem pro národy jsem tě ustanovil“ (Jer 1,5) a „abys vytrhával a hubil, abys ničil a

bořil, abys stavěl a sázel.“ (Jer 1,10), a to všechno silou slova. Co teprve říci o slovech Krista, který je vtělené Slovo Boží? Nebe a země pomínou, ale jeho slova nepomínou (srv. Mk 13,31), uchovají do konce světa svou sílu. A dnes? Co jiného je modlitba, kterou konáme skrze našeho Pána Ježíše Krista? Říkáme jenom slova, ale věříme, že těmi slovy uzdravujeme bídu světa.

Mnoho jich přijde od východu a od západu. Těmi slovy Ježíš ohlašuje spásu pohanského světa, právě při příležitosti, kdy pohan vyznal, že nemůže k němu přijít, že toho není hoden. I on pronesl slovo, které má zvláštní moc, tj. slovo pokory. Duchovní spisovatelé přirovnávají lidské duše k nádobám, do kterých měla žena na rozkaz proroka Elizea nalévat olej (2 Král 4,6). Dokud byly prázdné nádoby, olej tekl. Olej je symbol Boží milosti. Aby přišla k nám, musí najít srdce vyprázdňené od světských přání a otevřené k Božímu hlasu. Antické pohanství v době Kristově bylo ve velkém úpadku, ale právě proto zanechávalo v lidech prázdnotu a ta byla jedním prvkem přípravy k přijetí evangelia. V jistém smyslu je té situaci podobná i naše doba. I dnešní kultura zanechává v mladé generaci velkou prázdnotu ducha, ideálů, krásy. Ti, kdo si to uvědomí, jsou připraveni k tomu, aby slyšeli znovu poselství Božího království.

ÚTERÝ PO 1. NEDĚLI ADVENTNÍ - 5. PROSINCE 2023

Ježíš zajásal v Duchu svatém a řekl: "Velebím tě, Otče, Pane nebe a země, že když jsi tyto věci skryl před moudrými a chytrými, odhalil jsi je maličkým; ano, Otče, tak se ti zalíbilo! Všechno je mi dáno od mého Otce. A nikdo neví, kdo je Syn, jen Otec, ani kdo je Otec, jen Syn a ten, komu to chce Syn zjevit." Když byli sami, obrátil se k svým učedníkům těmito slovy: "Blahoslavené oči, které vidí, co vy vidíte! Říkám vám: Mnoho proroků a králů toužilo vidět, co vidíte vy, ale neviděli, a slyšet, co slyšíte vy, ale neslyšeli." (Lk 10,21-24)

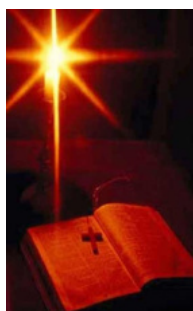

Velebím tě, Otče, Pane nebe a země, že když jsi tyto věci skryl před moudrými a chytrými. Je výstava obrazů. Mladý umělec stojí v pozadí světnice, kde jsou jeho díla. Lidé přecházejí, ale málokdo se zastaví, někteří se dokonce povýšeně usmějí. Ale najednou se tu zastaví starší pán a dlouho pozoruje jeden obraz, vrátí se k předcházejícímu, pak zase znovu k témuž. Konečně se našel člověk, který umělci porozuměl, který ho pochopil. Je to radost. Věta evangelia, jak se zdá, nezapadá do této normální zkušenosti. Raduje se Ježíš z toho, že ho moudří a chytrí lidé nechápu? Tento divný postoj můžeme osvětlit analogií, která je v Bibli často. Ve Starém zákoně se vypravuje o mnoha bitvách, válkách Izraele. Ale nejvíc se dějepisci zastavují u těch případů, kdy Židé zvítězili nad velkou přesilou, kde dal Bůh zvítězit malé hrstce. Tam je totiž jasné, že vítězství bylo Boží dar. Něco podobného se děje i tu. Nedivili bychom se, kdyby učení profesori teologie prohlásili, že jsou jim tajemství křesťanské víry jasná. Ale stále vidíme opak. Nejlépe chápou jejich smysl a žijí z nich prostí křesťané. Víra je pro ně Boží dar.

Nikdo nezná, kdo je Syn, jen Otec, ani kdo je Otec, jenom Syn a ten, komu to chce Syn zjevit. Na římském Kapitolu je dnes kostel nazvaný Ara coeli, (Oltář nebe). Tam je na jednom z antických sloupů nápis: EX CUBICULO AUGUSTI (Z ložnice Augustovy). Tradice vypravuje, že měl císař sen v noci, kdy se narodil Kristus. Ráno pak dal rozkaz, aby postavili oltář neznámému bohu. Římané si totiž nakonec přivlastnili, přijali do státního náboženství všechny kulty, všechna božstva, která se na území říše vyskytovala. Mít bohy, bylo známkou, že vlastní i krajinu, které vládnou. Bůh Izraele se však v Bibli projevuje jako někdo úplně jiný. Není jenom neznámý, ale je i nepoznatelný všem lidem. Kdo jiný ho tedy může znát než Syn, „pravý Bůh z pravého Boha“? Ale je-li Ježíš Syn Boží, je nepoznatelný lidským rozumem i on. Apoštolové ho viděli, evangelium jej líčí, ale to jsou jenom vnější stránky jeho podoby. Božství tu jenom slabě probleskuje, jako na svatých obrazech. Jenom světci víc a víc Krista poznávají. A obyčejní křesťané? Podle stupně svatosti, víc modlitbou než studiem.

Odhalils je maličkým. Máme v češtině dva podobné výrazy: objevení a zjevení. V obojím případě se začíná něco jevit, vidíme, pozorujeme to, co jsme dříve neznali. Kryštof Kolumbus objevil Ameriku. Dříve se nevědělo, že ta země existuje. Nebylo to snadné, už se chtěli vrátit, ale najednou se plavčíkovi na lodi „zjevil“ pásek země v dálce. Při „objevení“ jsme to tedy my, kteří hledáme, je to naše zásluha, že se to odkrylo. Při „zjevení“ naopak je to zásluha toho, kdo k nám přichází. Nedá se říci, že sv. Bernadetta v Lurdech „objevila“ Pannu Marii. Měla však „zjevení“. Podobných je v dějinách církve mnoho. Je však zajímavé, že to bývá obvykle dáno dětem, maličkým. Ten výraz však neznamena jenom fyzickou mladost, ale to, čeho je obrazem: schopnost přijmout pravdu jako dar a mít duchovní svěžest, aby se mohla uskutečnit v životě. Bůh totiž nezjevuje své pravdy k ukojení zvědavosti lidí, ale aby se staly znem, které roste na poli života.

STŘEDA PO 1. NEDĚLI ADVENTNÍ - 6. PROSINCE 2023

Ježíš prošel kolem Galilejského moře, vystoupil na horu a posadil se tam. Tu k němu přišly velké zástupy. Měly s sebou chromé, slepé, zmrzačené, němé a mnoho jiných; položily mu je k nohám a on je uzdravil. Když lidé viděli, že němí mluví, zmrzačení že jsou zdraví, chromí že chodí a slepí vidí, žasli a velebili Boha Izraele. Ježíš si pak zavolal své učedníky a řekl: "Je mi líto zástupu, protože už tři dny jsou se mnou a nemají co jíst. A nechci je nechat odejít hladové, aby je cestou neopustily síly." Učedníci mu řekli: "Kde bychom tady v neobydleném kraji sehnali tolik chleba, abychom mohli dát dosyta najíst tak velkému zástupu?" Ježíš se zeptal: "Kolik máte chlebů?" Odpověděli: "Sedm a několik malých ryb." Rozkázal, aby se lid posadil na zem, vzal těch sedm chlebů a ty ryby, vzdal díky, lámal a dával učedníkům a učedníci lidem. Všichni se dosyta najedli a sesbíralo se ještě plných sedm košíků zbylých kousků (chleba) (Mt 15,29-37)

Je mi líto lidu, nemají, co jíst. Bývaly i v Evropě hladové roky. Krupobití, sucho nebo naopak záplavy zničily úrodu a nebylo stravy ani pro lidi ani pro dobytek. I dnes se takové katastrofy vyskytují, ale je zlepšené všeobecné zásobování. Dovoz potravin je malý technický problém. Vždyť velká města žijí jenom z dovezeného. Proto je tím podivnější, že přesto všechna převážná část obyvatelstva naší země trpí podvýživou a že počet těch,

kdo ročně umírají hladem, je vysoký a nezmenšuje se, spíš roste. A přece doprava chleba v době astronomických letů by neměla být technickým problémem ani pro nejzapadlejší kraje Afriky nebo Asie. Nasyceným národům však chybí lítost s těmi, kdo nemají co jíst. Jen tato lítost by byla schopna dát do pohybu mezinárodní charitativní organizace a přimět státní aparáty, aby spolupracovaly. Probuzení této lítosti by však nejvíce prospělo těm, kdo litují. Uvědomili by si, že se mohou spasit jen ve spojení lásky s ostatními.

Vzal těch sedm chlebů, pronesl díkůvzdání, lámal a dával. Kdo pocítil lítost s hladovými, obyčejně objeví, že jemu samému se nedostává a že rozhodně nestačí k tomu, aby pomohl světu, který je v tak velké bídě. Proto obyčejně pokrčí rameny a řekne si pro útěchu: „Co tu mohu udělat já, když by na tu nouzi nestačily ani velké organizace?“ Ale jsou i jiní, kteří i ze svého mála dají. Stává se pak zázrak. Druzí chudí je napodobí a vytvoří se řada pomoci, která rozmnoží první dar. Francouzský básník R. Follereau, apoštol malomocných, říkával, že Pán Bůh dal chudým velký dar: jiné chudé, kteří jim pomohou. Dar chudých chudým má vždycky zvláštní sílu a zvláštní poslání. A nerozmnoží-li ihned chléb, vždycky rozmnoží pocit lidské jednoty a Boží milost, která se stane novou tvůrčí silou ve světě.

Všichni se dosyta najedli. Nasycení čtyř tisíců mužů s ženami a dětmi bylo zázrakem, a to ve zvláštní situaci. Ti lidé šli za Ježíšem, aby slyšeli jeho slova. Ten zázrak se opakuje po dva tisíce let v církvi. Náboženská činnost je podle ekonomického slovníku neproduktivní. V kázáních se lidem říkají věci často nemilé. Výdaje na církevní budovy, na klérus, na semináře, na charitativní činnost jsou ohromné. A přece se vždycky nějakým způsobem kryjí. Je to uskutečnění příslibu daného apoštolům (srv. Mt 19,29). V jistém smyslu si to může ověřit ve svém životě každý. Staročeské přísloví říká: „Modlitbou nezmeškáš, postem nezhubneš, almužnou nezchudneš.“ Toho, kdo následuje Krista, kdo jde tam, kam ho volá, Bůh nikdy nenechá na holičkách. U světců se to často projevilo zázračně. V normálním životě nemluvíme o zázracích, ale o Božím požehnání. Jsme si pak vědomi, že každý dobrý skutek je požehnaný, tj. přináší dobro i tomu, kdo jej udělal s obětí.

Prožívat advent znamená očekávat nové věci, vítězství dobra nad zlem v sobě i ve svém okolí a dějinami – očekávat vítězství Krista nad smrtí, věčnou blaženost a spásu, tak jak to obrazem hostiny naznačil prorok Izaiáš. Z naší strany to vyžaduje neustálou bdělost nad svým životem, kterým rozhodujeme o své věčnosti. Pán Ježíš kudy chodil, všude dobře činil. Uzdravil všechny nemocné, a také nasytil zázračným způsobem zástupy, které mu naslouchaly. Všimněme si jedné maličkosti: Ježíš použil těch sedm chlebů a několik rybiček k tomu, aby nasytil zástupy. Jistě by se bez nich obešel, ale chtěl naznačit, že každý, kdo dává něco ve prospěch druhých, nikdy nestrádá, ba právě naopak je zahrnut velkým požehnáním. Říká se, že modlitbou nezmeškáš, postem nezhubneš a almužnou nezchudneš. Jistě máme osobní zkušenost, že pokud jsme něco obětovali pro druhé – čas, své síly, peníze, námahu, ... Bůh nám to mnohonásobně vrátil, nemluvě o tom, že se jedná

především o skutky, které jsou tím jediným, čím se můžeme prokázat na věčnosti. Jak je pravdivé, co říkal už tatíček Stojan: Mám jen to, co jsem dal. Také sv. František Xaverský, patron misionářů, je nám zářným příkladem – František Xaverský byl členem vysoké navarrské šlechty, studoval na nejlepších školách a univerzitách, sestupuje mezi nejchudší do bídnych čtvrtí svých misijních oblastí. Přizpůsobuje se jejich mravům a zvykům, učí se jejich řeč a přivedl ke Kristu mnohatisícové, desetitisícové zástupy.

ČTVRTEK PO 1. NEDĚLI ADVENTNÍ - 7. PROSINCE 2023

Ježíš řekl svým učedníkům: "Ne každý, kdo mi říká: 'Pane, Pane!', vejde do nebeského království, ale ten, kdo plní vůli mého nebeského Otce. Každý tedy, kdo tato má slova slyší a podle nich jedná, podobá se rozváznému muži, který si postavil dům na skále. Spadl déšť a přivalila se povodeň, přihnala se vichřice a obořila se na ten dům - ale nezřítel se, protože měl základy na skále. Každý však, kdo tato má slova slyší, ale podle nich nejedná, podobá se pošetilému muži, který si postavil dům na písku. Spadl déšť, přivalila se povodeň, přihnala se vichřice a obořila se na ten dům - i zřítel se a jeho pád byl veliký." (Mt 7,21.24-27)

Ne každý, kdo mi říká: 'Pane, Pane!', vejde do nebeského království, nýbrž ten, kdo koná vůli mého nebeského Otce. Stará řecká filosofie neměla tak jasné rozlišení mezi rozumem a vůlí jako později scholastika. Nedovedli si totiž dobře představit, že by člověk jinak myslel a jinak jednal. Pro Sókrata je hřích prostě nevědomost. Kdyby věděl hříšník, co je dobré, udělal by to. Latinský básník Ovidius už je realističtější, když píše: „Vidím, co je lepší a schvaluji to, ale dělám to, co je horší.“ Často totiž pozorujeme sami, že je v nás vnitřní nejednota, rozpor. Projevuje se to především ve styku s druhými. Navenek nemáme rádi rozepře. Mluvíme tak, jako by byl mezi námi úplný soulad. Přitom jsme však stále ve střehu, abychom se mu nemuseli podřizovat. Tato neupřímnost se ovšem přenáší i na styk s Bohem. Není nám těžké recitovat Otče náš. Ale říci „Bud' vůle tvá“ opravdu ze srdce vyžaduje víc odvahy a síly, než by se zdálo. A přece Bůh hledí na srdce a ne na pouhý zevnějšek.

Dům na písku. Domky na písku názorně vidíme v Africe např. v Zaire. Okolí Kinshasy je písčité. Když pak přijdou letní lijáky, provalí se prolákliny, do kterých se snadno sesune, co stojí na okraji a nemá hluboké základy. Taková půda je tedy symbolem proměnlivosti, nestálosti, nebezpečí. V mravním životě má tato nestálost ovšem mnoho stupňů. Manželství spojené jenom na lehkomyšlných pocitech končí rozlukou. Říká se proto: Nedejte se unést citem, musíte se svobodně rozhodnout a mít pevnou vůli! Ale i ta „pevná vůle“ není vždycky tak pevná, jak by se zdálo. Člověk se totiž mění, začne věci vidět jinak a změní své rozhodnutí, o kterém tvrdil, že je na věky. Potřebuje tedy i lidská vůle oporu. Tou pak jsou Boží přikázání. Býval v modlitebních knížkách obrázek Krista jako zahradníka, který přivazuje k mladému stromku opěrný kůl. Nedělá to proto, aby jeho růst omezil, ale právě upevnil, aby se nezlomil ve větru. Takový je smysl přikázání.

Dům na skále. V Itálii se středověkým hradům říká prostě rocca, skála. Jsou totiž do skalnatého vrchu přímo vestavěny a mají stejnou pevnost jako ten nerost, stávají se částí přírody. Ale co je vlastně příroda? Všecko, co existuje, je dílo Boží, uskutečnění jeho vůle. Dělat tedy skutky podle Boží vůle je podobné, jako stavět hrad na nedobytné skále. Nešťastní jsou lidé, kteří vyhořeli a musejí stavět dům znovu. Zoufalý je obchodník, který vložil všechny peníze do podniku, který ztroskotal. Ale po mravní stránce je takových vícekrát ztroskotaných daleko víc. Jak smutně působí student, který se ve třiceti letech zapsal na univerzitě na třetí fakultu, protože předcházející dvě nedokončil. Začínat vícekrát rodinu je daleko tragičtější. Vidíme však na všech stranách, jak se dnešní svět, aby obstál ve vichřici přechodných změn, které se na nás valí, potřebuje znovu opřít o Kristovu skálu.

Stavět dům svého života na skále znamená položit jeho základ na Bohu. Pak mě nemohou ovlivňovat soudy a mínění druhých. Nemáme stavět na tom, co si o nás myslí, jestli nás chválí nebo haní, ublíží nebo zraní. To všechno zasáhne naše emoce, zraní nás to, ale základem to neotřese; sice to bolí, ale do vnitřního prostoru mého já nemají podobné věci přístup. Jak prorok Izaiáš, tak i sám Pán Ježíš nám zdůrazňují, že je třeba stavět svůj život na skále - mít důvěru v Boha a držet se jeho přikázání. Víme dobře, jak snadno se to řekne, ale jak těžké je mít pevnou vůli. Ve starších modlitebních knížkách byl obrázek Krista jako zahradníka, který k mladému stromku přivazuje opěrný kůl. Nedělal to proto, aby jeho růst omezil, ale právě upevnil, aby se nezlomil ve větru. To je konečně smysl přikázání, která nemají za cíl nás omezovat, odpírat radosti života, ale právě naopak, vedou nás k pevnému charakteru, k nitru naší osobnosti. Je však třeba kromě toho, že „pracujeme na sobě“, nezapomínat ještě na to, že se máme chovat jako Ježíš – On přišel proto, aby tu byl pro druhé. I my tu jsme pro druhé – pro členy své rodiny, pro své spolupracovníky, pro každého, s kým se setkáme. Jim máme prokazovat porozumění, vlídné slovo, pomoc, kterou potřebují. Kdo na tom staví svůj život, má pevnou půdu pod nohama, nemusí se smrti bát. Kdo důvěřuje Bohu, nemusí se ničeho bát. To je hlavní myšlenka Božího slova, které uslyšíme.

PÁTEK, 8. PROSINCE 2023 - NEPOSKVRNĚNÉ POČETÍ PANNY MARIE

Anděl Gabriel byl poslán od Boha do galilejského města, které se jmenuje Nazaret, k panně zasnoubené s mužem jménem Josef z Davidova rodu a ta panna se jmenovala Maria. Anděl k ní vešel a řekl: "Bud' zdráva, milostiplná! Pán s tebou!" Když to slyšela, ulekla se a uvažovala, co má ten pozdrav znamenat. Anděl jí řekl: "Neboj se, Maria, neboť jsi našla milost u Boha. Počneš a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš. Bude veliký a bude nazván Synem Nejvyššího. Pán Bůh mu dá trůn jeho předka Davida, bude kralovat nad Jakobovým rodem navěky a jeho království nebude mít konce." Maria řekla andělovi: "Jak se to stane? Vždyť muže nepoznávám." Anděl jí odpověděl: "Duch svatý sestoupí na tebe a moc Nejvyššího tě zastíní. Proto také dítě bude nazváno svaté, Syn Boží. I tvoje příbuzná Alžběta počala ve svém stáří syna a je už v šestém měsíci, ačkoli byla

považována za neplodnou. Vždyť u Boha není nic nemožného." Maria řekla: "Jsem služebnice Páně; ať se mi stane podle tvého slova." A anděl od ní odešel. (Lk 1,26-38)

Měl jsem mluvit k mužům na svátek Neposkvrněného početí Panny Marie. Oni sami mně navrhli, že si mohu zvolit dobrovolně i jakékoli jiné téma. Zdálo se jim, že je námět tohoto mariánského svátku vhodný pro odrůstající děvčata, ne pro dospělé muže. A když mluví s pravoslavnými teology, ti zase namítají, že je to dogma nové, nevhodně formulované. Starý osvědčený titul Mariin je "Panna nejčistší". Protože i muži mají smysl pro čistotu, hledme se přiblížit k mariánskému svátku právě z tohoto hlediska. Je aktuální. Vždyť se tolik mluví o znečištěném vzduchu, o zašpiněných vodách, o udržování čistoty v městech, je tedy na místě, abychom si něco řekli o duchovní čistotě člověka.

Očista, řecky *katharsis*, je prastarý náboženský pojem, známý i z Bible. V Mojžíšově zákoně bylo přísně zakázáno obětovat Bohu cokoli nečistého. Na vnitřní očistu srdce se soustředila literatura prvních křesťanských mnichů. Rozvíjejí to téma především ze třech hledisek: čistota myšlení, čistota od vášní, čisté vztahy k lidem. Začneme tedy otázkou, co je čistá mysl a jak ji udržíme. V duchu staré řecké tradice je člověk dokonalý především, když dobře myslí. Sokrates vyzýval mládež své doby, aby pila čisté víno, tj. aby hledala upřímně pravdu. Zlo podle něho je především z nevědomosti. Pro jeho žáka a obdivovatele Platóna i Bůh je čistá idea pravdy. Nesmíme se tedy zabývat tím, co nás od pravdy odvádí. Zní to dobře, ale tuze filozoficky. Křesťanský Bůh je věčná pravda a věčný život. Je tedy nečisté myšlení to, které nás od tohoto života odvádí. Mniši, kteří upřímně usilovali o věčný život s Bohem, dopodrobna vypracovali návody, jak se osvobodit od zlých a neužitečných myšlenek. Žili v samotě a tam se myšlenky v hlavě bohatě rojí, je potřeba naučit se rozlišovat mezi těmi, které nám slouží k životu od těch které osobu oslabují a život ubíjejí.

Málo si uvědomujeme, jak je tato starostlivost o čistotu mysli aktuální v dnešní době. V přeplněných městech se jednotlivý člověk cítí velice často tragicky osamocen a přitom jej komunikační prostředky zavalují nesmírným množstvím zpráv, které nejsou nijak konfrontovány se skutečným životem. Jsou jako duševní strava, která zůstává nestrávená. Působí zvracení, odpor k tomu, co člověk slyší, pocity melancholie se mísí s chutí zničit to, co je v nejbližším okolí. Kolik odstrašujících příkladů nám podávají denní zprávy. Jeden americký biskup říkal seminářistům: "Zachoval jsem si víru, protože to, čemu jsem uvěřil, mělo teplo rodiny." Bylo to konfrontováno s čistým životem. Takové myšlení potřebuje dnešní svět.

Obraťme však teď pozornost k druhému bodu, který jsme naznačili: očista od vášní. Myšlenky jsou přelétavé, rychle se střídají. Vášně je stálá náklonnost k něčemu. Může to být i k dobrému, na příklad k hudbě nebo horolezectví. Ale obvykle tím slovem označujeme sklon ke zlému. Řeckým terminem jí říkali *pathos*, *pathe*, tj. utrpení. V klidných rozumných okamžicích piják nechce pít, ale přesto cítí, že ho proti jeho vlastní vůli něco v něm samém ke sklence přitahuje. Možná, že už svatosvatě slíbil, že už pít nebude, ale přesto slib nedodrží, vášně v něm je už silnější než on sám. Zpíval se kdysi

šlágr: "Temně hučí Niagára, temně hučí do noci, komu vašeň v srdci hárá, tomu není pomoci."

To ovšem křesťané nemohli přijmout. Mniši proto usilovali o ideál, kterému říkali *apatie*, osvobození od zlých náklonností, duchovní klid a mír. Je to dosažitelné? Odpovídali: S pomocí Boží a s asketickým umrtvováním. V životopisech světců čteme příklady, jak se uměli hrdinsky zapírat. Obdivujeme to, ale nedá se říci, že by to přitahovalo k napodobení. Není nějaká snazší cesta? Všimli si i jiné okolnosti. Silná náklonnost může být i k dobrému. Nejsilnější vašeň je láska. Velká láska k jednomu umlčí jiné sklony. Ukažme si to na banálním příkladu. Mladík točil oči stále po děvčatech, pravý holkař. Ale nakonec se opravdově zamiloval do jedné a ostatní už jakoby neviděl, i když se na něho usmívaly. Světci udělali nakonec všichni podobnou zkušenost: opravdová láska k Bohu jim přinesla klid i uprostřed všelijakých jiných utrpení. To je také klíčem k pochopení dogmatu o neposkvřněném početí Panny Marie. Anděl ji ujistil, že je plna milosti Ducha svatého, který je Duch lásky. Kde je jeho vliv v plnosti, tam ovšem není místo pro něco, co by mu odporovalo. Čisté srdce Mariino nepoznalo hřích a láska k Bohu ovlivnila všechny jiné sklony. Proto dokázala ke všemu, co od ní Bůh žádal, říci: *Fiat*, staň se mi podle slova tvého!

Aktualita těchto úvah pro dnešek je zřejmá. Výchova mládeže i duchovní pokrok nás samých musí směřovat k tomu, abychom využili příležitostí, kde se může uplatnit láska k dobru a ta sama sebou dorůstá do lásky k dobru nejvyššímu, k Bohu. Tam pak najdeme i čistotu vlastního srdce.

Nakonec nám zbývá v naší úvaze to, co jsme označili jako třetí bod: čistota ve vztahu k ostatním lidem. Plyne to samo z předcházejícího: láska k Bohu je neoddělitelná od lásky k bližnímu. Člověk je od přirozenosti tvor společenský. Bez vztahu k jiným si nemůžeme opatřit ani to nejnutnější, co potřebujeme k životu; a to, co sami máme, nemůžeme uplatnit, není-li tu nikdo, kdo by to přijal. I zvířata bývají stádní. Tam se to děje pudově. Lidská osoba žije s druhými dobrovolně a v lásce. Někdo je "velká osobnost", když má dobré vztahy s mnoha lidmi. Všichni jsou zajedno v tom, že by tomu mělo tak být, ale všichni pozorujeme, kolik je zla právě ve společnosti, kterou známe. Náš úsudek je okamžitě hotov: Lidé jsou zlí, takový je svět. Všecky vlády slibují, že to napraví, ale málo je těch, kdo jim věří. Kdo tu tedy ob stojí? Odpověď je jednoduchá: "Blahoslavení čistého srdce, neboť oni uží Boha. Blahoslavení, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni syny Božími" (Mt 5,8-9). Najít v tomto konkrétním světě Boha jako otce, je jediná možnost k pokojnému životu na zemi.

SOBOTA PO 1. NEDĚLI ADVENTNÍ - 9. PROSINCE 2023

Ježíš obcházel všechna města i vesnice, učil v jejich synagógách, hlásal radostnou zvěst o (Božím) království a uzdravoval každou nemoc a každou chorobu. Když viděl zástupy, bylo mu jich líto, protože byli vysílení a skleslí jako ovce bez pastýře. Tu řekl svým učedníkům: "Žeň je sice hojná, ale dělníků málo. Proste proto Pána žně, aby poslal dělníky na svou zeň." (Potom) si zavolal svých dvanáct učedníků a dal jim moc nad nečistými duchy, aby je vyháněli a uzdravovali každou nemoc a každou chorobu. Těchto dvanáct

Ježíš poslal a prikázal jim: "Mezi pohany nechodte a do žádného samařského města nevcházejte. Raději jděte k ztraceným ovcím z domu izraelského. Jděte a hlásejte: 'Přiblížilo se nebeské království.' Uzdravujte nemocné, probouzejte k životu mrtvé, očisťujte malomocné, vyhánějte zlé duchy. Zadarmo jste dostali, zadarmo dávejte." (Mt 9,35-10,1.5-8)

Ježíš obcházel všechna města i vesnice. Byly v tradici církve vždycky dvě různé metody apoštolátu. Poustevníci utíkali z měst a vesnic, aby byli sami s Bohem. Ale časem se přihodilo, že je sami lidé začali hledat a navštěvovat. V tom případě je neodmítali. Např. v posledních dobách byl P. Pio daleko na jihu Itálie, kam bylo těžké spojení, ale stalo se, že se zapadlá vesnice zalidnila a stala centrem mnoha iniciativ. Jiní si naopak byli vědomi, že musí jako misionáři sami zajít do měst a vesnic a hledat duše, které chce Kristus spasit. Cesty, které po Indii a Japonsku pěšky ušel sv. František Xaverský, jsou i z hlediska sportovního velkým výkonem. Která z těchto metod je účinnější? Těžko říci, protože se nedá otázka řešit všeobecně. Každý má k Bohu své povolání a Duch svatý mu vnukne, co je pro kterou dobu příhodnější. Jisté je, že jsou okamžiky, kdy se má každý křesťan stát iniciativním a navštívit bližního: v nemocnici, v neštěstí, v těžkých chvílích. Nesmí budit dojem, že přišel dělat propagandu, ale pomoci a potěšit. Kam Ježíš přišel, uzdravoval především nemocné, proto si získal všude důvěru.

Když viděl zástupy, pojal ho s nimi soucit, protože byli zmoření a skleslí jako ovce bez pastýře. Málo už vidíme v našich zemích stádo ovcí a těžko si dovedeme představit, jak se jim vede bez pastýře. Situaci, jaká byla v Palestině, si dovedeme představit podle žalmu 23,1: „Hospodin je můj pastýř.“ Tam se dobře líčí jeho funkce. Zve po stezkách k zeleným pastvinám, k vodě, vyvede zabloudilé stádo z uzavřené rokle. Židé tedy právem aplikovali obraz pastýře na Boha. V evangeliu si jej přisvojuje sám Kristus. V homiliích Otců na toto téma se bohatě rozvíjí téma Boží prozřetelnosti s lidstvem, s národy i s každým člověkem. Teodoret Cyrský doplňuje přirovnání pastýře druhou metaforou: kormidelníka na lodi. Nezkušený plavec se dívá do vln a ztrácí odvahu při bouři. Uklidní se, když vidí, že mají zkušeného kormidelníka. Kristus se sám nabízí, že loďku našeho života povede do přístavu.

Jděte a hlásejte: "Přiblížilo se nebeské království". Kde lidé tu víru berou, je těžko říci. Ale každý ujišťuje sebe i druhé, že zítra bude líp než dnes. Tato naděje dává rytmus životu. Kdo ji ztratil, přestal už morálně žít. Proto dal Dante nad brány pekla nápis: „Nech vši naděje!“ Naopak termín „nebeské království“ vyjadřuje splnění všech nadějí. Židé žili z příslibů, že se jejich národ tohoto splnění dočká. Není to tedy malá věc jít hlásat, že už je nebeské království blízko. Církev převzala tento odkaz a opakuje ta slova už dva tisíce let. Jak tedy mám rozumět tomu výrazu, že už je „blízko“? Duchovní autoři mu dávají různý význam. Je blízko, protože je na dosah ruky. Kdo chce, může se ho zmocnit. Je blízko, protože uvnitř, v duši věřícího, už Bůh kraluje, i když ve světě to ještě není docela zřejmé. Je blízko, protože ti, kdo přijímají tělo Páně, už mají věčný život a mají záruku vzkříšení těla. Je blízko, protože ti, kdo uvěřili, prohlédnou, otevřou se jim oči a uvidí plnost milosti Boží.

PONDĚLÍ PO 2. NEDĚLI ADVENTNÍ - 11. PROSINCE 2023

Když jednoho dne Ježíš učil, seděli kolem farizeové a učitelé Zákona, kteří přišli ze všech možných míst v Galileji i v Judsku a z Jeruzaléma. Moc Páně v něm působila, aby uzdravoval. Tu přinášeli muži na lehátku člověka, který byl ochrnutý, a pokoušeli se ho vnést dovnitř a položit před něj. Když ho pro zástup lidí neměli kudy pronést, vystoupili na střechu, a otvorem ve stropě ho i s lehátkem spustili doprostřed před samotného Ježíše. Když viděl jejich víru, řekl: "Člověče, odpouštějí se ti hříchy!" Učitelé Zákona a farizeové začali uvažovat: "Co je to za člověka? Dopouští se rouhání! Hříchy přece může odpouštět jenom sám Bůh." Ježíš však poznal jejich myšlenky a řekl jim: "O čem to v srdci uvažujete? Co je snadnější - říci: 'Odpouštějí se ti hříchy', nebo říci: 'Vstaň a chod'? Abyste však věděli, že Syn člověka má moc odpouštět na zemi hříchy" - řekl ochrnutému: "Pravím ti, vstaň, vezmi své lože a jdi domů!" A on před nimi hned vstal, vzal to, na čem ležel, šel domů a velebil Boha. Všechny pojal úžas a velebili Boha. Byli plní bázně a říkali: "Dnes jsme viděli něco podivuhodného." (Lk 5,17-26)

Člověče, jsou ti odpuštěny hříchy. V této jednoduché větě, kterou dnes přijímáme jako by byla samozřejmá, jsou dva výrazy velmi složité: hřích a odpuštění. Slovo hřích má dnes význam převážně náboženský. V obyčejné řeči mluvíme o chybách, o nespravedlnosti, o zločinnosti apod. Chyby jsou nedobrovolné, jsou pochybením. Musíme se z nich naučit, jak jednat příště. Zločiny jsou „zlé činy“, ty se tedy musejí potrestat, jinak by nebyla na světě spravedlnost. Jak se do této souvislosti hodí slovo odpuštění? Vlastně tam nemá místo. Užíváme tohoto výrazu v jiné souvislosti, která je osobní. Říkáme, že nás někdo urazil, že se nás něco dotklo, že nás to mrzelo. Co to bylo? To není důležité. Bylo to však namířeno proti nám. Co máme dělat? První hnutí je to, které nás vybízí k pomstě, k odvetě. Ale objevíme v sobě i druhou myšlenku, která se dostaví vzápětí. Nemohli bychom mu to odpustit? Kde se vzala? Je to hlas Boží v nás, který nás vybízí, abychom se mu stali podobnými a jednali s lidmi tak, jak jedná On.

Hříchy přece může odpustit jenom sám Bůh. Dokážeme-li odpustit druhému i my, proč říkali Židé, že odpouští hříchy jenom sám Bůh? Je logické, že odpouští jenom ten, kdo byl uražen, ne ten, koho se to netýká. Uražejí hříchy samotného Boha? Těžko je si to přestavit. Slunce se neurazí, když se k němu obrátíme zády. Je příliš vysoko, aby se ho to mohlo dotknout. Kdo háže kamenem proti obloze, je v nebezpečí, že spadne jemu samotnému na hlavu. Víc se nemůže přihodit. Lidské úvahy, filosofie nedovedou ospravedlnit výraz, že je hřích „Boží urážka“. Nanejvýš připustí, že se může myslet jenom obrazně. Bible to naopak na každém kroku tvrdí. Bůh tam není jenom vysoký ideál. Sestupuje stále a stává se nám otcem. Otce se pak dotkne každá urážka jeho rodiny. Všecko zlo, namířené proti lidem, urazí i jeho, protože se s lidmi ztotožnil. Proto Bůh hřích trestá, ale také odpouští.

Abyste viděli, že má Syn člověka na zemi moc odpouštět hříchy, pravím ti: "Vstaň!" Hřích se dotýká Boha, který se ztotožnil s člověkem. Ale to má za následek tzv. svatou výměnu, jak ji nazývají Otcové církve: člověk se ztotožnil s Bohem. Dnes víme, že kněz ve zpovědnici odpouští hříchy na místě Božím. Apoštolové dostali tu moc od Krista dřív,

než byli posláni do celého světa hlásat evangelium (srov. Jan 20,22n). Vykonávají tuto funkci svátostně. To však neznamená, že by ji měli vykonávat jenom oni sami. Každý z nás je povinen bližnímu odpouštět hříchy, aby se dostalo odpuštění jemu samému. Býval v našich krajích zvyk, že se při pohřbu, dřív než spouštěli rakev do země, kněz ptal přítomných: „Jestli vám snad něčím ublížil, odpouštíte mu?“ Odpověď zazněla svorně: „Odpouštíme.“ Bylo by dobré, abychom si uvědomili, že v takových okamžicích konáme Boží funkci, že je to vysoký úrad, privilegium, které se nám svěřuje. Kdo by to pak nedělal rád?

Vyvolený izraelský národ neměl vůbec klidný život. Stačí vzpomenout dlouholeté egyptské otroctví, později pak útlak ze strany Filišťanů, Babyloňanů, Asyřanů a dalších nepřátel. Prorok Izaiáš však v době rovněž těžké pro Izrael dává Izraelitům naději. Chce je vyvést z malomyslnosti v lepší budoucnost. Používá různé obrazy – step a poušť se mění v úrodné zahrady, chromí, slepí, němí budou uzdraveni. V evangeliích se tato jeho proroctví naplňují. S příchodem Krista nastává tato velká změna. Pán Ježíš uzdravil ochrnutlého. Zbavil ho nejen fyzického neduhu, ale uzdravil ho i na duši, odpustil mu hříchy. Učitelé zákona, farizeové jsou pohoršeni – říkají – jen Bůh může odpouštět a ne Ježíš Kristu. Oni ho totiž neuznali za Božího syna, proto taková úvaha. Ježíš se snaží jejich mínění poopravit, když dělá před nimi zázrak, který je má přesvědčit, že není jen člověk, ale i Bůh. Ve svátosti smíření se odpouštějí hříchy, je jasně ustanovena samotným Kristem, nestačí se tedy vyznat jen Pánu Bohu, jak se domnívají i v jiných nekatolických církvích. Díky rozhřešení knězem dostáváme jistotu, že nám Bůh hříchy odpustil a nemáme se k tomu již nikdy vracet – žít v sobě nějaké pochybnosti, jestli jsem se vyznal úplně apod. Na těžké hříchy při zpovědi jistě nezapomeneme a ty ostatní, na které třeba ve zpovědi zapomeneme, se nám odpouštějí automaticky. Tak ani my, bratři a sestry, nepřehrabujme se donekonečna ve svých chybách – naše včerejší chyby mají být jen poučením pro zítřek a jděme s radostí vstříc budoucnosti.

ÚTERÝ PO 2. NEDĚLI ADVENTNÍ - 12. PROSINCE 2023

Ježíš řekl svým učedníkům: Co myslíte? Když má někdo sto ovcí a jedna z nich se zatoulá, nenechá těch devětadevadesát na horách a nepůjde hledat tu zatoulanou? A když se mu podaří ji nalézt, amen, pravím vám: má z ní větší radost než z těch devětadevadesát, které se nezatoulaly. Stejně tak nechce váš nebeský Otec, aby zahynul jediný z těchto nepatrných. (Mt 18,12-14)

Ztracená ovce. Je z římských katakomb známá socha Dobrého pastýře, který nese na ramenou ovci. Někteří pochybují, byla-li to socha původem křesťanská. Možná si ji křesťané přivlastnili, protože pěkně vyjadřovala podobenství evangelia. Ztratili se ze stáda ovce, je to žalostná věc. Jiná zvířata jsou inteligentnější, najdou cestu zpět ke stádu, ke stáji, ale ovce je opravdu ztracená. Podobenství pěkně vyjadřuje pravdu, která se

v dogmatické teologii vyjadřuje teoreticky: bez Boží milosti není člověk schopen se obrátit z hříchu na pravou cestu. Věděl to dobře z vlastní zkušenosti sv. Augustin, proto se tak zásadně postavil proti pelagiánům, kteří tvrdili, že k tomu stačí silná vůle. A co řekneme těm dnes, kteří naopak silnou vůli nemají a prohlašují, že se změnit nemohou, protože k tomu nemají sílu? Základní odpověď je jednoduchá: zbloudilý se sám nenapraví, ať už má vůli silnou nebo slabou. Musí se modlit, aby ho Ježíš vzal na ramena, aby ho milost vedla. S tou pak bude spolupracovat podle sil, které má. Jeho vůle se posílí tak, že dokáže divy.

Má z ní větší radost než z těch devětadevadesáti, které nezabloudily. Jde tu o způsob mluvy hodně lidský, je to rozvinuté podobenství. Příklady pak není radno analyzovat metafyzicky, dělat z nich abstraktní principy. Těžko říci, nakolik má Bůh jako dokonalá bytost z něčeho větší nebo menší radost. Ježíš však je Bůh a člověk současně. A jako člověk má velkou radost při obrácení Magdalény, Matouše, Zachea. Radost se projeví všude tam, kde se nám podaří dílo, které jsme si vzali jako cíl a které nás stálo mnoho práce. Tímto dílem je pro Krista spása světa, záchranění ztracených. Radost má každý, komu se podaří něco, co převyšuje všechny jiné výkony. Má radost lékař, když zachrání život pacientovi, kterého ostatní považovali za ztraceného. Tím větší je radost, když se zachrání pro život věčný a vyléčí se duše. Sv. Jan Zlatoústý mluvil k laxním a unuděným obyvatelům hlavního města, kteří hledali všechny možné zábavy: „Pokuste se zachránit aspoň jednu duši, přivést na správnou cestu alespoň jednoho zbloudilého, pak uvidíte, co je pravá radost!“

Není vůle vašeho Otce v nebesích, aby zahynul jediný z těchto maličkých. Snadno se řekne: Zachránit druhého! Ale v mnoha případech dodáváme: Tu se nedá už nic jiného dělat než modlit. Říkáme to s povzdechem a s dávkou pesimismu, asi tak jako když lékař řekne: Zkusím ještě tuto léčbu, snad se to ještě povede! I k tomu má sv. Jan Zlatoústý svou poznámku. Víme dobře, že je modlitba někdy vyslyšená a někdy ne. Máme-li říci proč, udáváme tento důvod: Bůh vyslyší modlitbu, která je podle jeho vůle, musí však odepřít přání, které by s tím bylo v rozporu. Víme však, jaká je Boží vůle v jednotlivých případech. Někdy ano, někdy ne. Ale přece jsou okolnosti, kdy víme, že jsme s Bohem zajedno: Když se modlíme za odpuštění hříchů, za obrácení hříšných. Takové je přání Boží, a proto má naše modlitba velkou sílu. Kdy a jak se vyplní, to už je zase v Božím tajemství.

STŘEDA, 13. PROSINCE 2023 – SV. LUCIE, PANNA A MUČEDNICE

Ježíš řekl svým učedníkům toto podobenství: „Nebeské království je podobné deseti pannám, které vzaly lampy a vyšly naproti ženichovi. Pět z nich bylo pošetilých a pět prozíravých. Pošetilé vzaly sice lampy, ale nevezly s sebou olej, prozíravé si však vzaly s lampami také do nádobek olej. Když ženich dlouho nepřicházel, začaly všechny podrímovat a usnuly. Uprostřed noci se strhl křik: `Ženich je tady! Jděte mu naproti!' Tu všechny ty panny vstaly a začaly si upravovat lampy. Pošetilé prosily prozíravé: `Dejte nám trochu oleje,

lampy nám dohasínají.' Ale prozíravé odpověděly: 'Nemůžeme, nestačilo by pak ani nám, ani vám, dojděte si raději k prodavačům a kupte si.' Jakmile však odešly nakoupit, přišel ženich a ty připravené vešly s ním na svatbu a dveře se zavřely. Později přišly i ostatní panny a volaly: 'Pane, pane, otevři nám!' On však odpověděl: 'Amen, pravím vám: Neznám vás.' Bděte tedy, protože neznáte den ani hodinu.' (Mt 25,1-13)

Symbol oleje. Lampa bez oleje nehoří. Je to tedy symbol smrti. Kdy vlastně nastává smrt? I lékaři rozlišují tzv. klinickou smrt a opravdový konec života. Jsou totiž jisté známky, že život v těle přestává. Je to už opravdový konec? Ale u smrti neznáme ani začátek. Podle jedné španělské písně začíná člověk umírat už při narození. Ale tu jde o přirozený život tělesný. My křesťané věříme v život věčný, ale také ve věčnou smrt hříšných. Kdy začínají? Život se tu ztotožňuje s milostí, kterou symbolizuje olej v lampě. Kdy tedy člověk umírá? V opravdovém smyslu ztrácí život v okamžiku, kdy pozbyl posvěcující milost. Proto se říká těžkým hříchům také „hříchy smrtelné“. Na zemi sice hříšník ještě pokračuje v životě, ale je to jen jakoby blikání posledního zbytku oleje. Tělesná smrt zjeví to, co bylo uvnitř. Je tedy velký rozdíl mezi lidmi. Vlci jsou všichni vlci, ovce jsou ovce, píše Pseudo-Makarius. Vypadají stejně a stejní jsou. Lidé však vypadají stejně jenom navenek. Uvnitř jsou buď ovce, nebo vlci, nosí v sobě život, nebo smrt.

Příchod uprostřed noci. Olej se v lampě uchovává, ale zapaluje se, až se setmí. Proto vypadají ve dne všechny lampy stejně, ať už mají nebo nemají olej. Kdy se setmí? V plném smyslu až při tělesné smrti. Ale už v tomto životě je mnoho okamžiků, ve kterých se nám zdá, že se připozdívá, že jsme v mlze, že jsme ztratili cestu. V těchto okamžicích se poznává už zde na zemi, že někdo má nebo nemá světlo milosti. Je to světlo, které sice nehoří jasně, ale přece jenom dostatečně, abychom neztratili správný směr. I velcí světci někdy prožívali periody úzkosti. Zdálo se jim, že je nebe pro ně zavřené. Takový dojem měla i Terezička z Lisieux před smrtí. Ale přece jednu jistotu měla a mají ji všichni věřící: jistotu víry, důvěry. Nevidíme dopředu, ale přesto cítíme, že cesta, po které jdeme, je správná a že ji nemůžeme opustit. Pseudo-Makarius, kterého jsme právě citovali, popisuje tyto stavy příkladem někoho, kdo jde s lampou za větru. Ohýnek plápolá na všechny strany, ale neuhasne. Proto si ho tím více vážíme a jsme si jisti, že se rozhoří naplno, až utichne vítr a bude klid.

Očekávání ženicha. Víra je jako skok do tmy. Tak se to alespoň zdává velkým konvertitům, když se mají konečně rozhodnout víru přijmout. Ale proč se tedy toho skoku nakonec odváží? Jeden z nich to pěkně vysvětlil. Nechápeme v tom okamžiku opravdu nic. Tma je úplná. Ale cítíme, že není prázdná. Někdo tam stojí a víme, že nás zachytí, že nespádneme, ani se neudeříme. Olej je symbol věčného světla. Ale co by bylo platné osvětit dům, kdyby byl prázdný a nikdo nás tam nečekal. Přirovnání k pannám a ženichu je příhodné, je v biblické tradici. Písmo je poselství o Bohu živém. Jeho život není v čase, není v místě. Je však věčné setkání Otce, Syna a Ducha svatého, tří osob v jednotě, v nepřístupném světle. Do toho však jsme přesto dostali přístup my, proto očekáváme v blahé naději příchod našeho Pána Ježíše Krista.

ČTVRTEK PO 2. NEDĚLI ADVENTNÍ - 14. PROSINCE 2023

Ježíš řekl zástupům: "Amen, pravím vám: Mezi těmi, kdo se narodili ze ženy, nepovstal nikdo větší než Jan Křtitel. Ale i ten nejmenší v nebeském království je větší než on. Od času Jana Křtitele až po tuto chvíli nebeské království trpí násilí a násilníci je uchvacují. Neboť všichni Proroci i Zákon prorokovali až do Jana. A chcete-li to přijmout: on je Eliáš, který má přijít. Kdo má uši, slyš!" (Mt 11,11-15)

Mezi zrozenými ze ženy nevystoupil nikdo větší než Jan Křtitel.

Na ikonách křtu Ježíše v Jordáně je vymalován sv. Jan Křtitel jako muž vysoké postavy, široce rozkročený, jednu nohu vzadu, druhou směrem k Jordánu. Mínil se tím vyjádřit, že je mezníkem mezi Starým a Novým zákonem. Hlavní osobnosti Starého zákona vynikaly tím, že měly prorocký dar. Jejich úkolem bylo ukazovat, kam míří dějiny Izraele. Všecko, co se tam stalo, mělo smysl jako příprava na příchod Mesiáše. Sv. Jan je poslední prorok. Ukazuje na Mesiáše ne už v symbolech a náznacích, ale přímo rukou: „Hle, beránek Boží!“ (Jan 1,36). Jeho kázání pak je poslední přípravou na přijetí slov samého Ježíše. Dějiny vyvoleného národa tedy začínají a končí dvěma velkými osobnostmi: Abrahámem a Janem Křtitelem. Abrahám je „otec všech věřících“ (srv. Gal 3,6n; Řím 4). Spása totiž začíná vírou, důvěrou, nadějí. Víra pak je určena k tomu, aby dorostla do vidění. Jan Mesiáše uviděl. Symbolicky se dá říci, že se tento vývoj stále opakuje v našem životě. Kdykoliv uvěříme Bohu a máme v něho plnou důvěru, dospějeme časem k tomu, že uvidíme, zjistíme, že jsme dobře udělali, že je Bůh s námi.

A přece ten nejmenší v Božím království je větší než on. Text se čtenářům Bible nikdy nejevil snadný, proto jej vykládali různě. V moderní exegezi se vyskytlo dokonce vysvětlení, které nutí opravit překlad. Místo „ten nejmenší“ by se mělo říci: „ten, který je mladší“. Pak by tu Ježíš mluvil o sobě a smysl by byl prostý: Jan Křtitel je největší prorok, ale já, který jsem mladší než on, jsem větší, se mnou už Boží království přišlo. Tak to ovšem nevykládali v minulosti. Hledali proto vysvětlení jiné. Porovnávají Starý a Nový zákon, jejich hodnotu. Židé dostali od Boha Zákon a Proroky. To byl velký dar Boží milosti. Ale jak daleko víc dostává křesťan v církvi! Křest ho činí Božím dítětem, v eucharistii se sjednocuje se samým Kristem atd. Tento výklad je tedy určen k tomu, abychom si stále víc a lépe uvědomovali, jak velké postavení máme, když jsme členy církve, a jaké prostředky se nám nabízejí.

Od času Jan Křtitele až po tuto chvíli je nebeské království vystaveno násilí a násilníci je uchvacují. I tento verš našel u duchovních autorů dvojí vysvětlení. Jedno je docela prosté a je ospravedlněno zkušeností. Od samého počátku až dodnes je církev více nebo méně pronásledována. Musí se s tím počítat, patří to k jejím dějinám. Církev v malém jsme my sami, proto i v našem osobním životě se každé rozhodnutí pro dobro setká s odporem. Sv. Ignác z Loyoly říkal, že právě takový odpor ho ujišťuje, že se rozhodl správně, že jde po cestě Kristově. Ale ve staré době, v mnišské literatuře dávali tomuto verši evangelia také jiný smysl. Království Boží, církev, dary Ducha svatého jsou tu, máme je k dispozici. Ale přesto stojí námahu se obrátit a doopravdy jít za Kristem. Člověk

se musí přinutit, udělat si násilí. Jen takoví „násilníci“ v dobrém slova smyslu se zmocní Božího království. V tom smyslu končí druhá kniha Následování Krista: „Jenom natolik pokročíš, nakolik si učiníš násilí.“

PÁTEK PO 2. NEDĚLI ADVENTNÍ - 15. PROSINCE 2023

Ježíš řekl zástupům: "Ke komu přirovnám toto pokolení? Je jako děti, které sedí na tržišti a volají na své druhy: 'Hráli jsme vám, a vy jste netancovali, nařikali jsme, a vy jste neplakali.' Přišel Jan, nejedl a nepil, a říkají: 'Je blázen.' Přišel Syn člověka, jí a pije, a říkají: 'Je to žrout a pijan, přítel celníků a hříšníků.' Ale přece moudrost se ospravedlní svými skutky."

(Mt 11,16-19)

Zahráli jsme vám, a netancovali jste, smutně jsme zpívali, a nenářikali jste. Zdá se, že se tu Ježíš odvolává na dětskou hru. Sv. Cyril Jeruzalémský se ještě pamatuje, že si tak děti v Palestině hrávaly: na svatbu a na pohřeb. Děti totiž rády napodobí něco, co vidí a co není každý den. Možná berou hru dost vážně, ale neberou ji vážně dospělí, kteří se na ně dívají. Spása, kterou Bůh lidem přináší, se jim sděluje skrze svědky Boží. Někteří jim věří, někteří odporují, ale velká část lidí je nebere vážně. Čím to je? Tzv. axiologie, nauka o hodnotách, studuje problém, čím to je, že člověk něco bere vážně a něco ne. Působí tu mnoho prvků. Ale filosofové, jako např. Heidegger, upozorňují na to, že bývá na počátku jakási základní volba. Člověk zaujme životní směr: Chtěl bych být ... Potom hodnotí všechno ostatní, souhlasí-li to s plánem nebo ne. Pro mravní a náboženský postoj je důležité, aby se člověk jednou doopravdy rozhodl pro dobro. Potom bude brát vážně všechno, co k tomu vede.

Přišel Jan, nejedl a nepil, říkají: "Je posedlý". Proroci, hlasatelé nového hnutí, se obyčejně vždycky postili. Půst má v dějinách národů zvláštní symboliku. Člověk, který přestává jíst, jako by říkal, že trhá pouta s předcházejícím životem. Proroci se postili před započtím svého poslání. V některých zemích se postily nevěsty před svatbou, protože přejdou do jiného domu, do jiné rodiny. V prvních křesťanských dobách se předpisoval půst před křtem. Je proto docela v duchu tohoto symbolismu půst sv. Jana Křtitele. V něm židovský národ přechází ze Starého do Nového zákona. Nechtěli ovšem tomuto symbolu porozumět farizeové, kteří ulpěli na starých předpisech a zvycích. Přestože však svědectví Janova života bylo velmi výrazné, nezbylo, než je vyložit ve zlém. Tak je tomu v denním životě doposud. Ten kdo ulpěl tvrdošijně na svém, vyloží ve zlém všechno, co se mu protiví, i kdyby to bylo sebeprůkaznější znamení.

Přišel Syn člověka, jí a pije. V duchu staré prorocké tradice začal Ježíš svou veřejnou činnost čtyřicetidenním postem. Ale pak žil jako každý normální člověk svého prostředí. Někomu to bylo divné. Nebylo by jeho kázání účinnější, kdyby vystoupil např. podobně jako Jan Křtitel? Snad. Ale možná je pro obyčejný způsob Ježíšova života daleko vážnější důvod. V něm se Bůh stal člověkem, všechno lidské se stalo Božím. Tedy není pozdviženo k Bohu jenom to, co je zvláštní, co je mimořádné, ale prostě všechno, celý lidský život ve

všech jeho projevech. V tomto smyslu píše sv. Pavel později křesťanům: „Ať jíte, ať pijete nebo cokoli jiného děláte, všechno dělejte k Boží oslavě“ (1 Kor 10,31). A dnes? V životě církve jsou mimořádné zjevy, jsou tu světci, vyskytují se zázraky, bývají i zjevení. Ale to všechno procentně tvoří nepatrnou část dějin církve. Tu je převážně normální denní život. Je potřeba umět uvidět Krista a Boží zjevení i v tomto obyčejném denním životě. Tu se projeví, má-li kdo doopravdy víru.

Snad si ještě vzpomeneme na své dětství, kdy jsme si hrávali různé hry, třeba na tatínka a na maminku, na školu nebo na doktory apod. Když nás náhodou viděli dospělí, usmívali se nám. Proto nám není cizí ani Ježíšovo přirovnání v dnešním evangelním úryvku. Děti v Palestině si hrávaly na svatbu a pohřeb. Dospělí si jich však nijak nevšíмали. Nějak podobně to bylo i s vystoupením sv. Jana Křtitele a Pána Ježíše. Lidé je sice vnímali, věděli o nich, slyšeli jejich slova, byli uchvázeni jejich skutky, ale na osobním životě jednotlivců se to příliš neprojevovalo. Jak sv. Jan Křtitel, tak Pán Ježíš neodpovídali jejich představám a také je odmítají. Jan Křtitel jim připadal asketický, moc přísný, strohý, mající vysoké požadavky, Pán Ježíš naopak moc světský – jí, pije, baví se s celníky, hříšníky, zastane se cizoložné ženy, to se také mnohým nelíbilo. Jaký závěr z této úvahy? Jan Křtitel nebo Ježíš? To je špatná otázka. Poslední věta je rozhodující. Jsou to skutky, podle kterých se pozná (správnost – moudrost či hloupost všeho). Strom se pozná po ovoci. Nezáleží tedy na tom, jestli je někdo veselý nebo vážný, moderní nebo konzervativní, ale hlavně na tom, co po nás zůstává. Sv. Jan od Kříže vstoupil do kláštera, usiloval o hlubší duchovní život, ale spolubratři ho dali do vězení. Nakonec však zde napsal svá nejlepší díla a je učitelem církve. Jak pravdivá je poslední věta, že nakonec všechno je jen otázka času, kdy se ukáže moudrost či marnost našeho jednání. Držme se desatera a jistě nezbloudíme, jak nám to připomíná i prorok Izaiáš. Hlavní biblickou postavou adventu je sv. Jan Křtitel, který hlásal obrácení, změnu života jako předpoklad pro přijetí Ježíšova poselství. I my se proto nyní ztišme a udělejme inventuru svého nitra. Špatného litujme, za dobré děkujme.

SOBOTA PO 2. NEDĚLI ADVENTNÍ - 16. PROSINCE 2023

Když sestupovali z hory, zeptali se učedníci Ježíše: "Pročpak učitelé Zákona říkají, že napřed musí přijít Eliáš?" Odpověděl: "Eliáš jistě přijde a obnoví všechno. Ale říkám vám: Eliáš už přišel, ale nepoznali ho a udělali s ním, co chtěli. Tak i Syn člověka bude od nich trpět." Tehdy učedníci pochopili, že jim mluvil o Janu Křtiteli. (Mt 17,10-13)

Proč tvrdí vykladaatelé písma, že napřed musí přijít Eliáš? Všeobecně se věřilo, že se bezprostředně před příchodem Mesiáše objeví znovu Eliáš, považovaný za největšího proroka. Ježíš vysvětluje, že Eliáš už přišel, byl jím sv. Jan Křtitel. Nejde tedy o tu nebo jinou osobu, jde o fakt sám, že je příchod Kristův ohlášen prorokem. Dává se té okolnosti hlubší význam. Je symbolem něčeho, co se denně uskutečňuje v duchovním životě. Lidské

osudy jsou rozmanité, někdy velmi spletité. Ale duchovní autoři nás ujišťují, že se jednou, dříve nebo později, každý člověk setká s Kristem. A tomuto setkání obvykle předchází prorok, tj. člověk, který mluví na místě Božím. Ten člověka na setkání připraví. Je to velký úkol, ale není úplně mimořádný. Vždyť ho zastávají rodiče a vychovatelé vůči dětem, přítel vůči druhému příteli. Kristus sám nám mluví v hlasu svědomí. Ti, kteří mají druhé rádi, je dobrými slovy a příkladem připraví, aby ten hlas svědomí slyšeli.

Eliáš přijde a všecko obnoví. Jako se věřilo v židovském národě, že se objeví prorok, tak se také tomuto proroku přičítala neobyčejná moc: obnoví všecko. Tím prorokem byl Jan Křtitel, kázal nadšeně obnovu, ale všechny přesto neobnovil. Čím to je? Ohnivě kázání a strhující příklad na lidi působí. Ale zůstanou stále něčím vnějším. Sv. Basil se nad tímto problémem zamyslel, když si položil otázku výchovy. Tenkrát totiž začaly poprvé tzv. klášterní školy. Brali tam chlapce, aby je vychovali k duchovnímu životu. Podaří se to? Co jim můžeme dát?, ptá se sv. Basil. Tři věci: vštípit jim dobré životní zásady, ukázat jim dobrý příklad, navyknout je dobrému chování a modlitbě. Ale pak se dostaví svobodná vůle dospívajícího chlapce. Chce-li se rozhodnout k dobrému, je mu to snadné, ví, oč jde, a je k tomu přivyklý. Ale odepře-li, žádná dobrá výchova ho k dobru nepřinutí. Proroci připravují Kristův příchod, ale setkání s ním zůstává svobodné.

Eliáš už přišel, ale nepoznali ho. Tak i Syn člověka bude od nich trpět. Starý zákon jak praví sv. Pavel, byl pedagogem, tj. vychovatelem ke Kristu (Gal 3,24). I dnes patří náboženství k pedagogii, k výchově mládeže. A přece je zásadní rozdíl mezi výchovou ke zpěvu, k umění apod. na jedné straně a k náboženství na straně druhé. Těm prvním předmětům se naučíme podle toho, jaké máme vlohy. Náboženský život však není jenom předmět vyučování. O Krista se vede ve světě boj. Kdo pěkně zpívá, sklídí všeobecnou pochvalu. S tou nemůže počítat ten, kdo si zvolil jít za Kristem. Když bylo tolik lidí, co nepřijali jeho, bude jich stejně tolik, kteří se postaví proti těm, kdo ho chtějí následovat. Světci si toho byli dobře vědomi, a proto při každém rozhodnutí pro dobro počítali s odporem. Dokonce je ten odpor utvrzoval v přesvědčení, že jsou na správné cestě, proto šli s odvahou dál.

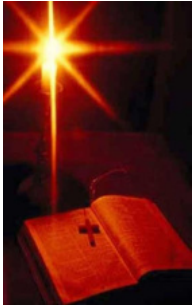
Slovo Boží nám dnes vypráví o Eliáši a o Janu Křteli, mužích, kteří se vyznačovali nesmírnou horlivostí pro Boží věci. Eliáš horlil proti Bálovým ctitelům; Jan Křtitel vybízí k pokání a k obrácení, ke změně života, stává se rovněž Božím hlasatelem, který jde za svým cílem. Jak Eliáš, tak Jan Křtitel stojí dnes před námi a my bychom je neměli jen obdivovat, ale především napodobovat v jejich nasazení pro věc Boží. Povzbudíme se dnes jejich příkladem k větší horlivosti ve svém křesťanském životě. Může to být nějaký nepatrný skutek lásky, který vykonáme, i když se nám zrovna nechce, nebo se zaměříme na větší soustředěnost v modlitbě a ve své práci pro bližní.

Pane Ježíši, dej nám víru, abychom nežili jako průměrní křesťané, nýbrž byli den ze dne stále více zapálení pro věc Boží.

NEDĚLE - 17. PROSINCE 2023 - „O SAPIENTIA“

*Ó Moudrosti, jež jsi vyšla z úst Nejvyššího
a od počátku do konce pronikáš všechno, celý svět mocně a libezně řídíš:
přijď a nauč nás cestě prozíravosti.*

Rodokmen Ježíše Krista, syna Davidova, syna Abraháмова. Abrahám byl otec Izákův, Izák otec Jakubův, Jakub otec Judy a jeho bratří. Juda byl otec Fáresa a Záry - jejich (matka) byla Tamar. Fáres byl otec Chesronův, Chesron otec Aramův, Aram otec Aminadabův, Aminadab otec Násónův, Násón otec Salmónův, Salmón otec Boazův - jeho (matka) byla Rachab. Boaz byl otec Obédův - jeho matka byla Rút. Obéd byl otec Jesseův, Jesse otec krále Davida. David byl otec Šalomounův - jeho (matka) byla žena Uriášova. Šalomoun byl otec Rechabeamův, Rechabeam otec Abijáhův, Abijáh otec Asafův, Asaf otec Josafatův, Josafat otec Jorámův, Jorám otec Uzijáhův, Uzijáh otec Jotamův, Jotam otec Achazův, Achaz otec Ezechiášův, Ezechiáš otec Manasesův, Manases otec Ámonův, Ámon otec Jošijáhův, Jošijáh otec Jechonjáhův a jeho bratří za babylónského vyhnanství. Po babylónském vyhnanství Jechonjáh byl otec Šealtielův, Šealtiel byl otec Zorobábelův, Zorobábel byl otec Abiudův, Abiud Eliakimův, Eliakim Azórův, Azór Sádókův, Sádók Achimův, Achim Eliudův, Eliud Eleazarův, Eleazar Matanův, Matan Jakubův. Jakub byl otec Josefa, muže Marie, z které se narodil Ježíš, nazývaný Kristus. Dohromady je to tedy od Abraháma po Davida čtrnáct členů rodokmenu, od Davida až po babylónské vyhnanství čtrnáct a od babylónského vyhnanství až ke Kristu čtrnáct. (Mt 1,1-16)

Rodokmen Ježíše. Podle Starého zákona pokračuje historie člověka v jeho potomstvu. Tam se naplní smysl jeho života a jeho práce. Proto Matouš představuje Ježíšovo narození jako zakončení svatých dějin, plnost času (Gal 4,4). Podle apokalyptické Knihy Henochovy přišel Mesiáš v sedmém týdnu od povolání Abraháмова. Tato myšlenka možná inspirovala i Matouše k tomu, aby vyjmenoval třikrát čtrnáct praotců Ježíšových, tj. šestkrát sedm, tedy šest „týdnů“ před započítáním sedmého, svatého. Celé dějiny Izraele tedy tvoří jednotu, je to jakoby jeden organismus, který pozvolna roste do koruny, do květu a do plodu; tím je Kristus, „výhonek z Jesseova kořene“ (srv. Řím 15,12). Tuto živou jednotu měl na mysli sv. Pavel, když zdůrazňuje křesťanům, že jsou s Kristem „jedno tělo“ (Kol 1,18). Bohužel rozumíme tomuto přirovnání obvykle jen horizontálně: dnes my, kteří současně žijeme, tvoříme nadpřirozenou i přirozenou jednotu. Semité mysleli víc dynamicky, dějinně: jsme jedno tělo s těmi, co byli před námi a co budou po nás. Ježíš vyšel z rodokmenu Abraháмова, my zase z rodokmenu Krista. Platí tu tedy jakési nadpřirozené duchovní zákony dědičnosti: vychází do světa z nás a my z něho.

Rodokmen duchovní. Důležitost rodokmenů v Písmu plyne ze samého pojetí stvoření. Biblický Bůh je živý, stvořil tedy i člověka živého, nositele a dárce života. To se vyjadřuje v Genesi Božím požehnáním: „Bůh stvořil člověka jako svůj obraz, jak obraz Boží ho stvořil, stvořil je jako muže a ženu. Bůh jim požehnal slovy: ‚Plodte a množte se, naplňte zemi a podmaňte si ji‘“ (Gn 1,27-28). Starý zákon rozuměl tomuto příkazu především hmotně. Proto se od samého počátku slaví plodnost žen, úloha matky k zachování národa.

Už Eva se raduje, že z vůle Boží porodila prvního syna (srv. Gn 4,1). Bezdětné matky ve Starém zákoně pláčou, že byly vyloučeny z Božího požehnání. Ale mnohé z nich, od Anny, matky proroka Samuela (1 Sam 1), až po Alžbětu, matku Jana Křtitele (Lk 1), jsou předzvěstí nové duchovní plodnosti, kterou uskutečňuje Kristus v církvi. I tu je neustálá řada otců a matek, těch, kteří duchovně působí na druhé, aby vyrostli v plnost Božích dětí. Druhý vatikánský koncil upozorňuje rodiče na tuto povinnost být svým dětem rodiči i ve smyslu duchovního růstu.

Hledání identity. Jde o moderní termín, ale vyjadřuje program zdravého životního vývoje: proces posilování těch prvků, které k organismu patří, a vylučování škodlivých a oslabujících. Velcí malíři se vyznačují tím, že nanosou na plátno všechny črty, které k obrazu patří, a vyloučí to, co s ideou a její formou vyjádření neharmonizuje. I člověk tak dělá v životě. Bohužel může ten princip uplatnit egoisticky a materialisticky. Vybírá si např. jenom to, z čeho má peněžní zisk, nebo to, co ho osobně těší, co se mu самому líbí. Křesťanství nás učí, že jsme jedno tělo v Kristu. Naše vlastní identita je tedy v souvislosti s ostatními a ve vztahu k nim. V církvi se to projevuje tím, že žije s tradicí. „Jako katolík mám zkušenost dvou tisíc let,“ říkal jeden křesťanský myslitel, „chci prožívat v sobě všecku duchovní krásu, kterou přede mnou prožili světci a géniové křesťanství.“ Je známé, že příslušníci velkých národů mívají zvláštní sebevědomí, cítí oporu těch, z nichž pocházejí. Ale je to jen náznak. Pravou oporu, sílu a sebevědomí čerpáme ze spojení všech v Kristu.

PONDĚLÍ - 18. PROSINCE 2023 - „O ADONAI“

*Ó, Hospodine, Vladaři Izraelova domu,
ty ses ukázal Mojžíšovi v plameni hořícího keře a dals mu na Sinaji zákon:
přijď a zachraň nás svou mocnou pravici.*

S narozením Ježíše Krista to bylo takto: Jeho matka Maria byla zasnoubena s Josefem. Ale dříve než začali spolu žít, ukázalo se, že počala z Ducha svatého. Protože její muž Josef byl spravedlivý a nechtěl ji vydat pohaně, rozhodl se tajně se s ní rozejít. Když už to chtěl udělat, zjevil se mu ve snu anděl Páně a řekl: "Josefe, synu Davidův, neboj se k sobě vzít svou manželku Marii. Vždyť dítě, které počala, je z Ducha svatého. Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš; on totiž spasí svůj lid od hříchů." To všecko se stalo, aby se naplnilo, co řekl Pán ústy proroků: "Hle, panna počne a porodí syna a dají mu jméno Emanuel,' to znamená 'Bůh s námi'. Když se Josef probudil ze spánku, udělal, jak mu anděl Páně přikázal: vzal svou ženu k sobě. (Mt 1,18-24)

Josef - muž spravedlivý. Všichni čestní lidé milují spravedlnost. Nemají však o ní všichni stejný pojem. Český výraz naznačuje, že je spravedlivý ten, kdo miluje právo. Ale kde je právo? V naší společnosti je většinou už psané, stanovené v zákonech. Proto je spravedlivý soudce ten, který správně aplikuje zákony. Soukromé právo mezi dvěma nebo několika osobami se specifikuje smlouvou. I ta bývá psaná. Obyčejně jsou tam podmínky

z obou stran. Vy se zavazujete, že ... A proto budu já povinen k tomu a k tomu. U kočovníků ovšem listiny zřídka existovaly. Smlouva se uzavírala prostým příslibem. Já vám slibuji. Vy slibujete mně ... V této situaci byl spravedlivý ten, kdo svůj příslib dodržel. Podvodník jej zapřel, necítil se zavázán. Tak tomu bylo mezi lidem. Ale izraelský

národ měl něco zvláštního: uzavřel smlouvu se samým Bohem. Slíbil zachovávat jeho příkazy a Bůh slíbil ochranu a v budoucnu Mesiáše. Spravedliví Židé byli ti, kdo tuto smlouvu zachovávali. Bylo jich mnoho? Josef byl jeden z mála. A proto se on dostal tak blízko k uskutečnění velkého příslibu, k příchodu Mesiáše. Věrnost Bohu má velkou odměnu.

Spravedlnost Boží a lidská. Smlouva je mezi dvěma stranami. Nedodrží-li podmínky jedni, jsou osvobozeni od povinnosti druhí. Platí to i ve smlouvě mezi Bohem a lidmi? Tento problém se stal hlavním tématem kázání proroka Ozeáše. Židé nedodržují Boží zákon, tedy ani Bůh je nebude už nadále ochraňovat. Kdyby to měl rozhodnout spravedlivý soudce, dal by za pravdu Bohu. „Slyšte slovo Hospodinovo, synové izraelští! Hospodin vede při s obyvateli země, protože není věrnost ani milosrdenství ani poznání Boha na zemi“ (Oz 4,1). Výsledek? „Můj lid zajde, protože odmítá poznání. Ty jsi zavrhl poznání a já zavrhnou tebe; nebudeš mým knězem. Zapomněls na zákon svého Boha, i já zapomenu na tvé syny“ (Oz 4,6). A přece to nejsou poslední prorokova slova. Bůh není spravedlivý jenom lidsky, ale svým zvláštním způsobem. On ze své strany slib dodrží, i když k tomu není povinen. Důvod: „Neboť jsem Bůh, a ne člověk, jsem Svatý uprostřed tebe, a nevzplanu hněvem“ (Oz 11,9). Milosrdenství je tedy vyšší druh spravedlnosti, je věrností svému vlastnímu slibu, své lásce.

Josef muž spravedlivý chce potají propustit Marii. Na první pohled se nám zdá, že slova spolu nesouvisí. Maria se zdá být nevěrnou. Josef neužívá svého práva, aby ji potrestal, ale zachovává se milosrdně. Jeho spravedlnost tedy je vyšší než lidská, je podobná spravedlnosti Boží. A dostane se mu za to velké odměny. Je první uveden do tajemství vykoupení, vtělení, vrcholného skutku Božího milosrdenství. Všimněme si i zvláštní okolnosti. Izraelský lid jako dav je Bohu nevěrný, a přesto jeho hlavní představitel, farizeové a zákoníci, se považují za spravedlivé. Maria je naopak nejčistší a Bohu nejoddanější, a padne na ni podezření z *nevěrnosti*. I tento protiklad je zvláštní znamení. Nový zákon bude skrytý v srdcích lidí. Navenek budou věřící posuzováni, nepochopeni. Bůh odhalí skrytou pravdu jenom těm, kdo toho budou hodni.

ÚTERÝ - 19. PROSINCE 2023 - „O RADIX“

Ó Kořeni Jesse,

*tys byl dán na znamení národům, před tebou králové v úžasu zmlknou,
tebe budou národy vzývat; přijď a vysvobod' nás a už neprodlevej.*

Za dnů judského krále Heroda žil jeden kněz z Abiášovy kněžské třídy; jmenoval se Zachariáš. Jeho manželka pocházela z Áronova rodu a

jmenovala se Alžběta. Oba byli spravedliví před Bohem a žili bezúhonně podle všech příkázání a nařízení Páně. Neměli však děti, protože Alžběta byla neplodná a oba už byli pokročilého věku. Když jednou byla na radě jeho třída a on vykonával před Bohem kněžskou službu, padl na něj podle kněžského řádu los, aby vešel do chrámu Páně a obětoval kadidlo. Celé množství lidu se modlilo venku v hodinu té oběti. Tu se mu zjevil anděl Páně stojící po pravé straně kadidlového oltáře. Když ho Zachariáš uviděl, lekl se a padla na něj bázeň. Anděl mu však řekl: "Neboj se, Zachariáši, neboť tvá modlitba je vyslyšena; tvoje žena Alžběta ti porodí syna a dáš mu jméno Jan. Budeš mít radost a veselí a mnozí se budou radovat z jeho narození. Bude veliký před Pánem, víno ani jiný opojný nápoj nebude pít, bude plný Ducha Svatého už od mateřského lůna a mnoho izraelských synů obrátí k Pánu, jejich Bohu. Půjde před ním v duchu a moci Eliášově, aby obrátil srdce otců k dětem, neposlušné k smýšlení spravedlivých a připravil Pánu ochotný lid." Zachariáš řekl andělovi: "Podle čeho to poznám? Vždyť já jsem stařec a (také) moje žena je v pokročilém věku." Anděl mu odpověděl: "Já jsem Gabriel. Stojím před Bohem a byl jsem poslán, abych k tobě mluvil a sdělil ti tuto radostnou zvěst. Ted' však zůstaneš bez řeči a nebudeš moci promluvit až do dne, kdy se to stane, protože jsi neuvěřil mým slovům, která se naplní ve svůj čas." Lid čekal na Zachariáše a divil se, že se v chrámě zdržuje tak dlouho. Když pak vyšel a nemohl k nim promluvit, poznali, že měl v chrámě vidění. Dával jim znamení a zůstal němý. Když se skončily dny jeho služby, vrátil se domů. Po těch dnech jeho žena Alžběta počala, ale tajila se po pět měsíců. Říkala si: "To mi učinil Pán, když mě milostivě zbavil pohanění před lidmi." (Lk 1,5-25)

Tvá modlitba je vyslyšena. Ve zdravých a přirozených rodinách považují děti za velké požehnání. Děti se posílí rod i síla národa. U Židů k tomu přistupoval nový prvek: příslib budoucího království Mesiášova. Být bezdětným znamenalo vyloučení z této naděje. Království Boží se však nerodí jenom „z krve a ze žádosti těla a ze žádosti muže, nýbrž z Boha“ (Jan 1,13). Sv. Jan Křtitel, který se měl stát přímým předchůdcem Mesiáše, se tedy zrodil i z modliteb svého otce, kněze Zachariáše, v jeruzalémském chrámu. Je příkladem všem křesťanským rodinám. I ty očekávají dítě nejenom jako svého vlastního potomka, ale i jako dítě Boží. Velcí lidé se často přiznali, že vděčí za to, co mají a čeho dosáhli, především modlitbě své matky. O modlitbu prosili vždycky matku vojáci, kteří šli do boje. A celý život člověka je boj, a proto mají mít mladí jistotu, že je modlitba rodičů doprovází a chrání.

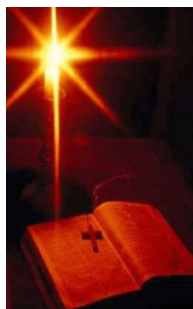
Já jsem stařec a moje žena je pokročilého věku. Izák se narodil Abrahámovi a Sáře v době, kdy už nedoufali mít potomky. V pozdním věku přišel k matce Anně prorok Samuel, nyní se táž situace opakuje při zrození Jana Křtitele. Apokryfní vypravování připisuje podobné zrození i Panně Marii. Jaký smysl má tato okolnost? Je to předznamenání narození samého Ježíše z Ducha svatého a zdůrazňuje se tím i důležitá pravda, platící pro všechny křesťany, na kterou se snadno zapomíná: příchod každého člověka na svět je v Božím plánu a rodiče jsou nástrojem v rukou Prozřetelnosti. Každý, kdo se spasí, se rodí z Ducha svatého a každý lidský život je velký div Boží lásky. Biblický Bůh se často nazývá „Bohem živým“, je ten, „kdo žije a kraluje“, a proto je to on, který dává život lidem jako nejkrásnější dar.

Ty však zůstaneš bez řeči. Evangelium ten trest připisuje nevěře Zachariášově. Je tu zřejmý protiklad mezi ním a Pannou Marií, která je blahoslavená, protože uvěřila (Lk 1,45). Je to však trest zvláštní. Církevní Otcové tomu hleděli dát význam symbolický. Sv. Řehoř Naziánský používá slovní hříčky. Sv. Jan se měl stát hlasem volajícím na poušti (Lk 3,4), který připravoval zjevení Božího Slova. Slušelo se tedy, aby předcházelo mlčení. Před Božím hlasem oněmí všechny hlasy lidské. Jiní zase uvádějí v souvislost Zachariášův trest s jeho nevěrou. Hlasem se dorozumíváme s lidmi. Má-li naše řeč mít opravdový smysl, musíme lidem důvěřovat, vzít vážně to, co oni hovoří k nám. Pak teprve můžeme něco povědět jim. V rozhovoru s Bohem je tomu podobně. Nejdříve musíme slyšet to, co on mluví k nám, pak teprve dostanou sílu slova proseb, které k Bohu vysíláme. Modlitba je totiž rozhovor a ten předpokládá důvěru. Kde chybí, zaniká modlitba, člověk před Bohem oněmí. To však je skutečný trest. Napraví se obnovením víry.

STŘEDA - 20. PROSINCE 2023 - „O CLAVIS DAVID“

*Ó Klíči Davidův a žezlo Izraelova domu,
ty otvíráš, a nikdo nezavře, ty zavíráš, a nikdo neotevře:
přijď a vyved' z vězení ty, kdo jsou spoutáni v temnotách a stínu smrti.*

Anděl Gabriel byl poslán od Boha do galilejského města, které se jmenuje Nazaret, k panně zasnoubené s mužem jménem Josef z Davidova rodu a ta panna se jmenovala Maria. Anděl k ní vešel a řekl: "Bud' zdráva, milostiplná! Pán s tebou!" Když to slyšela, ulekla se a uvažovala, co má ten pozdrav znamenat. Anděl jí řekl: "Neboj se, Maria, neboť jsi našla milost u Boha. Počneš a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš. Bude veliký a bude nazván Synem Nejvyššího. Pán Bůh mu dá trůn jeho předka Davida, bude kralovat nad Jakubovým rodem navěky a jeho království nebude mít konce." Maria řekla andělovi: "Jak se to stane? Vždyť muže nepoznávám." Anděl jí odpověděl: "Duch svatý sestoupí na tebe a moc Nejvyššího tě zastíní. Proto také dítě bude nazváno svaté, Syn Boží. I tvoje příbuzná Alžběta počala ve svém stáří syna a je už v šestém měsíci, ačkoli byla považována za neplodnou. Vždyť u Boha není nic nemožného." Maria řekla: "Jsem služebnice Páně: ať se mi stane podle tvého slova." A anděl od ní odešel. (Lk 1,26-38)

Zdravas, milosti plná. V našem slovníku už má milost význam skoro výhradně náboženský. Mluvíme o milosti posvěcující, pomáhající, svátostné apod. Když oslovil anděl Pannu Marii tímto zvláštním titulem, máme hned na mysli vrcholnou svatost Boží Matky, její neposkrvněné početí. Pro řecké čtenáře evangelia mělo toto slovo ještě dozvuky z profánního užívání. Řecké charis původně znamená krásu, půvab. Doslova tedy prohlásil anděl Marii, že je nejkrásnější. To však zní dnes v našich uších příliš světsky. A přesto to stojí za uvážení. Milost je krása, ovšem krása věčná, která je v tomto našem světě převážně jenom vnitřní, ale jednou se projeví i

navenek. Všichni lidé mají smysl pro krásu, bohužel jenom povrchní, zevnější, která brzy zmizí. Duchovní život začíná tím, že se probudí smysl pro krásu vnitřní, věčnou. To konstatoval už Platón. Křesťanství však otvírá oči daleko šířeji. Víra je objev krásy nových světů.

Pán s tebou. „Pán s vámi, Pán s tebou!“ byl obvyklý židovský pozdrav, který přešel i do naší liturgie, kde se často opakuje. Dáváme mu hluboký smysl. Přejeme tomu, koho tak pozdravujeme, aby Bůh byl s ním a v něm, tj. aby měl posvěcující milost. Panna Maria byla od anděla nazvána milostiplná, tedy s ní byl Pán způsobem neobyčejným. A přece nám k pochopení toho výrazu pomůže malá poznámka, kterou při jedné příležitosti pronesl Abrahám Lincoln. Někdo před ním řekl, že vždycky prosil Boha, aby mu pomáhal, a že se snažil o to, aby bojoval na straně Boží. Americký prezident však na to prohodil: „A jste si jist, že byl Bůh vždycky s vámi?“ Kdo na tu otázku může odpovědět kladně? Židé k tomu došli pozorováním dějin svého národa. Nebyli to oni, kdo hledali Boha a bojovali o jeho práva. Ale byl to Bůh, který je hledal, chránil a bojoval na jejich straně. Uvěřili tedy, že je Bůh s nimi. Někdy se cítili opuštěni i oni. Ale měli příslib, že na konci jejich historie přijde ten, kdo bude mít jméno Emanuel (Iz 7,14), tj. Bůh s námi, Kristus, syn Marie a Syn Boží.

Porodíš syna. V Marii se tedy uskutečňuje vrcholný okamžik židovských dějin. Bůh sestoupil, přišel na zem, je s námi. Ale přišel zvláštním způsobem. Na Sinaji se zjevil v kouři, v blesku a hromu. Lidé se ho tedy báli. Vidět Boha znamenalo zemřít (srv. Iz 6,5). Narozeného dítěte se nikdo nebojí. Bůh tu přichází ve slabosti. Ale je tu ještě něco daleko důležitějšího. Nepřichází sám, ale zrodí ho lidská žena. Je tedy Syn Boží a Syn člověka současně. Tato základní pravda naší víry se stává i programem celého duchovního života křesťanů. Všecko dobré, co děláme, má počátek v milosti Boží. Bůh nám vnukl myšlenku dobrého skutku a dal sílu k jeho provedení. Ale současně je to i náš vlastní skutek, naše dílo a jakoby naše dítě. Nejlépe to vidíme u modlitby. Duch svatý jí dává vstup na nebe, ale my ji recitujeme, dáváme jí místo zde na zemi. Máme všichni podíl na tajemství Mariině. Dobro je ve světě z Boha a z nás, protože i s námi je Bůh.

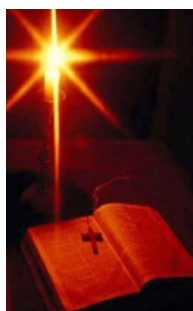

ČTVRTEK - 21. PROSINCE 2023 - „O ORIENS“

Ó Vycházející,

jase věčného světla a slunce spravedlnosti:

přijď a osvět' ty, kdo jsou v temnotách

Maria se vydala na cestu a spěchala do jednoho judského města v horách. Vešla do Zachariášova domu a pozdravila Alžbětu. Jakmile Alžběta uslyšela Mariin pozdrav, dítě se radostně pohnulo v jejím lůně. Alžběta byla naplněna Duchem svatým a zvolala mocným hlasem: "Požehnaná tys mezi ženami a požehnaný plod života tvého! Jak jsem si zasloužila, že matka mého Pána přišla ke mně? Vždyť jakmile zazněl tvůj pozdrav v mých uších, dítě se živě a radostně pohnulo v mém lůně! Blahoslavená, která jsi uvěřila, že se splní to, co ti bylo řečeno od Pána!" (Lk 1,39-45)

Požehnaná ty mezi ženami. Často se vyskytuje v Bibli požehnání. Je to opak zlořečení. Už v samém počátku Genese se s tím slovem setkáváme. Bůh stvořil ryby v moři, ptáky ve vzduchu. Viděl, že je to dobré. Tedy je požehnal (Gn 1,22). Proto rostou a stále se množí. To požehnání Boží jim dalo plodnost. Důrazněji se to opakuje při stvoření člověka. „Bůh stvořil člověka jako svůj obraz, jak obraz Boží ho stvořil, stvořil je jako muže a ženu. Bůh jim požehnal slovy: „Plodte a množte se, naplňte zemi a podmaňte si ji!“ (Gn 1,27-28). Nyní oslovuje Pannu Marii jako nejvíc požehnanou ze všech žen. Její plodnost dosahuje vrcholu, protože zrodí samého původce života. Ale tím se stává i nejpodobnější Bohu Otci, který od věčnosti rodí Syna. Mateřství je samo v sobě největší div přírody. V souvislosti s mateřstvím Panny Marie se stává odleskem tajemství Boha samého a jeho vnitřního života.

Dítě se mi v lůně radostně pohnulo. Někteří duchovní autoři, když mluví o tomto verši evangelia, užívají výrazu „mateřství apoštolské“. Tradice věří, že byl sv. Jan Křtitel posvěcen v lůně své matky při příchodu Panny Marie. Plyne to z všeobecného principu: Kdo je sám posvěcen, posvěcuje ty, s kterými přichází do styku. Židovský filosof z doby Kristovy Filon Alexandrijský rozebírá větu, která se tehdy ve školách vysvětlovala jako začátek moudrosti: „Poznej sám sebe!“ Které poznání sebe je nejdůležitější? Filón odpovídá: Není to poznání svého těla, lékařské, ani poznání psychologické, ale poznání morální. Poznej, co jsi schopen udělat a čím se můžeš stát. I on, ačkoli není křesťan, poznal z četby Starého zákona, že největší důstojností člověka je přijmout Boží Slovo, stát se Božím a posvětit celý svět.

Blahoslavená, která jsi uvěřila. Když mluví teologové o Bohorodičce, rozlišují mateřství fyzické a morální. Fyzické znamená tělesné, viditelný příchod na svět. Je to fyziologický pochod. Mateřství morální je duchovní skutečnost. Uskutečňuje se na prvním místě ve víře. Víra totiž znamená přijmout Boží myšlenku, vzít ji za svou. Boží myšlenky jsou plodné, stávají se zdrojem inspirací. Nejlépe to vidíme z protikladu. Špatnými a neužitečnými myšlenkami se zamotáváme jako do klubka vlastní neužitečnosti, jsme nespokojeni, rozrušeni. Myšlenka Boží nás naopak postaví na nohy, dává nám iniciativu a sílu. Často mění i život. Sv. Antonín Poustevník, když byl ještě mladý, zaslechl v kostele četbu Písma: „Chceš-li být dokonalý, jdi, prodej svůj majetek a rozdej chudým!“ (Mt 19,21). I my to čteme a slyšíme, ale obyčejně to necháme projít. Sv. Antonín vzal tu myšlenku za svou a celý život se tím změnil. Maria přijala s vírou slova naděla a stala se Matkou Boží.

PÁTEK - 22. PROSINCE 2023 - „O REX“

Ó Králi národů,

*jimi vytoužený, úhelný kameni, který rozdělené spojuješ vjedno:
přijď a spas člověka, kterého jsi utvořil z prachu země.*

Maria řekla: "Velebí má duše Hospodina a můj duch jásá v Bohu, mém spasiteli, neboť shlédl na svou nepatrnou služebnici. Od této chvíle mě

budou blahoslavít všechna pokolení, že mi učinil veliké věci ten, který je mocný. Jeho jméno je svaté a jeho milosrdenství (trvá) od pokolení do pokolení k těm, kdo se ho bojí. Mocně zasáhl svým ramenem, rozptýlil ty, kdo v srdci smýšlejí pyšně. Mocně sesadil z trůnu a ponížené povýšil, hladové nasýtil dobrými věcmi a bohaté propustil s prázdnou. Ujal se svého služebníka Izraele, pamatoval na své milosrdenství, jak slíbil našim předkům, Abrahámovi a jeho potomkům navěky." Maria zůstala u Alžběty asi tři měsíce a pak se vrátila domů. (Lk 1,46-56)

Velebí má duše Pána. Na první pohled je vidět, že „píseň Panny Marie“ je většinou ohlasem starozákonních modliteb a žalmů. K matce Boží se vztahují všechny přísliby, které Bůh dal lidem. Je to tedy pěkný příklad, jak se máme modlit žalmy a jiné psané modlitby i my. Vztahujeme na sebe to, co prožívali jiní, a to právem, protože to bylo psáno z Ducha svatého. Židé se učili žalmy zpaměti. V prvních dobách křesťanských patřilo učení žalmů ke katechismu, k přípravě na křest. I v dnešní době je užitečné nejenom recitovat žalmy, ale umět jisté verše zpaměti. Ty se pak mohou použít v různých okolnostech života. Dávají formu našim vlastním citům, cítíme tu příbuznost mezi Písmem a vlastní duší. Recitování žalmů

se od nejstarších dob považovalo za ochranu mysli proti záplavě špatných a neúčinných myšlenek.

Vzhlédl na ponížený stav své služebnice. Tento verš vyjadřuje hlavní obsah hymnu. Panna Maria tu jakoby vyložila smysl celého svého života. Je největší světice, královna andělů, mučedníků, vyznavačů. Ale v čem je její opravdová velikost? Neumřela jako mučednice, nemáme zprávy o tom, že by se postila, nevedla osamělý život v klášterní samotě, nekázala víru nevěřícím. O všech takových skutcích máme krásné zprávy ze života tisíců světců v dějinách církve a těmito vnějšími projevy svatosti ji ostatní převýšili. A přece ji nikdo nepředčil v jednom, tj. v pokoře. Celý její život byl uskutečněním slova, kterým odpověděla andělu: „Ať se mi stane podle tvého slova“ (Lk 1,38). Pokora znamená dát místo, aby v nás mohl být činný sám Bůh. Je to odlesk vnitřního života samého Boha. Syn koná celou vůli Otce, a právě proto je Synem Božím. V Apoftegmatech Otců se vypravuje rozhovor ďábla s mnichem. Zlý mu říká: „Ty vstáváš brzo, já vůbec nespím. Ty se postíš, já nejím nic. Jedno však nemohu: být pokorným.“ Proto nazývají pokoru kořenem všech křesťanských ctností.

Nebot' velké věci mi učinil ten, který je mocný. Mnoho o tom nepřemýšlíme. Ale při pozorném čtení těchto textů nám neujde jakási nesouvislost, různost dvou postav. Panna Maria tu vystupuje jako nejponíženější služebnice Boží a hned nato dodává: „Budou mě blahoslavít všechna pokolení.“ Mohou mít pokorní lidé tak vysoké mínění o sobě? Kdybychom chtěli tuto otázku řešit jenom lidskýma očima, museli bychom zvolit jakýsi kompromis. K tomu radili antičtí mudrci, když doporučovali i zde zlatou střední cestu, míru: nemyslet si o sobě příliš mnoho, ale zase ne tuze málo, nemít pocitu ani nadutosti ani méněcennosti. Řešení křesťanské je jiné. Sv. Augustin přirovnává pokoru ke stromu: čím hlouběji jdou kořeny do země, tím výše se zvedá koruna k nebi. Ten, kdo se v Božích očích poníží, stává se okamžitě velkým, protože ho Bůh zahrne svými dary.

SOBOTA - 23. PROSINCE 2023 - „O EMMANUEL“

Ó Emanueli,

*Králi a Zákonodárce náš, očekávání a spásu národů:
přijď a zachraň nás, Pane, náš Bože.*

Alžbětě se naplnil čas a přišla její hodina: narodil se jí syn. Když její sousedé a příbuzní uslyšeli, že jí Pán prokázal velikou milost, radovali se s ní. Osmého dne přišli obřezat dítě a chtěli mu dát po jeho otci jméno Zachariáš. Jeho matka na to řekla: "Ne, ale bude se jmenovat Jan!" Namítli jí: "Tak se nikdo z tvého příbuzenstva nejmenuje." Posunky naznačovali jeho otci, jaké by mu chtěl dát jméno. On si vyžádal tabulku a napsal: "Jeho jméno je Jan." Všichni se tomu podivili. Ihned se mu uvolnila ústa i jazyk a on mluvil a chválil Boha. Všech jejich sousedů se zmocnila bázeň a po celém judském pohoří se mluvilo o všech těch událostech. Všichni, kdo to uslyšeli, uvažovali o tom v srdci a ptali se: "Co asi z toho dítěte bude? Vždyť ruka Páně byla s ním!" (Lk 1,57-66)

Obřízka. Je to zvláštní zvyk, který se dodnes vyskytuje u mnoha národů. Obyčejně se to považuje za znak dospělosti, schopnosti vstoupit v manželství. Znamená to tedy, že obřezaný je uznán za člena kmene. Židé to převzali jako starý zvyk. Být neobřezaným se považovalo za hanbu (srv. Joz 5,9). Ale přináležitost ke kmeni měla u Židů náboženský ráz. Izraelský národ si byl totiž vědom, že uzavřel s Bohem zvláštní smlouvu. Obřezaný Žid má tedy zvláštní povinnosti a privilegia, ze kterých jsou vyloučeni neobřezaní pohané. Proto se ten obřad konal ne až při přechodu k dospělosti, ale už osmého dne po narození. Krev, která tu při operaci vyteče, se u pozdějších Židů začala jmenovat „krev smlouvy“. Křesťané od tohoto obřadu upustili. Ale i oni zdůrazňují při křtu, že musí přináležet k Božimu lidu a že uzavírají s Bohem životní smlouvu.

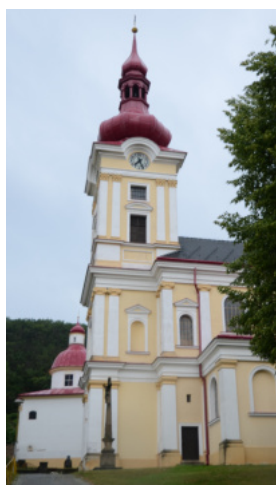
Bude se jmenovat Jan. Jméno se dítěti dávalo při obřízce jako u nás při křtu, obyčejně po dědovi. Zachariáš už byl starý, a proto chtěli příbuzní nazvat jeho syna po něm. A přece dostal jméno, které nikdo v příbuzenstvu neměl. Jistě i to je z Boží strany výraz nějakého zjevení, znamená to něco, nad čím se mají všichni zamyslet. Židé se tomu opravdu divili, ale bylo jim snazší pochopit zvláštnost této okolnosti. V tradičním prostředí dával jméno otec. Vyjadřoval tím, že syn pochází z něho a že má nad ním rodová práva. Když dal jméno stejné, jako měl on sám nebo jaké bylo v rodině zvykem, naznačoval tím naději, že bude syn věrný příbuzenstvu, že bude pokračovat v práci, kterou dělala rodina. Mít jméno neznámé naznačovalo, že se od ostatních odloučí. Tak tomu bylo často u proroků. Bůh sám jim změnil jména. Od té doby šli za úkolem, který jim svěřil on. I dnes se stále opakuje podobný Boží zásah. Kněží, řeholníci, laici, kteří mají zvláštní poslání v církvi, vyšli z křesťanských rodin. Ale pak se věnují práci, kterou jim svěřil Bůh, a nesmějí se dát svázat požadavky blízkých příbuzných a známých.

Obřízka duchovní. Obřízka je vnější obřad, který neodpovídá našemu dnešnímu vkusu. Ale to je podřadné. I Židy napomínali často proroci, že mají být věrni tomu, co obřad znamená. Jeremiáš se k této myšlence častěji vrací. Obřízka těla znamená málo, zůstane-li

„neobřezané srdce“ (Jer 9,24n). Jen tak můžeme být v upřímném vztahu s lidmi i s Bohem. Ezechiel pak předpovídá, že tuto duchovní obřízku provede sám Bůh, až navštíví znovu a definitivně svůj lid. Nedivíme se tedy, že užívá tohoto obrazu rád i sv. Pavel a upozorňuje výslovně, že se v tomto případě předpovědi proroků už splnily, a to způsobem výjimečným: křtem jsme přiřazeni k samému Kristu. Musíme si být tedy vědomi smlouvy, kterou jsme s ním uzavřeli a zříkat se denně „skutků těla“ (Kol 2,11n) tak, abychom s ním žili na věky.

**FARNOST EUCHARISTII, MODLITBOU, DOBROČINNOSTÍ ŽIJE.
PROSÍM S VDĚČNOSTÍ - PAMATUJTE DAREM NA RODINU SVÉ FARNOSTI:**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PUSTIMĚŘ:
číslo účtu: 1560129309/0800**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST DRYVICE:
číslo účtu: 1560130369/0800**

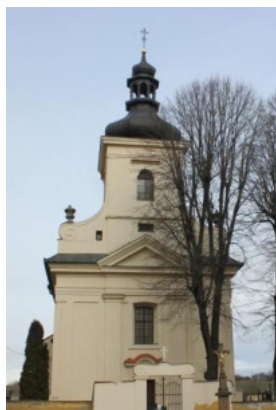
**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PODIVICE:
číslo účtu: 1560131329/0800**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST TOPOLANY:
číslo účtu: 1560196309/0800**

**SVŮJ DAR MŮŽETE ODEPSAT Z DANÍ!
POŽADAVEK NA POTVRZENÍ PRO ODPIS ZAŠLETE
NA EMAIL: josef.benicek@seznam.cz**

PÁN BŮH ZAPLAŤ ZA KAŽDÝ VÁŠ DAR A ŽEHNEJ VÁM.

FARNÍ INFORMÁTOR, XXX. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYVICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel.517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božím požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. **Díky sponzorům dotovaná cena: 30,-Kč/ks.** Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>.

NADŠENÍ PRO EVANGELIZACI: APOŠTOLSKÁ HORLIVOST VĚŘÍCÍHO.

Madeleine Delbrêl.

Radost z víry mezi nevěřícími

(katecheze papeže Františka při generální audienci, náměstí sv. Petra, Vatikán, 8. listopadu 2023.)

Vy jste sůl země. Jestliže však sůl ztratí chuť, čím bude osolena? K ničemu se už nehodí, než aby se vyhodila ven a lidé po ní šlapali. Vy jste světlo světa. Nemůže se skrýt město položené na hoře. A když se svítlna rozsvítí, nestaví se pod nádobu, ale na podstavec, takže svítí všem v domě. Tak ať vaše světlo svítí lidem, aby viděli vaše dobré skutky a velebili vašeho Otce v nebesích. (Mt 5,13-16)

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Mezi mnoha svědky nadšení pro hlásání evangelia, těmi vášnivými evangelizátory, vám dnes představím francouzskou ženu žijící ve dvacátém století, ctihodnou Boží služebnici Madeleine Delbrêl. Narodila se v roce 1904 a zemřela roku 1964, byla sociální pracovnící, spisovatelkou a mystičkou a více než třicet let žila na chudém dělnickém předměstí Paříže. Oslněna setkáním s Bohem napsala: „Jakmile jednou poznáme Boží slovo, nemáme právo ho nepřijmout; jakmile ho přijmeme, nemáme právo nenechat ho v sobě vtělit; jakmile se v nás vtělí, nemáme právo si ho nechat pro sebe: od té chvíle patříme k těm, kdo je očekávají“ (*La santità della gente comune, Milán 2020, 71*). To napsala krásně...

Po dospívání prožitém v agnosticizmu, kdy v nic nevěřila, se Magdaléna ve svých dvaceti letech setkala s Bohem, zasažena svědectvím některých věřících přátel. Vyдалa se tedy hledat Boha, dala hlas hluboké žízni, kterou v sobě cítila, a pochopila, že „prázdnota, která v ní křičela úzkostí“, je Bůh, který ji hledá (*Abbagliata da Dio. Corrispondenza 1910-1941, Milán 2007, 96*). Radost z víry ji vedla k tomu, že dožrála k volbě života zcela odevzdaného Bohu, v srdci církve a v srdci světa, v němž prostě bratrsky sdílela život „lidí z ulice“. Poeticky se takto obracela k Ježíši: „Abychom byli s Tebou na Tvé cestě, musíme jít, i když naše lenost naléhá, abychom zůstali. Vyvolil sis nás, abychom stáli ve zvláštní rovnováze, v rovnováze, kterou lze nastolit a udržet jen v pohybu, jen v rozmachu. Trochu jako jízdní kolo, které nemůže stát vzpřímeně, aniž by se otáčelo [...] Můžeme stát vzpřímeně pouze pohybem vpřed, hybností, vzmachem lásky“. Toto nazývá „spiritualitou jízdního kola“ (*Humor v lásce. Meditace a básně, Milán 2011, 56*). Pouze na cestě, v běhu, žijeme v rovnováze víry, což je nerovnováha, ale je to tak: jako jízdní kolo. Když se zastavíš, samo se neudrží.

Magdalénino srdce neustále vycházelo ze sebe a nechávalo se vyzývat voláním chudých. Cítila, že živý Bůh evangelia v nás musí hořet, dokud nepřineseme jeho jméno těm, kteří ho ještě nenašli. V tomto duchu, obrácená k otřesům tohoto světa a volání chudých, se Magdaléna cítila povolána „žít Ježíšovu lásku cele a doslova, od oleje milosrdného Samaritána až po ocet na Kalvárii, a darovat tak lásku za lásku. Milujeme-li Boha bez výhrad a necháme-li se milovat až do konce, vtělí se v nás obě velká přikázání

lásky a stanou se jen jedním“ (*La vocation de la charité, 1, Œuvres complètes XIII, Bruyères-le-Châtel, 138-139*).

A konečně nás Magdaléna učí ještě jedné věci: že evangelizací jsme evangelizováni. Když hlásáme evangelium, dostává se hlásání také nám. Proto říká, opakujíc svatého Pavla: „Běda mi, jestliže mě hlásání evangelia neevangelizuje“. Evangelizací člověk evangelizuje sám sebe. A to je krásná nauka.

Při pohledu na tuto svědkyni evangelia se i my učíme, že v každé situaci a osobní či společenské okolnosti našeho života je Bůh přítomen a volá nás, abychom obývali náš čas, sdíleli život druhých, prolínali se s radostmi a bolestmi světa. Zejména nás učí, že i sekularizované prostředí napomáhá k obrácení, protože kontakty s nevěřícími provokují věřícího k neustálé revizi jeho způsobu víry a ke znovuoobjevení víry v její podstatě (*srov. Noi delle strade, Milán 1988, 268f*). Kéž nás Magdaléna Delbrêlová učí žít tuto víru „v pohybu“, tuto plodnou víru, která z každého úkonu víry činí úkon lásky při hlásání evangelia.

Hlásání je radostí

(katecheze papeže Františka při generální audienci, náměstí sv. Petra, Vatikán, 15. listopadu 2023.

Foto: POUTNÍCI NA POLI PASTÝŘŮ V BETLÉMĚ, *Peregrinatio ad Fontes Salutis*, 2. března 2013, Palestina.

V té krajině nocovali pod širým nebem pastýři a střídali se na hlídce u svého stáda. Najednou u nich stál anděl Páně a sláva Páně se kolem nich rozzářila a padla na ně veliká bázeň. Anděl jim řekl: „Nebojte se! Zvěstuji vám velikou radost, radost pro všechny lid: V městě Davidově se vám dnes narodil Spasitel – to je Kristus Pán.“ (Lk 2,8-11)

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Po setkáních s řadou svědků hlásání evangelia navrhuji shrnout tento cyklus katechezí o apoštolské horlivosti do čtyř bodů, inspirovaných apoštolskou exhortací *Evangelii gaudium*, od jejíhož vydání uplyne tento měsíc deset let. První bod, na který se dnes podíváme, první ze čtyř, se bude týkat postoje, na němž závisí podstata evangelizačního gesta: totiž radosti. Radost. Křesťanské poselství, jak jsme slyšeli v andělových slovech

pastýřům, je hlásáním "velké radosti" (Lk 2,10). A důvod? Dobrá zpráva, překvapení, dobrá událost? Mnohem víc - osoba: Ježíš! Ježíš je radost. On je Bůh, který se stal člověkem a přišel k nám! Otázka tedy, drazí bratři a sestry, nezní, zda zvěstovat, ale jak zvěstovat, a toto "jak" znamená s radostí. Buď budeme Ježíše hlásat s radostí, nebo ho hlásat nebudeme, protože žádný jiný způsob hlásání není schopen přinést pravou Ježíšovu skutečnost.

Proto nespokojený křesťan, smutný křesťan, nešťastný křesťan, nebo ještě hůře, uražený a nevrlý křesťan není důvěryhodný. Bude mluvit o Ježíši, ale nikdo mu neuvěří! Jeden člověk mi jednou řekl, když mluvil o těchto křesťanech: "Vždyť jsou to křesťané s rybí tváří!", to znamená, že nic nevyjadřují, jsou prostě takoví, ale radost je podstatná.

Podstatné je pozorovat i své pocity. Evangelizace působí bezděčně, protože vychází z plnosti, ne z nátlaku. A když děláte evangelizaci - chcete ji tak dělat, ale tohle nejde - na základě ideologií, tak to není evangelizace, to není evangelium. Evangelium není ideologie: evangelium je zvěstování, zvěstování radosti. Ideologie jsou chladné, všechny. Evangelium je hřejivé svou radostí. Ideologie se neumějí usmívat, evangelium je však úsměv, vyvolává úsměv, protože se dotýká vaší duše radostnou zvěstí.

Ježíšovo narození je v dějinách i v životě důvodem k radosti: vzpomeňte si, co se stalo učedníkům z Emauz, kteří z radosti nedokázali uvěřit, a ostatní, tedy všichni učedníci dohromady, když Ježíš jde do večeřadla, nemohli radostí uvěřit. Z radosti, že Ježíš vstal z mrtvých. Setkání s Ježíšem vám vždy přináší radost, a pokud se vám to nestane, není to pravé setkání s Ježíšem.

To, co Ježíš dělá s učedníky, nám říká, že první, kdo mají být evangelizováni, jsou učedníci, první, kdo mají být evangelizováni, jsme my, křesťané. A to je tak důležité.

Ponoření do dnešního rychlého a zmateného prostředí se i my můžeme ocitnout v situaci, kdy žijeme vírou s nenápadným pocitem rezignace a jsme přesvědčeni, že evangelium už není slyšet a že už nestojí za námahu ho hlásat. Možná nás dokonce láká myšlenka nechat "ostatní" jít vlastní cestou. Místo toho je právě teď čas vrátit se k evangeliu a objevit, že Kristus "je stále mladý a je stále zdrojem novosti" (Evangelii gaudium, 11). A tak se člověk, stejně jako ti dva z Emauz, vrací do každodenního života s elánem člověka, který našel poklad: byli radostní, ti dva, protože našli Ježíše a on změnil jejich život. A člověk zjišťuje, že lidstvo oplývá bratry a sestrami, kteří čekají na slovo naděje. Na evangelium se čeká i dnes: dnešní člověk je jako člověk ve všech dobách: potřebuje ho i civilizace naprogramované nevíry a institucionalizované sekularity; ba zvláště společnost, která nechává prostory náboženského smyslu opuštěné, potřebuje Ježíše. To je příznivá chvíle pro hlásání Ježíše. Proto bych chtěl všem znovu říci: "Radost z evangelia naplňuje srdce a celý život těch, kdo se setkávají s Ježíšem. Ti, kdo se jím nechají zachránit, jsou osvobozeni od hříchu, od smutku, od vnitřní prázdnoty, od izolace. S Ježíšem Kristem se vždy rodí a znovuzrodí radost. [...] Nezapomínejme na to. A pokud někdo z nás tuto radost nevnímá, ptejme se sami sebe, zda jsme Ježíše našli. Vnitřní radost. Evangelium jde vždy cestou radosti, je to velké hlásání. Vyzývám každého křesťana, ať je kdekoli, aby dnes obnovil své osobní setkání s Ježíšem Kristem" (tamtéž, 1.3). Každý z nás ať si dnes udělá chvilku času a zamyslí se: "Ježíši, ty jsi v mém nitru: chci se s tebou setkávat každý den. Jsi Osoba, ne idea; jsi společník na cestě, ne program. Jsi Láska, která řeší tolik problémů. Ty jsi počátek evangelizace. Ty, Ježíši, jsi zdrojem radosti". Amen.

Hlásání je pro všechny

(katecheze papeže Františka při generální audienci, náměstí sv. Petra, Vatikán, 15. listopadu 2023.

Foto: POUTNÍCI V PALESTINSKÉ ŘÍMSKOKATOLICKÉ FARNOSTI KRISTA VYKUPITELE,
Peregrinatio ad Fontes Salutis, 3. března 2013, Taybeh, Ramallah, Palestina.

Ježíš k nim přistoupil a promluvil: „Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte tedy, získejte za učedníky všechny národy, křtěte je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal. Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa! (Mt 28,18-20)

Drazí bratři a sestry, dobrý den! Poté, co jsme posledně viděli, že křesťanské hlásání je radostí, dnes se zastavme u druhého aspektu: je pro všechny, křesťanské hlásání je radostí pro všechny. Když se doopravdy setkáme s Pánem Ježíšem, úžas z tohoto setkání pronikne náš život a žádá, abychom nesli dál, mimo nás. Ježíš si přeje právě toto – aby jeho evangelium bylo pro všechny. Je v něm totiž

„zlidšťující sílu“, naplnění života, určené každému muži a každé ženě, protože pro všechny se Kristus narodil, zemřel a vstal z mrtvých. Pro všechny, nikoho nevyjímaje.

V Evangelii gaudium čteme: „Všichni mají právo přijmout evangelium. Křesťané mají povinnost hlásat je, aniž by někoho vylučovali, a to nikoli jako někdo, kdo ukládá novou povinnost, nýbrž jako někdo, kdo sdílí radost, ukazuje krásné obzory a nabízí lákavou hostinu. Církev neroste proselytismem, nýbrž „přitažlivostí“ (14). Bratři, sestry, vnímejme, že stojíme ve službě tohoto všeobecného určení evangelia, je pro všechny,

vyznačujeme se schopností vycházet sami ze sebe – má-li být hlásání pravé, musí se zbavit vlastního sobectví – a mít také schopnost překonávat všechny hranice. Křesťané se nacházejí spíše před kostelem než v sakristii, a jdou „náměstími a ulicemi města“ (Lk

14,21). Mají být otevření a průbojní. Křesťané mají být „extroverti“ a tato jejich povaha pochází od Ježíše, který svou přítomnost ve světě učinil stálým putováním, jehož cílem bylo dojít ke všem lidem, dokonce se poučit z jeho setkání.

Evangelium v této souvislosti vypráví o překvapivém setkání Ježíše s cizinkou, kananejskou ženou, která jej prosí o uzdravení nemocné dcery

(srov. Mt 15, 21-28). Ježíš odmítá a říká jí, že byl „poslán jen k ztraceným ovcím domu izraelského“ a že „není správné vzít chléb dětem a hodit ho psíkům“ (verše 24.26). Avšak žena s naléhavostí prostých lidí odpovídá, že „i psíci se živí kousky, které padají ze stolu jejich pánů“ (v. 27). Ježíše to ohromí a praví: „Ženo, jak velká je tvá víra! Ať se stane, jak si přeješ“ (v. 28).

Setkání s touto ženou je čímsi jedinečným. Nejenže někdo Ježíše přiměje ke změně názoru – a jedná se o ženu, cizinku a pohanku, ale také Pán sám zde nachází potvrzení skutečnosti, že se jeho kázání nemá omezovat na národ, k němuž náleží, nýbrž otevřít se všem.

Bible nám ukazuje, že když Bůh povolává nějakého člověka a uzavírá s některými lidmi smlouvu, vždy je kritériem: vyvolí někoho, aby dospěl k ostatním. To je Boží kritérium, měřítko Božího povolání. Všichni Boží přátelé zakusili krásu, ale též odpovědnost a tíhu být Bohem „vyvolení“. A všichni zakusili sklíčenost tváří v tvář vlastním slabostem nebo ztrátu svých jistot. Ale tím největším pokušením je snad považovat obdržené povolání za jakési privilegium. Prosím, to ne. Povolání není žádným privilegiem, nikdy. Nemůžeme

říci, že jsme privilegovaní v porovnání s ostatními, ne. Povolání je ke službě. A Bůh si vybírá jednoho, aby miloval všechny, aby přišel ke všem.

Také je nutno předcházet pokušení, které křesťanství ztotožňuje s jednou kulturou, jedním etnikem, jedním systémem. Takto však ztrácí svou skutečně *katolickou* povahu, totiž že je pro všechny, je univerzální, není to skupinka vyvolených

první třídy. Nezapomínejme, že Bůh si někoho volí, aby miloval všechny. Toto je horizontem všeobecnosti. Evangelium není pouze pro mne, je pro všechny, nezapomínejme na to. Děkuji.

SVATÝ MIKULÁŠ, *patron farnosti Topolany*

Svatý Mikuláš je světce, který v životě Církve požíval nejrozšířenější úcty hned po Panně Marii. Muž dobročinné lásky, který vynikal svou velkorysostí vůči chudým a potřebným. Svatý Mikuláš z Myry, zvaný také z Bari, neboť právě do tohoto města bylo přeneseno a zde se uchovává jeho tělo. Asi 62 námořníků se zmocnilo v roce 1087 jeho relikvií a převezli je do Bari, kam dorazily 9. května za nepopsatelného jásotu obyvatelstva. Námořníci předali tělo benediktinu Eliášovi, opatu od sv. Benedikta, který zde zbudoval baziliku nesoucí jméno světce.

Svatý Mikuláš požívá velké úcty v celém katolickém i pravoslavném světě, zvláště pak v Rusku, kde – stejně jako v Bari – se kromě všeobecného svátku světce 6. prosince, slaví také 9. květen na památku přenesení jeho relikvií. Majestátní bazilika, jemu zasvěcená,

je dodnes cílem mnoha poutí, které dosvědčují hlubokou náklonnost lidí k tomuto velkému Božímu muži. Svatý Mikuláš je tedy jedním z nejtěnějších a nejoblíbenějších světců světa. Patří nepochybně k velkým postavám hagiografie. Mezi X.-XIII. stoletím není snadné najít světce, kteří by se s ním mohli srovnávat co do všeobecnosti a živé úcty. Přivlastnil si ho každý národ, přičemž každý na něj pohlížel svým pohledem, i přes zachování jemu vlastních základních rysů, na prvním místě ochránce slabých a těch, na nichž se páchá bezpráví. Je také ochráncem dívek, které se chystají do manželství, a námořníků. Na Západě je však mnohem proslulejší jeho patronát nad dětmi.

Svatý Mikuláš se narodil kolem roku 260 v Pataře (foto), významném městě Lycia v Malé Ázii (dnešní Turecko) téměř naproti

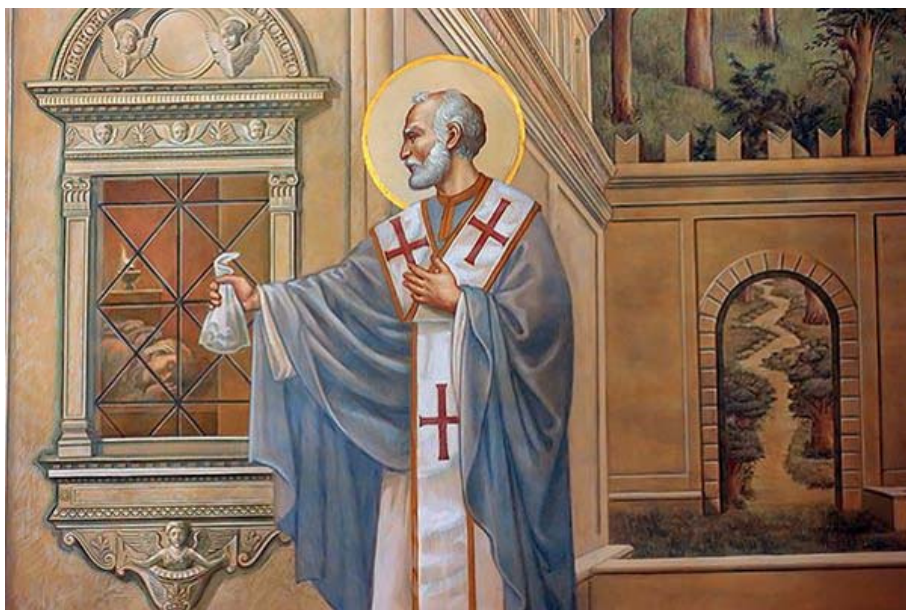

ostrovu Rhodos. Dnes je celá tato oblast součástí rozlehlé provincie Antalya, která kromě Lycia zahrnuje také dávnou Pysídiu a Panfílii. Ve starověku byly hlavními přístavy právě dvě města svatého Mikuláše: Patara, kde se narodil, a Myra, kde byl později biskupem.

Před VIII. stoletím nemáme žádný dokument, který by se zmiňoval o místě narození sv. Mikuláše. Všichni uvádějí pouze jeho biskupské působení v městě Myra, které se tak proslavilo jako město sv. Mikuláše. První, kdo o něm mluví je Michael Archimandrita kolem roku 710 po Kristu, který uvádí *Patara jako rodné město* pozdějšího velkého biskupa. Prostý a jistý způsob, jakým tuto zprávu podává, vede k přesvědčení, že ústní tradice byla v tomto ohledu velmi důvěryhodná. O Patara mluví také patriarcha Metoděj v textu, věnovaném Teodorovi a zmiňuje se o ní i Matafraste. Zprávu lze proto přijmout z vysokým stupněm pravděpodobnosti.

Dobrota a čistota jsou dvě ctnosti, tvořící pozadí jedné z nejproslulejších epizod života světce. Ba co víc, tímto příběhem se inspirovali umělci, zvláště pak ti západní, aby odlišili charakteristický symbol našeho světce. Když totiž vidíme sochu či obraz znázorňující svaté biskupy starověku, snadno se zmýlíme, o kterého světce

jde (Blažej, Bazil, Řehoř, Ambrož, Augustin, atd.). Se stejnými omyly se setkáváme mnohdy i v knihách vysoké umělecké hodnoty. Ctitel svatého Mikuláše však má *neomylné znamení*, aby poznal, zda se jedná o svatého Mikuláše či o jednoho z těchto dalších světců. Biskup, který má v ruce či u nohou *tři zlaté koule* je určitě svatý Mikuláš, a nemůže to být žádný jiný světec. Tři zlaté koule jsou totiž uměleckou deformací tří měšců plných zlaťáků, které jsou ústředním motivem tohoto příběhu.

Událost se odehrála v Myře, přímořském městě, asi sto kilometrů od Patary, kam se Mikuláš se svými rodiči zřejmě přestěhoval. Podle některých verzí mu rodiče už zemřeli a bohatý mladík stál před nadějnou budoucností. Podle jiných byli rodiče ještě naživu a v plné síle a Mikuláš byl na nich závislý. Ať už je pravda jakákoliv, doslechl se, že jedna rodina prochází velmi krušným obdobím. Pán, jenž upadl do hluboké bídy, v zoufalství, že nebude moci zajistit věno svým dcerám, aby se mohly důstojně provdat, navrhl jim, aby se oddaly prostituci a tak si vydělaly dostatek peněz na svatbu.

Když se o tomto návrhu Mikuláš dozvěděl, rozhodl se, že zakročí, a učiní tak podle evangelijní rady: *ať neví tvá pravice, co dělá tvá levice*. Jinými slovy, chtěl vykonat dobrý skutek, aniž by se o tom lidé dověděli a obdivovali ho. Jeho ctnost měla zůstat známá jen Bohu a ne lidem, neboť pokud by vešla ve známost a jemu se dostalo pocty od lidí, přišel by o zásluhu za svůj skutek. Rozhodl se proto jednat v noci. Zavinul zlaťáky do plátna, vyšel z domu a zamířil k příbytku nešťastných dívek. Přistoupil k oknu, prostrčil ruku se zlaťáky dovnitř a vhodil měšec dovnitř.

Hluk překvapil otce dívek. Ten vzal peníze a vystrojil svatbu nejstarší dceři.

Když Mikuláš viděl, že otec dobře využil peníze, které mu věnoval, rozhodl se čin zopakovat.

Není těžké představit si radost, jaká zalila srdce otce dívek. Byl zvědavý, kdo je oním dobrodincem, vyběhl ven, hledal, pátral, ale marně. Díky penězům, které našel v měšci, jenž Mikuláš vhodil do okna, mohl splnit sen druhé dcery po uzavření šťastného manželství.

Otec v následujících dnech uléhal s intuicí třetího gesta dobročinnosti, a snažil se neusnout. Nechtěl, aby ten, který zachránil jeho čest pro něj zůstal dokonale neznám. Jedné noci, když se snažil udržet bdělost, zaslechl hřmot třetího měšce, dopadajícího na zem a typické řinčení mincí. I přesto, že se mladíkovi podařilo bleskově vzdálit, otec se hnál ven a podařilo se mu zahlédnout jeho siluetu. Pádil za ním, dostihl ho a poznal v něm jednoho ze svých příbuzných. Mikuláš jej však zapřísahal, aby o tom nikomu neříkal. Otec slib dal, ale s ohledem na následující události se lze právem domnívat, že jej nedodržel. Pověst o Mikuláši jako muži velké dobročinnosti se tak po městě Myře ještě více rozšířila.

Kolem roku 300 po Kristu, i přesto, že křesťanství ještě nebylo v impériu legalizováno a neexistovaly křesťanské chrámy, komunity křesťanů, žijící podle evangelia, byly už velmi dobře organizovány. Křesťané se scházeli v domech aristokracie, která přijala novou víru, a tyto domy se nazývaly *domus ecclesiae*, domy společenství. Církví se totiž rozumělo křesťanské společenství. A právě tato komunita se aktivně podílela na volbě biskupů, tedy oněch starších, věnujících se péči o společenství a jeho růst ve víře a skutcích. Tito se stávali představenými komunity a zastupovali ji na koncilech, tedy na shromážděních, která měla za úkol rozebírat a řešit problémy, a poté vydávat normy k užitku křesťanů jedné či více provincií.

Obvykle byli voleni presbyteri (kněží), laici, kteří opouštěli laický stav, aby se zasvětili službě společenství. Vzkládání rukou biskupů je zmocňovalo ke slavení eucharistie, a právě to je odlišovalo od laiků. Nechyběli však případy, a Mikuláš je jedním z nich, kdy zvolený nebyl presbyterem, ale laikem. Neznamenal to však přejít přímo k biskupské hodnosti, nýbrž během několika dnů mu byla udělována různá svěcení až k presbyterátu, který mu pak otvíral cestu k biskupskému svěcení.

Za těchto okolností vzešla i volba Mikuláše, kterou posvátný autor zasazuje do téměř zázračného rámce. Poté, co zemřel biskup v Myře, shromáždili se biskupové z okolí v jednom domus ecclesiae, aby vybrali městu nového biskupa. Téže noci měl jeden z nich ve snu zjevení: mají zvolit mladého muže, který jako první vejde za úsvitu do chrámu. Jeho jméno bylo Mikuláš. Když biskupové tomuto vyprávění o vidění naslouchali, pochopili, že zvolený je určen k velkým věcem, a po celou noc se bez přestání vroucně modlili. Ráno se otevřeli dveře chrámu a vstoupil Mikuláš. Biskup, který měl vidění, k němu přistoupil a poté, co se ho zeptal na jméno, uvedl ho doprostřed shromáždění a představil ho ostatním. Všichni souhlasili s volbou a s jeho posvěcením na stolec biskupa v Myře. Příběh se možná odehrál jinak, tak proto, že – jak bylo řečeno – volby biskupa se vždy účastnil lid. Avšak životopisec, žijící v době, kdy biskupové měli samostatnější pravomoci vzhledem k laikátu, chtěl tímto líčením zdůraznit dvě skutečnosti: Mikuláš byl jako laik ustanoven biskupem, a jeho volba nebyla výsledkem lidských shod, nýbrž jen a pouze vůlí Boží.

V roce 303 po Kristu ukončil císař Dioklecián svou politiku tolerance vůči křesťanům a rozpoutal kruté pronásledování, které s různou intenzitou trvalo asi deset let. V roce 313 císařové Konstantin a Licinius se dohodli v Miláně na sférách svých kompetencí, přičemž první vládl Západu, druhý pak Východu. Vydali také edikt, jenž dával křesťanskému kultu svobodu. Šest let nato (319), na protest proti Konstantinově politice vstřícné křesťanům, Licinius znovu rozpoutal jejich kruté pronásledování.

Ve starobylých pramenech o životě sv. Mikuláše (před IX. stoletím) nenacházíme

žádnou zmínku o pronásledování.

Uvědomíme-li si však, že biskup z Patary, Metoděj, čelil odvážně smrti, zdá se pravděpodobným, že i náš světec prošel vězněním a dalšími útrapami, v neposlední řadě patřícím na tolikerá soužení, kterým prochází jeho stáde. Někteří autoři, jako např. Metafraste kolem roku 980 po Kristu, upřesňují, že Mikuláš trpěl za Diokleciánova

pronásledování a byl uvržen do žaláře. Tady však, namísto toho, aby se zhroutil, svatý biskup podporoval a povzbuzoval věřící, aby byli pevní ve víře a neobětovali pohanským bohům. To vedlo představeného provincie k tomu, že ho poslal do vyhnanství. Pozdější autoři chtěli časově posunout pronásledování, jemuž byl Mikuláš vystaven, a ztotožnit ho s tím Liciniovým, spíše než s Diokleciánovým. To proto, aby se předešlo tomu, že Mikuláš byl v době pronásledování už biskupem, a podle nich, měl biskupské svěcení přijmout v letech 308-314.

Byzantský historik Niceforus Kalixtus, aby ještě více oživil působivost Mikulášova svědectví tváří v tvář mučednictví a znamení po mučení na těle, napsal: *Na koncilu v Niceji mnozí zářili apoštolskými dary. Mnozí z nich proto, že zůstali neochvějní ve vyznávání víry, nesli ještě na těle rány a znamení, zvláště pak mezi biskupy Mikuláš, biskup z Myry, Pafnuncius a další.*

Císař Konstantin, jehož politika byla nakloněna křesťanům, vydal 23. června 318 edikt, který těm, kdo byli odsouzeni obecnými soudy, dával možnost odvolat se k biskupovi. Avšak, zatímco těmito nařízeními se posilovala Církev v pohanské společnosti, tu vyvstal názor kolem přirozenosti Ježíše Krista jako Božího Syna (zda je rovna či nižší než Otce), který rozbouřil takovou polemiku, že dokonce rozdělila impérium na dva tábory. Schizma rozpoutal alexandrijský kněz Arius (256-336), současník svatého Mikuláše. Pro vyřešení této otázky a znovunastolení míru v impériu, svolal císař v roce 325 velké shromáždění (koncil) do Niceje.

Vzhledem k tomu, že se konal v Malé Ázii účastnilo se ho jen několik málo západních biskupů, zatímco východní byli přítomni téměř všichni. Někteří se snažili zpochybnit Mikulášovu účast na tomto prvním a tolik závažném ekumenickém koncilu, ale je-li pravda, že jeho jméno (stejně jako jméno S. Pafnunzia) na některých seznamech schází, je také pravdou, že se objevuje na seznamu Teodora Lektora kolem roku 515 po Kristu, považovaném za věrohodný od nejvýznamnějšího znalce seznamů koncilních otců (Edward Schwartz).

Jedna z nejznámějších modliteb východní liturgie se obrací na svatého Mikuláše těmito slovy: „*O blažený Mikuláši, který ses svými činy ukázal svému stádcí jako norma víry (kanóna pisteos) a vzor pokory a mírnosti, který, jenž jsi svou skromností dosáhl nejvznešenější slávy a svou láskou k chudobě nebeského bohatství, přimlouvej se za nás u Krista Boha, aby nám dal dosáhnout spásy duše.*“

Tato starobylá modlitba bývá často spojována právě s rolí, kterou Mikuláš zastával na Nicejském koncilu. Nedostatek dokumentace stran jeho působení v Niceji, nahrazují některé legendy, z nichž nejznámější (připisovaná po pravdě řečeno také S. Spiridionovi) je ta o *cihle*. Vzhledem k tomu, že schizma rozpoutal Arius, který neuznával rovnost přirozenosti mezi Bohem stvořitelem a Ježíšem Kristem, problém spočíval v dokázání, jak je možná víra v jediného Boha, jestliže i Kristus je Bůh. Navíc u vědomí, že křesťní formule uvádí i Ducha svatého, snažil se Mikuláš dokázat možnost koexistence trojího bytí v jednom jediném. Vzal cihlu a připomněl kolemstojícím její trojí složení – ze země, z vody a ohně. To znamená, že božství Otce, Syna a Ducha svatého neruší základní pravdu,

že Bůh je jeden. Zatímco tuto pravdu vykládal, tu náhle se z jeho rukou vyšlehl plamének, několik kapek spadlo na zem a v jeho rukou zůstala pouze suchá hlína.

Mnohem známější co do popularity je *legenda o políčku Ariovi*, spojená s malířskými zvyklostmi malovat nahoře v rozích obrazů Krista a Pannu Marii, jak jeden podává knihu evangelia, a Matka Boží štolu. Podle této legendy vzplál Mikuláš spravedlivým hněvem, když slyšel Ariovo rouhání, popírající Kristovo božství, pozvedl levici a dal mu políček. Protože událost byla oznámena Konstantinovi, císař ho nechal vsadit do vězení, zatímco biskupové mu odňali biskupská roucha. Žaláři se mu vysmívali a různě si z něj utahovali. Jeden z nich šel tak daleko, že mu spálil vous. V noci Mikuláše navštívil Kristus a Panna Maria a věnovali mu evangelium (znak biskupského magistéria) a štolu či omophorion (znamení jeho svátostné služby). Když se chystal Mikuláš slavit mši svatou, v duchu pokory si neoblékl biskupská roucha, ale po prvních slovech hle, z nebe sestoupila Panna Maria se štolou a anděl s mitrou. Jen co skončil slavení znovu mu narostl mohutný vous, který mu předchozí noci žaláři spálili.

Tyto legendy jsou však pozdějšího data, neboť kromě jeho přítomnosti na koncilu, se o jeho působení na tomto sněmu neví nic. Jisté je, že byl zastáncem Atanázia a pravověří, jinak by jej liturgie nenazývala *pravidlem víry*.

Mlčení dávných autorů stran Mikulášovy role na onom koncilu se vysvětluje skutečností, že Mikuláš zaujímal odlišný postoj, než bylo vystupování hlavy katolického pravověří, Atanázia z Alexandrie. I přesto, že byl velmi energické povahy, byl Mikuláš mnohem citlivější k rozkladu *souladu v Církvi*. Nezastavoval se, tak jako Atanázios, pouze u obrany víry do krajnosti, ale usiloval také všemi cestami přivést chybní (heretiky) do lůna Církve. Tento postoj se musel Atanáziovi jevit jako přílišná náklonnost ke kompromisu, a z toho plynoucí nehodnost být uveden mezi obhájci víry. Toto „*damnatio memoriae*“ ze strany Atanázia se

vysvětluje také tím, že Mikuláš skoro jistě bojoval politicky v opoziční „straně“. Zatímco totiž Atanázios mluví o Ablaviovi, Konstantinovu prefektu, jak „milovaném od Boha“, starobylý Mikulášův životopisec jej označuje za „zvráceného a zlého“ (stejně se vyjadřuje i velký historik Eusebius z Cézareje a všichni pohanští historikové). Také dnes totiž vážení lidé politicky válčí na opačných stranách.

To, že se u sv. Mikuláše setkává velká láska k pravé víře s velkou láskou k souladu v Církvi, dosvědčuje sv. Ondřej z Kréty, který napsal: *Jak vyprávějí, procházel jsi ratolesti pravého kmene, a potkal jsi Teognida, svaté*

paměti, tehdejšího biskupa církve Marcianistů. Diskuze byla vedena psanou formou, dokud jsi ho neobrátil a nepřivedl k pravé víře. Ale protože mezi vámi dvěma došlo snad k nepatrné příkrostiti, svým vlídným hlasem jsi citoval slova apoštola, říká: „Pojď, smiřme se, bratře, dříve než nad naším hněvem zapadne slunce“.

I přes zmínku o Marcianistech (mnohdy se uvádí Marcionité), byl Teognides skoro jistě nicejským biskupem v době koncilu, o kterém jsme mluvili. Přestože sympatizoval s heretikem Ariem, nechal se nicméně přesvědčit a nakonec podepsal koncilní akta. Mikuláš jsi dozajista přišel do styku už předtím a nepochybně měl podíl na tom, že se biskup nechal přesvědčit, aby podepsal akta koncilu. Teognides ani potom nezměnil svůj postoj k Atanáziovi, a rozhodně proti němu vystupoval. Ani po tříletém vyhnanství v Galii, nepřestal při návratu kritizovat pojem „jedné podstaty“, kterým Atanázius a Církev definovali vztah mezi Otcem a Synem. V roce 336 přispěl k tomu, že sv. Atanázius skončil ve vyhnanství. Jak vidno, křesťanský starovek není výjimkou. I mezi zastánci pravé víry se tvoří různé „strany“. Dokonce to vedlo až protichůdným posuzováním v rovině spirituality. To je případ Teognida, kterého Sv. Ondřej z Kréty považuje za „svaté paměti“, pro jiné zůstává heretikem. Je to případ i Teodoret (církevního historika), jehož řecká církev považuje za hereziarchu, ruská pak za „svatého“ (*blažennyj*). Stejný je i případ patriarchy Atanázia (729-752), jehož latinská církev považuje za ikonoklastu, zatímco řecká jej má „za svaté paměti“, protože poté, co byl zachráněn před utonutím právě sv. Mikulášem, činil pokání.

Konstantin ponechal pohanskému kultu svobodu, nicméně je zřejmé, že alespoň počínaje rokem 318, vzhledem k jurisdikčním pravomocem biskupů, měli uvnitř impéria privilegované postavení. Nemálo biskupů – a zdá se, že Mikuláš byl mezi nimi, - se snažilo nakolik to bylo možné vymýtit znaky pohanského náboženství ze svých měst až k rozboření některých chrámů. V tomto smyslu nám tradice představuje i nasazení Mikulášovo. Ondřej z Kréty ve svém proslulém *Enkomiu sv. Mikuláše* se obrací na našeho světce zvoláním: *Obdělával jsi duchovní pole celé pro provincie Lycie, vytrhával trny nevěry. Svým učením jsi bořil oltáře model a kultovní místa odporných démonů a na jejich místech jsi budoval chrámy Kristu.*“ Podobně pojednává i Michal Archimandrita - i když zůstává velmi blízký textu Ondřejovu, „konkretizuje“ Mikulášovo dílo odkazem nikoli na zbraně slova a učení, ale na skutečné a pravé železné tyče, kterými zbořil majestátně se vypínající Dianin chrám. Byl to největší z pohanských chrámů co do výšky i pestrosti dekorace, jakož i co do přítomnosti démonů. Tato slova dokazují, že se Michael Archimandrita inspiroval přímými prameny z Myry. Pokud by se neopíral o tyto dokumenty, nemohl by vědět o této výjimečné roli Dianina chrámu. Při nedávných archeologických vykopávkách je skutečně ukázáno, že v roce 141 byl chrám přebudován a rozšířen lycijským mecenášem Opramoasem z Rodiapoli. To potvrzuje, že vyprávění mnicha Michaela nám zachovala to, o čem se mluvílo v Myře v VIII. století.

Je pravděpodobné, že pravdu má i Ondřej z Kréty, který nám ukazuje Mikuláše, jak boří pohanství zbraněmi slova. Nicméně, soudě dle energické povahy biskupa z Myry (projevené při jiných příležitostech), není nemožné že se odehrálo i to, o čem pojednává vyprávění archimandrity.

To, co mají společné, a mezi lidmi to bylo velmi rozšířené přesvědčení, že tyto pohanské chrámy byly obývány démony, takže když byly zbořeny, démoni byli bez střechy nad hlavou, proto byli nuceni hledat si jiná přístřeší.

Svatý biskup usiloval nejen o šíření pravdy evangelia, ale také vycházel vstříc potřebám chudých a potřebných. Slovo víry provázela praxe lásky.

Za časů jeho biskupské služby postihla Myru velká bída, která srazila obyvatelstvo na kolena. Zdá se, že Mikuláš se chopil různých iniciativ, aby pomohl potřebným svého stádce a jejich ozvěna procházela staletími, takže se uchovala myrským v paměti. Jedna legenda vypráví, že se ve snu zjevil sicilským obchodníkům a vybídl je, aby se vypravili prodávat obilí do jeho města a dodal, že jim nechává pečeť. Když si obchodníci uvědomili, že měli stejné vidění a našli i stejnou pečeť, hned se po moři vydali do Myry a zásobili obyvatelstvo obilím.

Ještě známější je epizoda o lodích, které se plavily z egyptské Alexandrie a kotvily v myrském přístavu. Mikuláš přispěchal, vystoupil na jednu z lodí a požádal kapitána, aby vyložil jisté množství obilí. Ten mu však odpověděl, že to není možné, protože je to obilí pro císaře a je přesně navážené.

Pokud by se zjistilo, že něco schází, vina by padla na něj. Mikuláš mu odvětil, že odpovědnost přebírá on sám, a nakonec se mu podařilo ho přesvědčit. Obilí bylo vyloženo a lidu se velmi ulehčilo, nejen proto, že si zaobstaral potřebné živobytí, ale také proto, že zoral půdu a zasel zrno, co zbylo, takže v následujících letech mohl sklízet. A pokud jde o „alexandrijské“ lodě, ty dorazily do Cařihradu a jak se kapitán právem obával, náklad musel projít váhovou kontrolou. Jaká byla jeho radost a úžas, když viděl, že hmotnost vůbec neklesla, ale byla stejná jako když lodi vyplouvaly z Alexandrie.

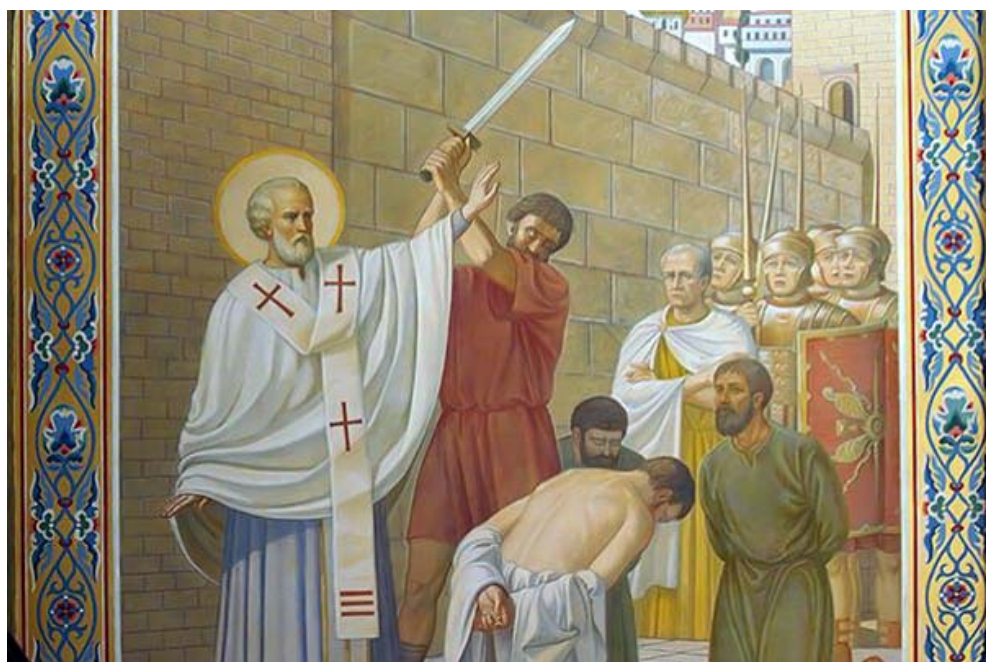
Tento zázrak je nejen motivem mnoha obrazů, které jej zachycují, ale také mnoha lidových tradic spojených s chlebem sv. Mikuláše.

Všechny epizody, o kterých se doposud pojednávalo, procházely netečností času. Myrští si o nich vyprávěli a přes babičky k vnoučatům se uchovaly až do VIII.-IX. století. Dlouhá ústní tradice je zbavila historických rysů, takže se dnes jeví spíše jako „tradice“ či „legenda“. Jména hlavních postav událostí se skoro zcela vytratila. Je pravdou, že v mnoha *Životech svatého Mikuláše* se uvádějí jména rodičů, strýce archimandrity, jeho předchůdce na myrské katedře, lodivoda, který jej vedl na pouť do Egypta a do Svaté země, atd. Jsou to však jména, která s našim Mikulášem nemají nic společného. Je třeba se smířit s tím, že kromě koncilu v Niceji a biskupa Teognida, se žádné jméno v životě našeho světce neobjevuje před dějinami tří nevinných zachráněných před stětím.

Tento příběh spolu s následujícím o byzantských generálech (*Praxis de stratelatis*) je nejsilnější částí všech mikulášských epizod. Ve starověku se toto vyprávění mnohdy neoznačovalo jako *Praxis de stratelatis* (vyprávění o generálech), ale prostě jako *Praxis tou hagiou Nikolaou* (dějiny svatého Mikuláše), aby se tím zdůraznilo, že jde o

nejvýznamnější epizodu ze všech, které o svatém Mikuláši pojednávají. Skoro jakoby všechny ostatní epizody ve srovnání s tímto příběhem ztrácely svou důležitost.

Když jednou v myrském přístavu kotvilo několik vojenských lodí, došlo na nedalekém placomském trhu k šarvátce, z části vyprovokované právě žoldáky, kteří tak dali volný průchod napětí z drsného života. V onom zmatku pořádkové síly zatkli tři myrské občany, kteří byli po hromadném procesu odsouzeni k trestu smrti. Mikuláš v tu dobu právě rozmlouval s generály Nepozíánova vojska, Ursem a Erpiliem, kteří ho zpravovali o své nadcházející vojenské misi proti Taifalům, jednomu gótskému kmeni, který podněcoval vzpuru ve Frýgii. Na pozvání svatého Mikuláše se generálům podařilo obnovit pořádek. Ale tu přispěchalo za biskupem několik občanů a sdělilo mu, že starosta Eustazius odsoudil k smrti ony tři nevinné.

Mikuláš se v doprovodu generálů vydal do Myry. Když dorazil na místo zvané *Leone*, potkal pár lidí, kteří mu řekli, že odsouzení jsou na místě zvaném *Dioscuri*. Mikuláš tak pokračoval až ke kostelu svatých mučedníků Crescentia a Dioscorida. Tady se dověděl, že odsouzení už byli odvedeni do *Berry*, místo, kde se

obvykle odsouzení popravovali. Byl si dobře vědom, že jedině on jako biskup, může kata zastavit. Zrychlil proto krok a prodíral se davem, který se na podívanou sešel. Kat už byl připraven, odsouzení měli hlavy ve špalcích, když Mikuláš vztáhl ruku a katovi vzal meč z rukou.

Poté, co osvobodil nevinné od stětí, vydal se do paláce starosty Eustazia a bez ohlášení vstoupil. Jen co stanul před starostou důrazně ho pokáral a obvinil ho z bezpráví, násilí a z korupce. Když pohrozil, že záležitost oznámí císaři, Eustazius mu odpověděl, že byl uveden v omyl dvěma váženými obyvateli Myry, Simonidem a Eudossiem. Avšak Mikuláš, aniž by zjišťoval podrobnosti, mu znovu vyčetl korupci a hříčkou slov mu sdělil, že to nebyli Simonides a Eudossius, kdo ho zkorumpovali, nýbrž Chrysaffius (zlato) a Argyrus (stříbro).

Když tak Mikuláš znovu nastolil pravdu a spravedlnost, nepočínal si vůči němu krutě, ale kajícímu starostovi odpustil.

Trojice generálů, povzbuzena postojem svatého biskupa, se znovu vydala na moře a dorazila do Frýgie, kde se jim podařilo podrobit hnutí vzbouřenců proti impériu. Zčásti díky úspěchu výpravy, zčásti proto, že Nepozíán byl příbuzným císaře, jejich návrat do Konstantinopole byl v atmosféře pravého a nefalšovaného triumfu. Nicméně sláva a pocty trvaly jen krátce, protože jsou často provázeny žárlivostí a závistí.

Životopisci vyprávějí o zlovolných ďábelských pokušeních, jisté je, že velmi záhy se vytvořila skupina odporu proti Nepoziánovi a jeho druhům. Těm, kdo ji tvořili, se podařilo získat mocného prefekta Ablavia, který přesvědčil císaře, že trojice generálů chystá spiknutí, aby jej svrhli z trůnu. Ať už přesvědčen či nikoli o důvěryhodnosti zprávy, Konstantin než by se vystavoval riziku, raději je nechal uvrhnout do vězení. Po několika měsících Nepoziánovi následovníci začali uvažovat, jak generály dostat z vězení. Jejich nepřátelé se proto vrátili k Ablaviovi s příslibem peněz ve svůj čas, a přesvědčili ho, aby císaři navrhl drastičtější řešení. A Konstantin skutečně rozkázal, aby je téže noci usmrtili.

Jen co se zprávu dozvěděl žalárník, běžel to oznámit generálům. Ty jala hrozná úzkost. Vědom si blízké smrti, rozpomněl se Nepozián na zásah biskupa Mikuláše „in extremis“ ve prospěch tří nevinných. Obrátil se proto k Pánu s touto modlitbou: *„Pane, Bože tvého služebníka Mikuláše, měj s námi slitování, a pro své milosrdenství a na přimluvu tvého služebníka Mikuláše. Jako jsi pro jeho zásluhy měl slitování se třemi muži, nespravedlivě odsouzenými a zachránil je od jisté smrti, tak nyní navrať život i nám, pohnut k milosrdenství přimluvou tohoto svatého biskupa“*.

Pán vyslyšel Nepoziánovu modlitbu, kterou k němu spolu s ním vznášeli i jeho druhové. Téže noci se svatý Mikuláš zjevil ve snu císaři a pohrozil mu: *„Konstantine, vstaň a osvobod’ tři generály, které držíš ve vězení, protože tam byli uvrženi neprávem. Neučiníš-li, jak jsem ti řekl, promluví s Kristem, králem králů, rozpoutám válku a tvé pozůstatky dám za potravu dravé zvěři a supům“*. Vyděšen se Konstantin tázal, kdo je: *„Jsem Mikuláš, biskup hříšník, a sídlím v Myře, metropoli Lycie“*.

Mikuláš se zjevil s hrozbou také Ablaviovi, a když si ho císař nechal zavolat, oba se domnívali, že je to dílo magie. Poslali pro tři generály a chtěli po nich vysvětlení. Hovor se vedl o „magii“, když tu se Konstantin zeptal Nepoziána, zda zná muže jménem Mikuláš. Nepozián se rozzářil a uvědomil si, že jeho modlitba byla vyslyšena. A vše císaři vypověděl. Ten je okamžitě nařídil pustit na svobodu. Ba co víc, chtěl, aby se vypravili do Myry poděkovat svatému biskupovi a předali mu jeho jménem drahocenné dary, mezi nimi knihu evangelií zdobenou zlatem a zlaté svícny. Jiní autoři dodávají, že když přišli do Myry, ostříhali si vlasy na znamení vděčnosti a úcty ke světcům.

Mezi mnoha iniciativami světce ve prospěch obyvatelstva Myry, se kolem VII. století vyprávělo o jeho zásahu pro snížení daní pro obyvatele Myry (*Praxis de tributo*).

Mnozí historikové vědí o Konstantinově tendenci zatěžovat obyvatele impéria přílišnými daněmi. I když křesťané usilovali o jejich zmírnění, pohané jako Zosimos připomínali, že Konstantin byl nucen k tíživé daňové politice kvůli své přehnané marnotratnosti. Neznámý autor, který napsal *Epitome de Caesaribus* popisuje jeho daňovou politiku těmito slovy: *Po deset let vynikající, v následujících dvanácti letech kořistník, v posledních deseti letech se mu říkalo poručenec pro jeho přehnanou rozhazovačnost*.

Když se i město Myra octlo před povinností platit přehnané daně, obrátili se představitelé města na Mikuláše, aby napsal císaři. Mikuláš udělal víc. Ihned se vypravil do Konstantinopole a žádal o audienci. Anonymní autor se na tomto místě nechává unášet, aniž by si uvědomil, že Mikuláš byl Konstantinovým současníkem, představuje biskupy hlavního města, jak se shromáždili v chrámu Matky Boží v Blacherne, vzdávají mu poctu a prosí o jeho požehnání. Stranou přehnanosti podobného přijetí, tento chrám byl zbudován sto let po světcově smrti.

Hagiografické příkrášlení je patrné i ve chvíli Konstantinova příchodu. Ještě předtím, než začal rozhovor, císař odhodil svůj plášť a hle, tento se setkal s paprskem světla a zůstal na něm pověšen. Zázrak naplnil císaře bázní a podnítl jeho vstřícnost. Když mu Mikuláš vypověděl, jak jsou obyvatelé Myry decimováni daněmi a žádal ho o jejich citelné snížení, zavolal si císař notáře a knihovníka Teodosia a na Mikulášovo přání provedl zásadní redukci na pouhých sto denárů.

Mikuláš vzal list, na němž byl úleva stvrzena, namotal ji na bambusovou hůlku a hodil do moře. Božím řízením hůlka dorazila do přístavu v Myře a dostala se do rukou daňových úředníků, kteří byli velmi překvapeni, ale přizpůsobili se. Nicméně však v Konstantinopoli namítli Konstantinovi rádci císaři, že úleva byla trochu přehnaná. Císař si proto znovu zavolal Mikuláše, aby upravil výši daně, kterou by měli obyvatelé Myry platit. Světec mu odpověděl, že před třemi dny list dorazil do Myry. Vzhledem k tomu, že to bylo nemožné, Konstantin slíbil, že pokud je tomu skutečně tak, potvrdí předchozí výměr.

Když císařští nunciové, které vyslal, aby vše ověřili, dorazili zpátky do Konstantinopole, potvrdili, že Mikuláš mluvil pravdu. Císař dodržel slovo a daňovou úlevu potvrdil.

S ohledem na tradici podle které byl Mikuláš stár už v době Nicejského koncilu, náš světec zemřel s největší pravděpodobností velmi blízko roku 335 po Kristu. Stejně jako o jeho narození, tak ani o jeho smrti se toho mnoho neví. Epizody a zvláštnosti, o nichž čteme v některých Životech se netýkají našeho Mikuláše, ale svatého mnicha, který žil ve stejném kraji o dvě století později.

V roce 1087 podniklo město Bari námořní výpravu při níž se zmocnila ostatků sv. Mikuláše, které pak byly následně definitivně uloženy v kryptě baziliky, zbudované k jeho počtě. Úmysl zmocnit se jeho ostatků pojali barijští proto, aby zvýšili prestiž města poté, co z důvodu normanského podmanění ztratilo roli rezidence katepana a tedy metropole byzantské Itálie. Přítomnost relikvií tak významného světce byla za oněch časů pro město nejen duchovním požehnáním, ale také z něj učinilo metu poutníků a tedy zdroj ekonomického blahobytu.

Dějiny města Bari nezačínají až svatým Mikulášem. Město zmiňuje už Horatius a Tacitus, a po dlouhé odluce město náhle povstává v IX. století za třicetiletého panství saracénů (841-871), během něhož došlo ke konsolidaci obchodu se Sýrií a Egyptem. Franko-byzantské znovudobytí města z něj učinilo sídlo byzantského stratéga a poté, od roku 968, samotného katepana, císařského místodržitele v tematu *Longobardie*, to znamenalo v jižní Itálii. V tomto století, kdy Bari bylo hlavním městem jižní Itálie, stáli v

jejím čele dva významní katepani: Basilius Mesardonita, který v roce 1011 znovudobyl město a vyrval je z rukou vzpurného Mela; a Basilius Bojoannes, autor nejrozsáhlejší byzantské obnovy italského jihu. V roce 1071 město dobyli Normani, kteří pak více jak půl století bojovali jako žoldáci, jejichž vědomí zvláště narostlo po roce 1053 díky velkému vítězství nad papežskými a byzantskými vojsky. Rezidencí dobyvatele Roberta Guiscarda se několik let nato stalo Salerno, poté, co se spolu s bratrem zmocnili Palerma v lednu roku 1072.

Bari, které bylo považováno za nejbohatší město jihu, tak bylo znenadání zaskočeno. Hrozilo, mimo jiné, že přijde o jihovýchodní trhy. Městská podnikatelská šlechta proto musela podat návrhy východisek z tíživé situace. Jedním, který byl posléze realizován, byla krádež ostatků sv. Mikuláše, počín, který

měl alespoň vyrovnat ztrátu role hlavního města. Operace tohoto druhu byly ve středověku časté – stačí vzpomenout na sv. Marka a Benátčany či sv. Ondřeje a obyvatele Amalfi – a obvykle tak bylo dosaženo očekávaného účinku, tedy upevnění stability města semknutého kolem svatého symbolu, ale také přilákání cizích, aby tu začali s obchodem.

Město Bari, přehlíženo ze strany politické moci, jejíž centrum přesídlilo k Tyrhénskému moři, se mohlo konečně svobodně rozvíjet a najít ve svém vlastním středu nové ideje a lidi schopné je uskutečnit. Nebylo tu velkých osobností, je pravdou, že Curcorius, který sepsal pro Nicefora vyprávění o přenesení ostatků sv. Mikuláše, není znám z jiných dokumentů. Velká soudržnost však panovala v obchodních vrstvách, vědomých si své moci. I když město přišlo o politickou prestiž, vůbec to neznamenal, že bude hrát nějakou druhořadou roli.

V této podivuhodné syntéze zájmů, kterou dokázal vyjádřit jen středověk, se u obyvatelstva Bari setkáváme jak s náboženským vědomím, tak s obchodním duchem. Krádež relikvií tak slavného světce by vtisklo Bari velký náboženský význam, který dosud postrádalo (arcibiskup se nadále uváděl jako arcibiskup Canosy a Bari) a probudilo by poutní hnutí, které v té době znamenalo to, co dnes náboženský turizmus. Volba sv. Mikuláše byla celkem přirozená. V Bari bylo nejrozšířenějším jménem po svatém Janu právě Mikuláš (k jeho počtě tu už tehdy stály tři nebo čtyři kostely). Na druhé straně místo, kde spočívalo tělo sv. Mikuláše (Myra v Malé Ázii) už tehdy napadali Turci, takže barijští nemohli být obviňováni, že ho ukradli východním křesťanům. Myra navíc ležela na trase, po níž se často plavily barijské lodi do Sýrie, a proto nebylo třeba organizovat speciální výpravu, ale dala se přidružit k obchodní cestě. Nehledě na to, že svatý Mikuláš byl už tehdy v křesťanském kalendáři světce číslo 1, a proto přítomnost jeho těla v Bari by zajistila obrovský příliv poutníků.

Obchodní svět města Bari dokázal i bez politické najít ideu, která byla v zájmu všech, počínaje kněžími, přes obchodníky až k námořníkům. A tak došlo k tomu, že z jara roku 1087 vypluli z Bari tři lodi naložené obilím a dalšími zemědělskými produkty na obvyklou obchodní cestu do Sýrie. Pravděpodobně už tehdy se na náměstí i dvorech zmiňovala možnost uloupení ostatků, ale nebylo to skutečným záměrem. Niceforos o tom výslovně říká: nápad přišel několika moudrým a slovutným občanům Bari, kteří se vydali do Antiochie s loděmi, naloženými obilím a dalším zbožím.

Podle jiného z pramenů (*Kyjevská legenda*, ruský text kolem roku 1094), nápad se zrodil v hlavě jednoho svatého barijského kněze (v němž by někteří rádi viděli opata Eliáše). Ve snu se mu zjevil svatý Mikuláš a žádal ho, aby svolal klérus a obyvatele města a sdělil jim světcovu vůli, že chce přijít a přebývat v tomto městě. Pod tímto hagiografickým stylem lze číst souhlas občanů i kléru s uskutečněním tohoto záměru, o němž mezi obyvatelstvem panovala naprostá shoda. Je však obtížné říci, zda byli obyvatelé o počínu informováni. Zřejmě ne, protože přílišná publicita by mohla uškodit jeho zdaru.

Počátkem roku 1087 vyplulo z Bari do Antiochie asi 80 námořníků, obchodníků a otroků (počet 62 se vztahuje na účastníky požívající občanských práv) na třech lodích naložených obilím a cereáliemi. Podle arcikněze Jana, jednoho ze dvou barijských autorů *Translatio*, už po cestě tam podnikli Barijští výzvědnou misi, z níž vyplynul jako nevhodný pokus zmocnit se relikvií z důvodu přítomnosti Saracénů, kteří se tam ve velkém počtu sešli na pohřeb jejich vůdce. Pokračovali tedy v plavbě a dorazili do zátoky Sv. Šimona, antiochijského přístavu. Zatímco někteří zůstávali na stráž, skuteční a praví obchodníci se vydali do ulic a na náměstí, aby prodávali své produkty. I z následného vyprávění je zřejmé, že Barijští dokončili všechny komerční záměry, proto je obtížné říci jak dlouho se v Antiochii zdrželi. Ví se, že se v tomto městě setkali s benátskými kupci, kteří rovněž mezi sebou probírali možnost krádeže relikvií sv. Mikuláše, tím spíše, že Lycie byla zamořena Saracény a hrozilo, že relikvie tohoto velkého světce skončí v rukou nevěřících. Barijští proto uspíšili své záležitosti a dohodli se kudy se vypraví. Bylo například rozhodnuto, že vyhoví žádosti dvou poutníků pocházejících z Jeruzaléma, aby se k nim připojili. Jedním z nich byl Francouz Alexandr, a druhý byl Řek. Mohli by se hodit jako překladatelé při vylodění v myrském přístavu Andriaké.

Když se tři lodě blížily na zpáteční cestě k přístavu Andriaké, velitelé se rozhodli vyhnout – nakolik to bude možné – střetu se Saracény, a preventivně poslali několik mužů spolu se dvěma výše uvedenými poutníky. Jen co se v tomto ohledu ujistili, a zatímco na lodi zůstávalo asi patnáct mužů spolu s veslaři, zbývajících 47 se vydalo asi dva kilometry do vnitrozemí a směřovali ke kostela, v němž se uchovávaly ostatky sv. Mikuláše, který ležel asi kilometr od obydlené části. Ti v kostele našli čtyři byzantské mnichy, které požádali o manu, tekutinu, která se tvoří u hrobu světce. Jiní poklekli k modlitbě, aby tak budili dojem skupiny poutníků. Ti nejmladší však tímto zastíráním ztráceli trpělivost. Konečně Barijští odhalili svůj záměr odnést relikvie do bezpečí, vzhledem k hrozcímu tureckému podmanění. Byli ochotni vyjednávat i finančně. Zpočátku, snad proto, že je nebrali příliš vážně, jim mniši namítali, že světec nikdy nikomu nedovolil přenést ho jinam. Dokonce i makedonský císař Basilius musel od podobného záměru upustit. Jakmile však mniši pozorněji pohlédli na své žadatele a všimli si, že mají pod pláští zbraně, pochopili, že jejich záměry nejsou planými řečmi, ale pevnými rozhodnutími. Jeden z mnichů proto začal pomalu ustupovat k bráně, rozhodnut informovat obyvatele Myry o

tom, co se děje. Barijští však předem bránu zablokovali, takže ubohý mnich zůstal nehybně stát. Ba co víc, jeden z barijských tasil meč a položil jej na hrdlo Božího muže s hrozbou, že ho zabije, jestliže nepromluví a neukáže místo, kde se nachází hrob světce. V tu chvíli zasáhl druhý mnich, který pochopil, že jakýkoliv odpor by byl marný a v důvěře, že se mezitím může stát cokoliv, co by zabránilo ztrátě svatého pokladu, ukázal kolemstojícím místo, kde svaté relikvie spočívaly. Barijští si povšimli, že to byl právě otvor, odkud vycházela svatá mana.

Začali tedy s dobýváním hrobu, opatrně, aby nezasáhli relikvie. Čas ale ubíhal a někteří začali propadat nervozitě. Tehdy jeden mladík, jmenoval se Matouš, se rozhodl překonat všechny strach a rozbil desku sarkofágu. Poté, co odstranil víko, dostal se do sarkofágu, zabořil ruce do many, která ho naplňovala a vytahoval kosti světce. Všichni zůstali ohromeni, jednak z přímého pohledu na relikvie, jednak zburcování nad způsobem, jakým se kosti vyjímaly. Událost se ukázala jako pravdivá a to všechny uklidnilo. Mezi barijskými byli také dva kněží, Lupo a Grimoaldo. Ten druhý měl během celé operace položenu na sloupu nádobku s manou. Nepozorným pohybem ji však shodil. Ozval se rachot, jaký předchází rozbití na kousky. K tomu však nedošlo. Po prvním okamžiku překvapení se událost vykládala jako příznivé znamení, souhlas ze strany Pána i samotného světce s tím, co dělají.

Tak Matouš dokončil přesun relikvií, předložil je výše uvedeným dvěma kněžím, kteří je políbily a uložili do plátna. Kdosi se pokoušel vzít i nádhernou ikonu, zavěšenou na stěně, ale ostatní mu to rozmlouvali, aby čtveřici mnichů aspoň něco po světci zůstalo. Poté co sebrali relikvie a skoro za tichého zpěvu se vypravili k lodím. Po krátkém váhání, které z lodí by se mělo dostat té cti relikvie vézt, se konečně dohodli a zvedli kotvy.

Námořníci začali vyplouvat z přístavu, když spatřili přibíhat první obyvatele Myry, které stačili mniši zpravit o tom, k čemu došlo. Někteří volali, aby jim aspoň část relikvií nechali, ale barijští odpověděli, že jim nechali manu a ikonu. Už zpozodálí zahlédli, jak mlátili jednoho z mnichů, protože myrští se domnívali, že se za peníze nechal přesvědčit. Tak se lodě vzdálily. Začala zpáteční cesta, která nebyla vůbec rychlá. Prameny to připisují špatnému počasí. Je jisté, že zpočátku ubíhala velmi pomalu. Noc onoho památného dne strávili na místě zvaném Caccavo (blízký stov Kekowa). Za rozbřesku odpluli a dorazili k ostrovu Megiste a poté se vydali na otevřené moře, přičemž špatné počasí stále více ztěžovalo navigaci. Aniž by urazili nějak dlouhý kus cesty byli přinuceni zamířit k Pataře, rodnému městu světce. Tady

bylo obtížné vůbec zakotvit, ale protože jiná volba nebyla a nemohli se zdržovat, neboť se nacházeli ještě příliš blízko Myře, vypluli.

Vanul silný vítr a zuřila bouře. Byli proto nuceni zajet do přístavu Perdicca, kde zmoženi námahou začali pochybovat, že světec s jejich počinem souhlasí. Někteří dokonce navrhovali zavézt ostatky zpátky do Myry či do Patary. Jiní živili podezření, že některý z námořníků se dopustil loupeže a přivlastnil si část ostatků. Tyto hlasy se vzdávaly natolik,

že se námořníci začali vzájemně obviňovat.

Velitelé tedy dospěli k návrhu, že svolají všechny účastníky výpravy a nechají je přísahat na knihu evangelia, zda někdo nevezl něco z ostatků. Pět námořníků

nenášlo sílu k přísaze a přiznali, že si kousek ostatků schovali. Poté, co se tyto vrátily na své místo, mohli konečně ulehnout ke spánku. Zjitra nebylo po bouři ani památky a plavba mohla úspěšně

pokračovat. Tak dorazili do přístavu Makri. Když se po krátké zastávce znovu vydali na moře, udála se epizoda, která nemálo přispěla k povzbuzení. Jeden z námořníků,

jménem Disigius, vyprávěl, že se mu ve snu ukázal svatý Mikuláš, a řekl mu: „*Nebojte se, během dvaceti dnů cesty budeme společně v Bari.*“

Na ostrově Ceresano doplnili všechny zásoby a především se zaopatřili značným množstvím vody. Tak po nejdělsím úseku plavby dorazili do Mila, kde přenocovali. Na úsvitu se vydali zpátky na moře. Také onoho dne se udála epizoda, která jim vlila důvěru a odvalu. Kolem lodi neustále kroužil ptáček, který je provázel už od přístavu v Milo. Mikuláš, syn kapitána Alberta, natáhl ruku a zval ho, aby se přiblížil. Po chvíli ptáček skutečně přilétl a usedl mu na dlaň. Poté znovu vzlétl a spočinul na místě, kde byly uloženy relikvie. Poté znovu vzlétl a ještě chvíli loď sledoval, načež zmizel.

Dále pak kotvili u ostrova Stafnu (Bonapolla), poté v nejvýznamnějších přístavech Geraky a města Monemvasia na východním pobřeží Peloponésu. Obeplovující jižní část Peloponésu, dorazili do Methone, kde podruhé významně doplnili zásoby.

Ještě předtím než zamířili do Bari, udělali krátkou zastávku v Sukea (jde snad o zátoku ostrova Kefalonie). Odtud konečně nabrali směr do Itálie. Jakmile dopluli do vzdálenosti asi čtyř či pěti mil od Bari, právě v úrovni San Giorgio, rozhodli se strávit noc v pobřežní zátocce. Ráno, v neděli 9. května 1087 připlulo několik bárek a poté, co se dověděli radostnou zprávu, spěchali pochopitelně informovat obyvatele Bari o příjezdu lodí z posvátným nákladem. Na San Giorgio pak byly ostatky světce uloženy do dřevěné truhlice pokryté vzácnými sukny, zakoupenými v Antiochii. Poté se pozvolna plavili do přístavu, kam dospěli v poledne téhož dne za přítomnosti bezpočetného zástupu, který se tu mezitím shromáždil, aby byl přítomen mimořádné události.

Lidové slavení v Bari však bylo poznamenáno zásadním váháním. Komu relikvie svěřit? Ve městě nebyl ani kníže Ruggero, který tou dobou pobýval v Římě, kde se právě ten den účastnil korunovace papeže Viktora III. V Římě byl zřejmě i jeho bratr Boemondo, v každém případě se nikde poblíž Bari nenacházel. Ve městě nebyl ani arcibiskup Ursone, který byl spolu s arcijáhnem Janem na cestě z Canosy do Trani, kde se měl připravit na cestu do Svaté země. Přítomni byli pouze nižší hodnostáři, jimž ale námořníci nemínili relikvie svěřit.

Katedrální klérus byl okamžitě ochoten relikvie převzít, ale námořníci jim odpověděli, že se už dohodli na tom, že světci musí být zbudován nový chrám, možná na místě někdejšího katepanova dvora.

Aby situaci vyřešil vystoupil opat nejvýznamnějšího barijského kláštera, totiž sv. Benedikta. Opat Eliáš vystoupil na palubu lodi, na níž se nacházely ostatky a dal se do řeči s veliteli. Dospěli k následující dohodě: relikvie se budou uchovávat v kostele sv. Benedikta do doby, než se lidé po dohodě s biskupem definitivně nerozhodnou; kromě toho budou kostel i relikvie pod přísným dohledem ozbrojené stráže. A tak také učinili.

Ostatky byly s hlubokou úctou vyloděny, položeny na kočár a za doprovodu obrovského zástupu dopraveny do kostela sv. Benedikta, kde byly uloženy a hlídány ozbrojenou stráží. Den nato se mimořádnou zprávou dozvěděl arcibiskup. Okamžitě přerušil přípravy na cestu a spěšně se vrátil zpátky do Bari spolu s arcijáhnem katedrály. Odebral se do kostela sv. Benedikta, padl před relikviemi na kolena a modlil se. Když povstal, obrátil se ke strážím a přikázal převést relikvie do katedrály. Strážní však odvětili, že si lid nepřeje, aby se relikvie uchovávali v katedrále, ale chtějí zbudovat nový chrám. Rozhořčen a ponížen odešel Ursone na biskupství. Námořníci – zřejmě na popud opata Eliáše – poslali k arcibiskupovi delegaci, aby mu vyložili svůj záměr a vyžádali si jeho požehnání. Ursone však nechtěl jejich důvodům popřát sluchu. Podle něj měly relikvie spočinout v katedrále.

Shromáždil proto vlastní ozbrojenou eskortu a vyzval i ostatní věřící, aby se připojili k zástupu, který směřoval ke kostelu sv. Benedikta, aby relikvie přenesl násilím.

S velkou pravděpodobností lid tušil či obával se tohoto přesunu, proto když se arcibiskupova eskorta snažila prolomit kordon stráží, došlo ke střetu s několika mrtvými (dva nebo tři) a mnoha zraněnými.

Znovu zakročil opat Eliáš. Mimo jiné se mu podařilo přesvědčit biskupa a zabránit masakru. Protože Ursone nechtěl mít na svědomí další mrtvé, nařídil, aby se jeho garda stáhla.

Když se ukázalo, že všichni jsou rozumnější než arcibiskup, Ursone souhlasil s požadavkem námořníků, aby postoupil katepanův dvůr, který mu odkázal zesnulý Robert Guiscard k vybudování nového kostela.

Robertovo darování arcibiskupovi bylo potvrzeno pergamenem vévody Roggera Borsy, s datem 1087 a uchována v archivu barijské katedrály. Touto listinou Roggero daroval arcibiskupu Ursonovi katepanův dvůr (*curtem que vocatur de catapano que nobis nostreque reipublice pertinet*).

Arcibiskupovi bylo dovoleno zbudovat tu kostel k počtě sv. Mikuláše a tento, stejně jako ostatní budovy zůstane *in potestate archiepiscopii et archiepiscopi prefati eiusque successorum*. Dále pak potvrzuje darování čtvrti Canale, jakož i kostela sv. Anděla *in monte Ioannacii*, a dalších darování Roberta Guiscarda. Sepsal notář Grimoaldo, roku *millesimo octogesimo septimo mense iunio indictione decima* (10. června 1087). Velmi

cenné jsou podpisy, které následují: vévody Ruggera bratří Boemonda a Roberta, trojského biskupa Gualtieria, Enrica, hraběte z Monte Sant'Angelo, a normanský kníže Amico di Giovinazzo.

Na základě toho darování byl pověřen opat Eliáš vypracováním projektu a postupu prací.

Arcibiskup Ursone, který kvůli přijetí relikvií sv. Mikuláše odložil pouť do Jeruzaléma, poté, co se rozhodl darovat starobylý katepanův palác na vybudování nového chrámu, mohl se vydat na pouť.

Neuplynuly ani dva roky, zatímco Eliáš byl v plné činnosti budování nové baziliky, Ursone zesnul v Pánu (14. 2. 1089). Během několika málo dní lid zvolil Eliáše arcibiskupem. Tento byl skutečně potěšen takovou jednomyslností lidu, vždyť ještě po létech napsal: „*Omnis barine civitatis populus cunctusque clerus, Rogerio quoque duce huius civitatis tunc dominatore consentiente*“.

Navíc se změnil i papež. 12. března 1088 usedl na Petrův stolec Oddo z Lagery, který přijal jméno Urban II. A vzhledem k tomu, že jeho největšími podporovateli proti vzdoropapeži byli Normani, začal cestovat na jih s cílem znovunastolení míru především mezi vévodou Roggerem a bratrem Boemondem. Tohoto smíru bylo dosaženo v září 1089 na koncilu v Melfi, právě přenecháním Bari Boemondovi. Při té příležitosti pozval arcibiskup Eliáš papeže do Bari na uložení ostatků sv. Mikuláše do právě dokončené krypty.

Papež tak 1. října 1089, za přítomnosti Boemonda a dalších normanských šlechticů, přenesl relikvie sv. Mikuláše z kostelíka sv. Štěpána do krypty. Následujícího dne udělil biskupské svěcení arcibiskupu Eliášovi, který už ostatně zastával svůj úřad jako „zvolený“.

Kromě barijských kronik se o této události píše i v bule samotného papeže Urbana II. V tomto listu arcibiskupu Eliášovi papež Urban II. vzpomíná na přenesení ostatků sv. Mikuláše, na jejich uložení pod oltářem krypty a posvěcení Eliáše na arcibiskupa Bari a Canosy. Pod jeho biskupskou jurisdikci patřila města: Bari, Canosa, Bitetto, Bitonto, Modugno, Lavello, Rapolla, Melfi, Vitalba, Cisterna, Salpi, Conversano, Polignano a Cattaro. Používání pália se předpokládalo o následujících svátcích: Vánoce, Zjevení Páně, Zelený čtvrtek, Velikonoce, Nanebevstoupení Páně, Letnice, Narození sv. Jana Křtitele, svátky apoštolů, tři svátky Panny Marie, svátky sv. Mikuláše a sv. Sabina, svátek Všech svatých, výročí jeho svěcení, stejně jako při obřadech svěcení kněží, při posvěcení kostelů a o svátku přenesení sv. Mikuláše.

Z posvátné schránky sv. Mikuláše, uložené zřejmě v podlaze místa jeho smrti spojeného s bazilikou v Myře si povšimli, že hned po jeho smrti z ní začala vytékat zvláštní tekutina, zvaná **myron**, s odkazem na vonné esence v tom kraji rozšířené, podle nichž ostatně bylo pojmenováno i samotné město (Myra). V hagiografickém panoramatu středozeří není vytékání tekutin z relikvií velmi časté: sv. Ondřej z Patrasu vydával „manu“ v den svátku, stejně jako sv. Jan v Efezu a sv. Demetrius v Soluni (olej a mana), sv. Eufemie v Chalcedonii krev. To vše poutníci sbírali do malých nádobek a ampulí (eulogia, čili

požehnání): voda, prach, olej, mana, svíce, a přinášeli si je domů jako suvenýry i jako důkaz, co zmíněnou pouť skutečně vykonali, ale také jako záruku stálé ochrany mučedníka, jehož hrob uctíli.

Se svatým Mikulášem je spjata spousta legend, z nichž jednu závěrem uvádím:

Jednou na podzim se rolník vydal na pole, ale na rozblácené cestě mu zapadl vůz. Tou cestou

šel i svatý Kassián. Rolník nevěda o koho jde, jal se ho prosit: „Pane, pomoz mi ten vůz vytáhnout“. Nato svatý Kassián odpověděl: „Zbláznil ses! To by mi ještě scházelo ušpinit si kvůli tobě šaty od bláta“. A pokračoval dál svou cestou. Neuběhl příliš mnoho času a hle, po cestě kráčí svatý Mikuláš. Skoro se slzami v očích jej rolník prosil: „Báťuško,

báťuško, pomoz mi vytáhnout tento vůz, co mi uvízl v bahně!“ A svatý Mikuláš mu pomohl. Přišla chvíle, kdy sv. Kassián a sv. Mikuláš měli vrátit do ráje. Bůh se ptal: „Kde jsi byl, svatý Kassiáne?“ Ten odpověděl: „Byl jsem na zemi. I stalo se mi, že jsem šel kolem nějakého rolníka, jemuž zapadl vůz do bahna. Prosil mne, abych mu pomohl vůz vytáhnout, ale já si dával velký pozor, abych si neušpinil tento rajský šat“.

A tu se Bůh obrátil na svatého Mikuláše a ptá se: „A ty, ..., kde ses tak ušpinil?“ Mikuláš mu odpověděl: „Byl jsem na zemi, šel jsem stejnou cestou a tomu rolníkovi jsem pomohl vůz z bahna vytáhnout“.

Tu Bůh pravil: „Poslouchej, Kassiáne. Tys rolníkovi nepomohl, takže budeš mít svátek jednou za tři roky. Ty, svatý Mikuláši, protože jsi rolníkovi pomohl, budeš poctěn dvěma svátky za rok“. A tak se od té chvíle stalo. Liturgická památka svatého Kassiána připadá pouze na přestupný rok, zatímco k poctě svatého Mikuláše jsou svátky dva, jeden v květnu (9.5.) a druhý v prosinci (6.12.).

FOTOGALERIE: *Peregrinatio ad Portam Fidei*, 5. července 2012;
Peregrinatio in Honorem Apostolorum Gentium Slavorum, 1. července 2019, Bari, Itálie.

BARI. • POUTNÍCI PŘED BAZILIKOU SV. MIKULÁŠE. • Dole: KRYPTA A DETAIL RELIKVIÁŘE SV. MIKULÁŠE.

MŠE SVATÁ U HROBU SV. MIKULÁŠE V KRYPTĚ BAZILIKY • ZVĚČNĚNÍ PŘED SOCHOU SV. MIKULÁŠE.
Peregrinatio in Honorem Apostolorum Gentium Slavorum, Bari, Itálie, 1. července 2019.

EX TOTO CORDE PŘIJMĚTE POZVÁNÍ NA

ADVENTNÍ KONCERT

PĚVECKÉHO SBORU

STOJANOVA GYMNÁZIA VELEHRAD

ČTVRTEK + 21. PROSINCE 2023 + 17.00

CHRÁM SV. BENEDIKTA V PUSTIMĚŘI

VSTUPNÉ DOBROVOLNÉ

ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PUSTIMĚŘ

✧ WWW.PUSTIMER-FARNOST.CZ ✧

Č.Ú.: 1560129309/0800

PŘIJMĚTE POZVÁNÍ NA

VÁNOČNÍ KONCERT

DECHOVÉHO ORCHESTRU

HANAČKA

PÁTEK + 29. PROSINCE 2023 + 17.00

KOSTEL SV. MIKULÁŠE V TOPOLANECH

VSTUPNÉ DOBROVOLNÉ

ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST TOPOLANY

✧ WWW.PUSTIMER-FARNOST.CZ ✧

Č.Ú.: 1560196309/0800

"Když jsem šel k Janu Pavlu II., vždy jsem musel mít připraveny aspoň dva vtipy

TOMÁŠ KARDINÁL ŠPIDLÍK, S.J.,
čestný občan Pustiměře

I.

Dva Židi, Kohn a Roubíček, přežijí koncentrák. Když v pětáctyřicátém opustí Dachau, rozhodují se, kam půjdou. "Já to zkusím na Západě, třeba v Americe," povídá Kohn, "uvidím, jak se mi tam povede." "Tak já to zkusím zase na Východ, do Sovětského Svazu," rozhodne se Roubíček. Dohodnou se, že se po nějaké době sejdou a řeknou si, jak se jim daří. Kohn odjede do Ameriky, stane se obchodníkem a zbohatne. Po letech si vzpomene na Roubíčka, co se s ním asi stalo, že se neozval. Vezme si volno a odjede po něm pátrat. Stopa ho zavede do Moskvy. Tam se na příslušném úřadě ptá úřednice, zda neví, kde by mohl najít Roubíčka, co přežil koncentrák. Úřednice chvíli hledá a pak říká: "Jděte se podívat na Rudé náměstí, měl by tam zametat." "Zametat?" podiví se Kohn, ale jde se přesto podívat. Za chvíli opravdu narazí na Roubíčka, jak zametá Rudé náměstí. "Ahoj, já jsem Kohn, pamatuješ?" osloví ho. "Kohn? Jakej Kohn?" "No přece Kohn, z Dachau," říká Kohn. Roubíček se opře o koště a zasněně zíraje do dálky si povzdechne: "Jo Dachau..., to byly časy..."

II.

Mladý, pětadvacetiletý Žid si přisedne v rychlíku ke staršímu pánovi, rovněž Židovi. Po několika minutách jízdy se mladý Žid zeptá staršího: „Kolik je hodin?“ Starší Žid mlčí a neodpovídá. Mladý Žid si pomyslí: „Zřejmě cizinec.“ Zopakuje svou otázku německy, anglicky, francouzsky a v yiddish. Ale starší Žid na nic nereaguje. Těsně před cílovou stanicí vystoupí do vagónu průvodčí a oznámí: „Blíží se konečná, budeme vystupovat.“ Starší Žid povídá: „Děkuji, pane průvodčí.“ Mladý Žid se rozhořčeně obrátí na staršího: „Se mnou, člověkem stejné víry nekomunikujete, a s průvodčím ano?“ Starší Žid klidně odpoví: „Podívejte, mladý muži. Vy jste se mě zeptal, kolik je hodin. Kdybych vám odpověděl, zeptal byste se mě, kam jedu. Oba víme, kde tento vlak končí, tak byste to hned uhodl. A určitě byste se chtěl u mě ubytovat na noc. A vzhledem k tomu, že mám doma hezkou dceru, určitě byste si s ní chtěl něco začít. A uznejte sám: můžu já dát svou jedinou dceru Židovi, který v pětadvaceti letech nemá své vlastní hodinky?“

III.

Kohn přijde do krámu k Abelesovi: „Prosím jich láhev toho likéru, co jsem si tu koupil před časem.“ – „A jaká to byla značka?“ – „To nevím, ale po šesté sklence vypadala manželka jako Sophia Loren!“

POŘAD BOHOSLUŽEB: 3. - 10. prosince 2023

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDELE 3. prosince	1. NEDELE ADVENTNÍ ŽEHNÁNÍ ADVENTNÍCH VĚNCŮ PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA ZAČÁTEK NOVÉHO LITURGICKÉHO ROKU (B)	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Magdu MEČKOVSKOU a Boží požehnání pro rodiny
		DRYSICE 9.30	za + Marii MICHÁLKOVOU, syna Josefa a Boží požehnání pro rodinu MICHÁLKOVU, ČECHOVU, POČOVU a DOBEŠOVU,
		PODIVICE 11.00	za + Zdeňka MARÁKA a rodiče
		TOPOLANY 17.00	na poděkování za Boží milosti pro rodinu PŘIKRYLOVU
PONDĚLÍ 4. prosince	SV. JAN DAMAŠSKÝ, KNĚZ A UČITEL CÍRKVE SV. BARBORA, PANNA A MUČ.	PUSTIMĚŘ 17.00	za + Ing. arch. Zdeňka JANSKÉHO a Boží požehnání pro živou rodinu
ÚTERÝ 5. prosince	ÚTERÝ PO 1. NEDELI ADVENTNÍ	PODIVICE 8.00	za dar zdraví a Boží požehnání pro rodinu MAHDALOVU, GAZDÍKOVU a LEKEŠOVU
STŘEDA 6. prosince	SV. MIKULÁŠ, BISKUP	DRYSICE 17.00	za + syna Alexandra, bratra Stanislava a manžele BLAŽKOVY
ČTVRTEK 7. prosince	SV. AMBROŽ, BISKUP A UČITEL CÍRKVE	PODIVICE 8.00	za + Annu SUCHÁNKOVOU, + rodinu MATOUŠKOVU a duše v očistci
PÁTEK 8. prosince	SLAVNOST PANNA MARIA, POČATÁ BEZ POSKVRNY PRVOTNÍHO HŘÍCHU PUSTIMĚŘ – SVĚTELNÝ PRŮVOD K LURDSKÉ JESKYNI	PODIVICE 8.00	za Boží požehnání pro Marie ve farnostech Podivice, Pustiměř, Drysice a Topolany
		DRYSICE 15.00	za dar zdraví a Boží požehnání pro rodinu ZELENKOVU
		PUSTIMĚŘ 17.00	za nenarozené děti a za obnovu kultury života v naší zemi
SOBOTA 9. prosince	SV. JUAN DIEGO CUAUHTLATOATZIN PODIVICE - SOBOTNÍ MŠE SVATÁ S NEDĚLNÍ PLATNOSTÍ	PODIVICE 17.00	za farnosti Podivice, Pustiměř, Drysice a Topolany
NEDELE 10. prosince	2. NEDELE ADVENTNÍ HODY V TOPOLANECH PANNA MARIA LORETÁNSKÁ	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Karla SCHWARZENBERGA a Boží požehnání pro národ
		DRYSICE 9.30	na poděkování Pánu Bohu za 93 let života s prosbou o Boží požehnání a ochranu Panny Marie do dalších dnů
		TOPOLANY 11.00	ke cti sv. Mikuláše za dar zdraví a Boží požehnání pro farnost a obec Topolany

POŘAD BOHOSLUŽEB: 9. - 17. prosince 2023

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
SOBOTA 9. prosince	SV. JUAN DIEGO CUAUHTLATOATZIN PODIVICE - SOBOTNÍ MŠE SVATÁ S NEDĚLNÍ PLATNOSTÍ	PODIVICE 17.00	za farnosti Podivice, Pustiměř, Drysice a Topolany
NEDĚLE 10. prosince	2. NEDĚLE ADVENTNÍ HODY V TOPOLANECH PANNA MARIA LORETÁNSKÁ	PUSTIMĚŘ 8.00	za +Karla SCHWARZENBERGA a Boží požehnání pro národ
		DRYSICE 9.30	na poděkování Pánu Bohu za 93 let života s prosbou o Boží požehnání a ochranu Panny Marie do dalších dnů
		TOPOLANY 11.00	ke cti sv. Mikuláše za dar zdraví a Boží požehnání pro farnost a obec Topolany
PONDĚLÍ 11. prosince	PONDĚLÍ PO 2. NEDĚLI ADV. SV. DAMAS I., PAPEŽ	PUSTIMĚŘ 17.00	za + Františka BENÍČKA, rodiče, syna, bratra, živou a + rodinu
ÚTERÝ 12. prosince	ÚTERÝ PO 2. NEDĚLI ADV. PANNA MARIA GUADALUPSKÁ	PODIVICE 8.00	za +Karla SMĚKALA, manželku, + rodinu a duše v očištění
STŘEDA 13. prosince	SV. LUCIE, PANNA A MUČEDNICE	DRYSICE 17.00	ke cti sv. Lucie, s prosbou o světlo víry pro děti a mládež
ČTVRTEK 14. prosince	SV. JAN OD KŘÍŽE, KNĚZ A UČITEL CÍRKVE	PODIVICE 8.00	za +Marii a Martina BENÍČKOVY, syna, rodiče a Boží požehnání pro rodinu
PÁTEK 15. prosince	PÁTEK PO 2. NEDĚLI ADVENTNÍ	PUSTIMĚŘ 17.00	za +Jana JANSKÉHO, manželku, syna, živou a + rodinu
SOBOTA 16. prosince	SOBOTNÍ PAMÁTKA PANNY MARIE		
NEDĚLE 17. prosince	3. NEDĚLE ADVENTNÍ NEDĚLE PŘED ŠTĚDRÝM DNEM „O SAPIENTIA“ (Ó. Moudrosti)	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Miroslava VÁVRU, a Boží požehnání pro rodinu
		DRYSICE 9.30	za + Tomáše kardinála ŠPIDLÍKA, rodiče a sestru
		PODIVICE 11.00	za farnosti Podivice, Pustiměř, Drysice a Topolany
		TOPOLANY 17.00	za farnosti Topolany, Pustiměř, Drysice a Podivice
PUSTIMĚŘ 14.00-16.00: SVÁTOST SMÍŘENÍ - CIZÍ ZPOVĚDNÍK			

FARNÍ INFORMÁTOR, XXX. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYSICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel. 517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božímu požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. **Díky sponzorům dotovaná cena: 30,- Kč/ks.** Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>.

POŘAD BOHOSLUŽEB: 17. - 24. prosince 2023

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDELE 17. prosince	3. NEDELE ADVENTNÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Miroslava VÁVRU, a Boží požehnání pro rodinu
	NEDELE PŘED ŠTĚDRÝM DNEM „O SAPIENTIA“ (Ó. Moudrosti)	DRYSICE 9.30	za + Tomáše kardinála ŠPIDLÍKA, rodiče a sestru
	PUSTIMĚŘ 14.00-16.00: SVÁTOST SMÍŘENÍ - CIZÍ ZPOVĚDNÍK	PODIVICE 11.00	za farnosti Podivice, Pustiměř, Drysice a Topolany
		TOPOLANY 17.00	za farnosti Topolany, Pustiměř, Drysice a Podivice
PONĚLÍ 18. prosince	PONĚLÍ PŘED ŠTĚDRÝM DNEM „O ADONAI“ (Ó. Hospodine)	PUSTIMĚŘ 17.00	za + Jaroslava SEDLÁKA, rodiče z obou stran a Boží požehnání pro živou rodinu
PODIVICE - 16.00-17.00: SVÁTOST SMÍŘENÍ - CIZÍ ZPOVĚDNÍK			
ÚTERÝ 19. prosince	ÚTERÝ PŘED ŠTĚDRÝM DNEM „O RADIX“ (Ó. Kořeni Jesse)	PODIVICE 17.00	za + Františku a Metoděje MALÍKOVY a duše v očištění
STŘEDA, 20. 12. DOPOLEDNE - NÁVŠTĚVA NEMOCNÝCH VE FARNOSTECH			
DRYSICE - 16.00-17.00: SVÁTOST SMÍŘENÍ - CIZÍ ZPOVĚDNÍK			
STŘEDA 20. prosince	STŘEDA PŘED ŠTĚDRÝM DNEM „O CLAVIS“ (Ó. Klíči Davidův)	DRYSICE 17.00	za živou a + rodinu GAZDÍKOVU, LEKEŠOVU, CHARVÁTOVU, MAHDALOVU a VELECKOU
ČTVRTEK 21. prosince	ČTVRTEK PŘED ŠTĚDRÝM DNEM „O ORIENS“ (Ó. Vycházející)	PODIVICE 8.00	za dar zdraví a Boží požehnání pro rodinu NAVLÁČILOVU
ČTVRTEK, 21. 12. - PUSTIMĚŘ – 17.00 - ADVENTNÍ KONCERT			
PÁTEK 22. prosince	PÁTEK PŘED ŠTĚDRÝM DNEM „O REX“ (Ó. Králi národů)	PUSTIMĚŘ 17.00	za + Marii KOUTNOU, manžela a Boží požehnání pro živou rodinu
SOBOTA - ROZNÁŠENÍ BETLÉMSKÉHO SVĚTLA			
SOBOTA 23. prosince	SOBOTA PŘED ŠTĚDRÝM DNEM „O EMMANUEL“ (Ó. Emanueli)	TOPOLANY 17.00	za farnosti Topolany, Pustiměř, Drysice a Podivice
NEDELE 24. prosince	4. NEDELE ADVENTNÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	ke cti Božského Dítěte
		DRYSICE 9.30: za + syna Rostislava JUŘIČKU, manžela Bohumila, dvoje rodiče, dar zdraví a Boží požehnání pro živou rodinu	
		PODIVICE 11.00: na poděkování Pánu Bohu za přijatá dobrodiní s prosbou o ochranu Panny Marie pro rodinu a přátele	
	VIGÍLIE SLAVNOSTI NAROZENÍ PÁNĚ	DRYSICE 20.00	za dar zdraví a Boží požehnání pro farnost a obec Drysice
	PŮLNOČNÍ MŠE SVATÁ	PUSTIMĚŘ 22.00	za+ Josefa VLČE, manželku, syna a + rodinu

POŘAD BOHOSLUŽEB: 24. - 31. prosince 2023

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDELE 24. prosince	VIGÍLIE SLAVNOSTI NAROZENÍ PÁNĚ PŮLNOČNÍ MŠE SVATÁ	DRYSICE 20.00	za dar zdraví a Boží požehnání pro farnost a obec Drysice
		PUSTIMĚŘ 22.00	za+ Josefa VLČE, manželku, syna a + rodinu
PONDĚLÍ 25. prosince	SLAVNOST NAROZENÍ PÁNĚ 12.00: „URBI ET ORBI“ /ČT I/ POŽEHNÁNÍ SVATÉHO OTCE S PLNOMOCNÝMI ODPUSTKY	PODIVICE 7.30	za farnosti Podivice, Pustiměř Drysice a Topolany
		DRYSICE 9.00	za + Ladislava ADAMCE, rodiče, a celou + rodinu
		PUSTIMĚŘ 10.30	za + rodinu LOUBALOVU, POSPÍŠILOVU a za živou a + rodinu NOVOTNOU
14.00-16.00: VE VŠECH FARNOSTECH MOŽNOST NÁVŠTĚVY BETLÉMA A MODLITBY U JESLIČEK		TOPOLANY 17.00	za + rodinu KUDLIČKOVU, ŠTĚPÁNKOVU, MUŠKOVU, PUČKOVU a duše v očistci
ÚTERÝ 26. prosince	SVÁTEK sv. ŠTĚPÁN, PRVOMUČEDNÍK	PUSTIMĚŘ 8.00	za + rodinu ADAMCOVU, LUSKOVU a Boží požehnání pro živou rodinu
		DRYSICE 9.30	za + rodinu DOBEŠOVU, MICHÁLKOVU, CHARVÁTOVU a Boží požehnání pro živou rodinu
14.00-16.00: VE VŠECH FARNOSTECH MOŽNOST NÁVŠTĚVY BETLÉMA A MODLITBY U JESLIČEK		PODIVICE 11.00	za dar zdraví Boží požehnání a ochranu Panny Marie pro rodinu KROMBHOLZOVU
STŘEDA, 27. 12.: SVÁTEK - SV. JAN, APOŠTOL A EVANGELISTA			
ČTVRTEK 28. prosince	SVÁTEK SV. MLÁDÁTKA, MUČEDNÍCI	PUSTIMĚŘ 17.00	za + Vojtěcha FILÁKA a Boží požehnání pro živou rodinu
PÁTEK, 29. 12.: PÁTÝ DEN V OKTÁVU NAROZENÍ PÁNĚ, SV. TOMÁŠ BECKET, BISKUP A MUČED.			
PÁTEK, 29. 12. - TOPOLANY – 17.00 - VÁNOČNÍ KONCERT			
SOBOTA, 30. 12.: ŠESTÝ DEN V OKTÁVU NAROZENÍ PÁNĚ			
NEDELE 31. prosince	SVÁTEK SVATÁ RODINA, JEŽÍŠ, MARIA A JOSEF	PUSTIMĚŘ 8.00	za dar předávání víry a za ochranu Panny Marie pro rodiny ve farnosti
		DRYSICE 9.30	za farnosti Drysice, Pustiměř, Podivice a Topolany
		PODIVICE 11.00	za Boží ochranu a požehnání, dary Ducha Svatého pro děti a jejich rodiny
	TE DEUM ZA UPLYNULÝ ROK 2023	TOPOLANY 17.00	za + Stanislava ŠRÁMKA a živou rodinu